KOMMUNISTIEN KÄSITYS MORAALISTA

K. MARX
F. ENGELS
V. LENIN
S. KIROV
F. DZERŽINSKI
M. KALININ
N. KRUPSKAJA
N. HRUŠTŠEV

KOMMUNISTIEN KÄSITYS MORAALISTA

KUSTANNUSLIIKE EDISTYS
Moskova — Petroskoi

Kirjaan on koottu runsaasti kommunistisen siveellisyyden ihanteita luonnehtivaa aineistoa — artikkeleja, kirjeitä, päiväkirjamuistiinpanoja.

Lukija tutustuu K. Marxin, F. Engelsin, V. Leninin sekä myös neuvostovaltion etevien valtiomiesten N. Hruštševin, M. Kalininin, S. Kirovin ym. tärkeimpiin lausuntoihin kommunistisen moraalin eri kysymyksistä.

Erillisessä luvussa esitetään moraali- ja kasvatuskysymyksille omistettuja kohtia Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen uudesta ohjelmasta. Siinä esitetään kommunismin rakentajan moraalisäännöstö, jonka sisältämät kaksitoista periaatetta luonnehtivat lyhyesti kommunistisen yhteiskunnan ihmisen peruspiirteitä.

Kokoelman ovat laatineet N. V. BYTŠKOVA, R. A. LAVROV ja V. A. LJUBIŠEVA

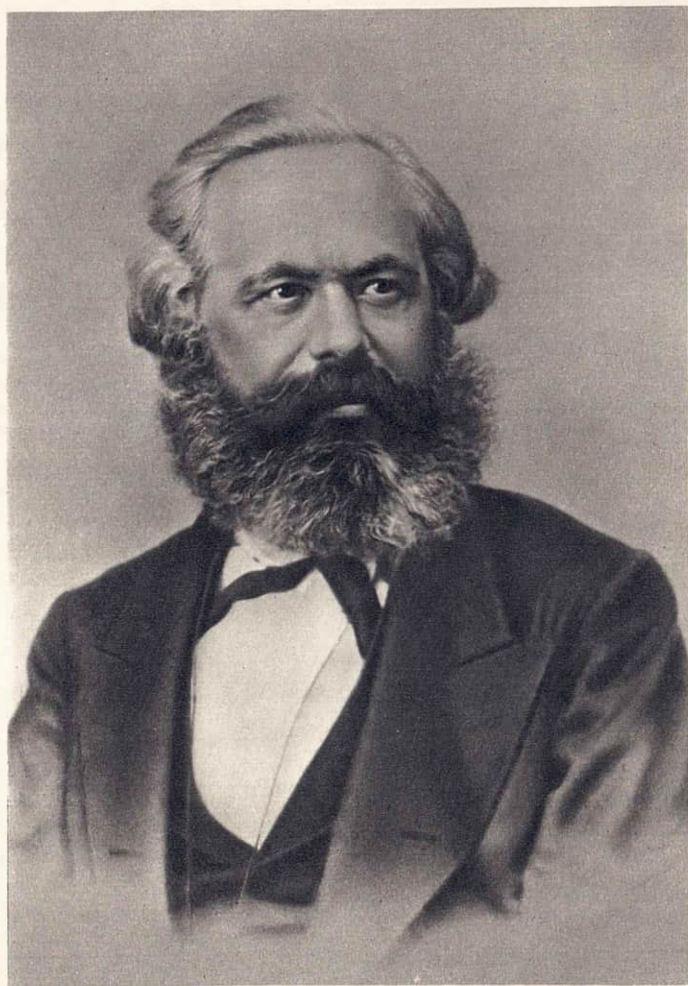
KARL MARX

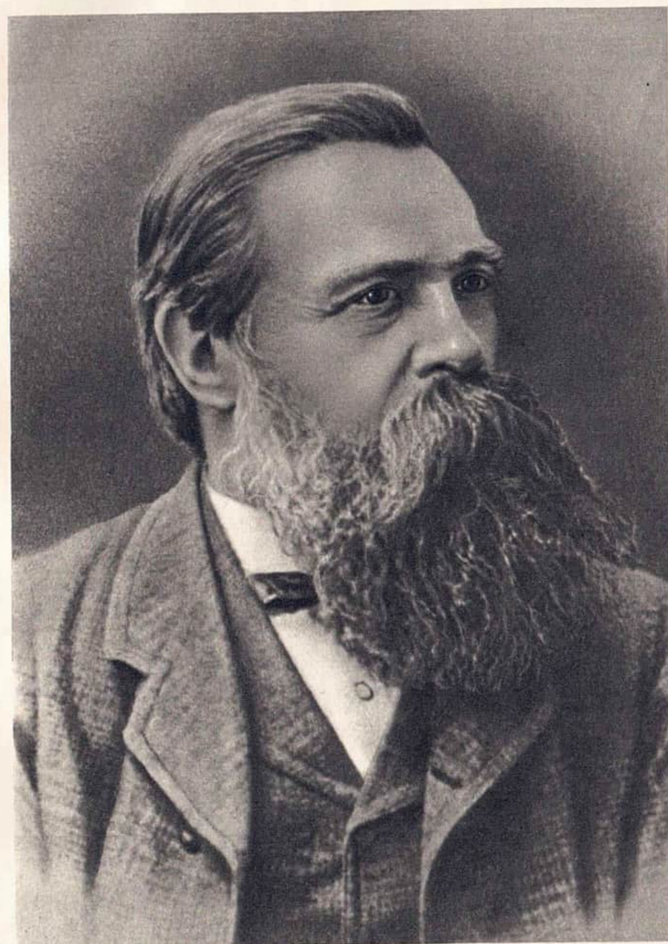
(1818—1883)

FRIEDRICH ENGELS

(1820—1895)

tieteellisen kommunismin perustanlaskijat, kansainvälisen proletariaatin johtajat.

K·MARX, F·ENGELS

KOMMUNISTISEN PUOLUEEN MANIFESTISTA

...Proletaarilla ei ole omaisuutta; hänen suhteensa vaimoonsa ja lapsiinsa eroaa nyt täydellisesti porvarillisista perhesuhteista; nykyaikainen teollisuustyö, nykyaikainen pääoman ies, joka on samaa niin Englannissa kuin Ranskassa, niin Amerikassa kuin Saksassa, ovat hinkanneet hänestä pois kaiken kansallisen luonteen. Lait, moraali, uskonto ovat hänelle porvarillisia ennakkoluuloja, joiden takana piilevät porvariston intressit.

Vallattuaan vallan kaikki aikaisemmat luokat pyrkivät varmistamaan jo saavuttamansa aseman

alistamalla oman omistamistapansa ehtoihin koko yhteiskunnan. Proletaarit voivat vallata yhteiskunnalliset tuotantovoimat haltuunsa vain hävittämällä oman tähänastisen omistamistapansa ja samalla koko tähänastisen omistamistavan yleensä. Proletaareilla ei ole mitään omaansa suojattavana, heidän on hävitettävä yksityisomistuksen kaikki tähänastiset suojat ja takeet...

...Porvarillisessa yhteiskunnassa on pääoma itsenäistä ja persoonallista, samalla kun toimiva yksilö on epäitsenäinen ja persoonaton.

Ja näiden suhteiden hävittämistä porvaristo sanoo persoonallisuuden ja vapauden hävittämiseksi! Ja syystä kyllä. Kysymys on tosiaankin porvaripersoonallisuuden, porvarillisen itsenäisyyden ja porvarillisen vapauden hävittämisestä.

Vapaus nykyisten porvarillisten tuotantosuhteiden puitteissa tarkoittaa vapaata kauppaa, oston ja myynnin vapautta.

Mutta kaupustelun lakatessa lakkaa myös vapaa kaupustelu. Puheissa vapaasta kaupustelusta, samoin kuin porvaristomme muissakin mahtipontisissa puheissa vapaudesta, on järkeä ylipäänsä vain mikäli kysymyksessä on kahlehdittu kaupustelu, keskiajan orjuutettu kaupunkilainen, mutta ei kaupustelun, porvarillisten tuotantosuhteiden ja itse porvariston kommunistinen hävittäminen.

Te kauhistutte sitä, että me tahdomme hävittää yksityisomistuksen. Mutta nykyisessä yhteiskunnassannehan sen jäsenistön yhdeksän kymmenesosan kohdalta yksityisomistus on hävitetty; se onkin olemassa juuri sen vuoksi, ettei sitä ole yhdeksää kymmenesosaa varten. Te syytätte meitä siis siitä, että me tahdomme hävittää omistuksen, jonka välttämättömänä edellytyksenä on se,

Manifest

der

Kommunistischen Partei.

Veröffentlicht im Februar 1848.

London.

Gedruckt in der Office der „Bildungs-Gesellschaft für Arbeiter"
von J. E. Burghard.
46, Liverpool Street, Bishopsgate.

Kommunistisen puolueen manifestin ensimmäisen painoksen nimiölehti

että yhteiskunnan valtava enemmistö on vailla omaisuutta.

Sanalla sanoen, te syytätte meitä siitä, että me tahdomme hävittää omistuksenne. Todellakin, sitä me tahdomme.

Siitä hetkestä alkaen, jolloin työtä ei enää voi muuttaa pääomaksi, rahaksi, maankoroksi, lyhyesti sanoen monopolisoitavissa olevaksi yhteiskunnalliseksi mahdiksi, so. siitä hetkestä alkaen, jolloin persoonallinen omistus ei enää voi muuttua porvarilliseksi, siitä hetkestä alkaen te julistatte, että persoona on hävitetty.

Te myönnätte siis, että persoonaksi te ette tunnusta ketään muuta kuin porvarin, so. porvarillisen omistajan. Ja tämä persoona on tosiaankin hävitettävä.

Kommunismi ei riistä keneltäkään valtaa omistaa omaksi yhteiskunnallisia tuotteita, se riistää vain vallan orjuuttaa vierasta työtä tuon omaksi omistamisen avulla.

On väitetty, että kun yksityisomistuksesta tehdään loppu, niin kaikki toiminta lakkaa ja yleinen laiskuus pääsee vallalle.

Siinä tapauksessa olisi porvarillisen yhteiskunnan jo aikoja täytynyt tuhoutua laiskuuteen, sillä ne, jotka siinä tekevät työtä, eivät hyödy mitään, ja ne, jotka siinä hyötyvät, eivät tee työtä. Koko tuo epäilys tarkoittaa toisin sanoen, että silloin kun ei enää ole pääomaa, ei ole enää palkkatyötä.

Kaikki vastaväitteet aineellisten tuotteiden kommunistista omistamis- ja tuotantotapaa vastaan on ulotettu koskemaan myös henkisten tuotteiden omistamista ja tuotantoa. Niin kuin luokkaomistuksen lakkauttaminen on porvarista samaa kuin itse tuotannon lakkauttaminen, niin myös luokkasivistyksen lakkauttaminen on hänestä samaa kuin yleensä kaiken sivistyksen lakkauttaminen.

Sivistys, jonka menettämistä porvari valittaa, on tavattoman suurelle enemmistölle muuttumista koneen lisäkkeeksi.

Mutta älkää kiistelkö kanssamme, kun mittaatte porvarillisen omistuksen hävittämistä porvarillisten vapaus-, sivistys- ja oikeus- ym. käsitteidenne mukaisesti. Aatteennekin ovat porvarillisten tuotanto- ja omistussuhteiden tuotteita, samoin kuin oikeutenne on vain laiksi korotettu luokkanne tahto, tahto, jonka sisältö riippuu luokkanne aineellisista elämänehdoista.

Tämä puolueellinen käsitys, mikä panee teidät muuttamaan tuotanto- ja omistussuhteenne historiallisista, tuotannon kehittyessä vaihtuvista suhteista ikuisiksi luonnon ja järjen laeiksi, on teillä ja se on ollut kaikilla ennen vallassa olleilla ja tuhoutuneilla luokilla. Sitä, mikä teistä on ymmärrettävää antiikin omistuksen suhteen, mikä teistä on ymmärrettävää feodaalisen omistuksen suhteen, te ette saata enää ymmärtää porvarillisen omistuksen suhteen.

Perheen hävittäminen! Äärimmäiset radikaalitkin kiivastuvat tästä kommunistien häpeämättömästä aikeesta.

Mihin perustuu nykyinen porvarillinen perhe? Pääomaan, yksityistuloon. Täydellisesti kehittyneenä se on olemassa vain porvaristoa varten; mutta täydennyksenään sillä on proletaarien pakollinen perheettömyys ja julkinen prostituutio.

Porvarillinen perhe katoaa luonnollisesti tämän täydennyksensä katoamisen mukana, ja molemmat häviävät pääoman häviämisen mukana.

Syytättekö meitä siitä, että me tahdomme tehdä lopun vanhempien harjoittamasta lasten riistosta? Myönnämme itsemme syylliseksi tähän rikokseen.

Te väitätte, että asettamalla kotikasvatuksen sijaan yhteiskunnallisen kasvatuksen me hävitämme kaikkein hellimmät suhteet.

Eikö sitten yhteiskunta määrää teidänkin kasvatustanne? Eivätkö sitä määrää yhteiskunnalliset suhteet, joiden puitteissa te kasvatatte, yhteiskunnan välitön tai välillinen puuttuminen kasvatukseen koulun jne. kautta? Kommunistit eivät ole keksineet yhteiskunnan vaikutusta kasvatukseen; he vain muuttavat kasvatuksen luonteen, tempaavat sen irti hallitsevan luokan vaikutuksen alaisuudesta.

Porvarilliset lauseparret perheestä ja kasvatuksesta, vanhempien ja lasten hellästä suhteesta käyvät sitä tympäisevämmiksi, mitä enemmän suurteollisuuden kehittymisen seurauksena kaikki proletaarien perhesiteet revitään rikki ja lapsista tehdään pelkkiä kauppaesineitä ja työkaluja.

Mutta te kommunistit tahdotte saada aikaan vaimojen yhteisyyden, huutaa meille koko porvaristo kuorossa.

Porvari näkee vaimossaan pelkän tuotantovälineen. Hän kuulee, että tuotantovälineet aiotaan antaa yhteiseen käyttöön, eikä luonnollisesti voi ajatella muuta, kuin että naistenkin kohtalona on sama yhteisyys.

Hän ei edes aavista, että kysymyksessä on juuri naisen kohottaminen pelkän tuotantovälineen asemasta.

Mikään ei ole muuten naurettavampaa kuin porvariemme korkean siveellinen kauhistus kommunistien luulotellun julkisen naisten yhteisyyden johdosta. Kommunistien ei tarvitse ottaa käytäntöön naisten yhteisyyttä, se on melkein aina ollut olemassa.

Porvarimme, tyytymättä siihen, että heidän käytettävissään ovat heidän työläistensä vaimot ja tyttäret, puhumattakaan julkisesta prostituutiosta, pitävät

suurimpana huvituksena vietellä toistensa aviovaimoja.

Porvarillinen avioliitto on todellisuudessa aviovaimojen yhteisyyttä. Kommunisteja voitaisiin korkeintaan syyttää siitä, että ulkokultaisesti salatun vaimojen yhteisyyden tilalle he tahtovat muka asettaa julkisen, avoimen. On muuten itsestään selvää, että nykyisten tuotantosuhteiden hävittämisen ohessa katoaa myös niistä johtuva vaimojen yhteisyys, so. julkinen ja salainen prostituutio...

...Syytökset, joita esitetään kommunismia vastaan uskonnollisilta, filosofisilta ja yleensä ideologisilta näkökannoilta, eivät ansaitse perinpohjaisempaa käsittelyä.

Tarvitaanko syvällistä ymmärtämystä sen käsittämiseksi, että ihmisten elinolojen, yhteiskunnallisten suhteiden, heidän yhteiskunnallisen olemisensa muuttuessa muuttuvat myös heidän käsityksensä, katsomuksensa ja käsitteensä, sanalla sanoen heidän tietoisuutensa?

Mitä muuta todistaa aatteiden historia, kuin että henkinen tuotanto muuttuu aineellisen tuotannon mukana? Jokaisen aikakauden vallitsevina aatteina ovat aina olleet vain hallitsevan luokan aatteet.

Puhutaan aatteista, jotka vallankumouksellistavat koko yhteiskunnan; siten lausutaan julki vain se tosiasia, että vanhan yhteiskunnan sisällä ovat muodostuneet uuden ainekset, että vanhojen elinolojen rapautuessa rapautuvat samalla vanhat aatteet.

Kun vanha maailma oli häviämässä, voitti kristinusko vanhat uskonnot. Kun kristilliset aatteet 18. vuosisadalla joutuivat valistusaatteiden iskujen alla

häviölle, feodaalinen yhteiskunta taisteli elämästä ja kuolemasta porvaristoa vastaan, joka siihen aikaan oli vallankumouksellista. Omantunnon- ja uskonnonvapauden aatteet ilmensivät vain vapaan kilpailun herruutta tietouden alalla.

„Mutta", sanotaan, „uskonnolliset, moraaliset, filosofiset, poliittiset, oikeus- ym. aatteet ovat tosin muuttuneet historiallisen kehityksen varrella. Mutta uskonto, moraali, filosofia, politiikka, oikeus ovat aina säilyneet tässä lakkaamattomassa muutoksessa.

On sitä paitsi ikuisia totuuksia, kuten vapaus, oikeudenmukaisuus jne., jotka ovat yhteisiä kaikille yhteiskunnallisille oloille. Mutta kommunismi poistaa ikuiset totuudet, se poistaa uskonnon, moraalin, sen sijaan että uudistaisi ne; se on siis ristiriidassa kaiken tähänastisen historiallisen kehityksen kanssa."

Mikä on tämän syytöksen ydin? Kaikkien tähänastisten yhteiskuntien historia on liikkunut luokkavastakohdissa, jotka eri aikakausina ovat muodostuneet erilaisiksi.

Mutta olkoot ne muodoltaan minkälaisia hyvänsä, niin kaikkien menneiden vuosisatojen yhteisenä tosiasiana on ollut yhteiskunnan toisen osan harjoittama toisen osan riistäminen. Sen vuoksi ei ole ihme, että kaikkien vuosisatojen yhteiskunnallinen tietoisuus, kaikesta moninaisuudestaan ja erilaisuudestaan huolimatta, on kehittynyt määrätyissä yhteisissä muodoissa, sellaisissa muodoissa — tietoisuusmuodoissa —, jotka häviävät täydellisesti vasta sitten, kun luokkavastakohtaisuus kokonaan häviää.

Kommunistinen vallankumous on perintönä saatujen omistussuhteiden perinpohjaisinta murtamista; ei ole ihme, että sen kehityskulussa murretaan mitä perinpohjaisimmin perintönä saadut aatteet...

...Kommunistit taistelevat työväenluokan lähimpien välittömien tarkoitusperien ja etujen puolesta, mutta nykyisessä liikkeessä he edustavat samalla myös liikkeen tulevaisuutta...

...Sanalla sanoen, kommunistit kannattavat kaikkialla jokaista vallankumouksellista liikettä, joka suuntautuu vallitsevia yhteiskunnallisia ja valtiollisia oloja vastaan.

Kaikissa näissä liikkeissä he kohottavat liikkeen peruskysymyksenä ensi tilalle omistuskysymyksen, minkä enemmän tai vähemmän kehittyneen muodon se sitten onkaan ottanut.

Kommunistit tekevät vihdoin työtä kaikkialla kaikkien maiden demokraattisten puolueiden yhdistämiseksi ja yhteisymmärryksen aikaansaamiseksi.

Kommunistit halveksivat salata mielipiteitään ja aikomuksiaan. He selittävät avoimesti, että heidän päämääränsä voidaan saavuttaa ainoastaan kumoamalla väkivaltaisesti koko tähänastinen yhteiskuntajärjestys. Vaviskoot vallassaolevat luokat Kommunistisen Vallankumouksen edessä. Proletaareilla ei siinä ole muuta menetettävänä kuin kahleensa. Voitettavana heillä on koko maailma.

Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

K. MARX

ARTIKKELISTA „NUORUKAISEN MIETTEITÄ AMMATTIA VALITESSA"

...Jos elinehtomme sallivat meidän valita minkä tahansa ammatin, silloin voimme valita sen, joka antaa meille suurimman arvon, valita sellaisiin aatteisiin perustuvan ammatin, joiden aitoudesta olemme täysin

varmoja. Voimme valita ammatin, joka tarjoaa laajimman työkentän voidaksemme toimia ihmiskunnan hyväksi ja lähestyäksemme sitä yhteistä päämäärää, jonka suhteen jokainen ammatti on vain keino, lähestyäksemme täydellisyyttä.

Arvo on nimenomaan sitä, mikä eniten ylentää ihmistä, mikä antaa hänen toimilleen, hänen kaikille pyrkimyksilleen korkeinta jaloutta, mikä tekee hänelle mahdolliseksi kohota eittämättä joukon yläpuolelle ja herättää siinä ihmetystä.

Mutta arvoa voi antaa vain se ammatti, jossa emme esitä orjamaisen välikappaleen osaa, vaan luomme itsenäisesti omassa piirissämme; vain se ammatti, joka ei edellytä tuomittavia — eikä edes tuomittavilta näyttäviä — tekoja ja johon parhainkin voi ryhtyä jaloa ylpeyttä tuntien. Ammatti, jolle kaikki tämä on suurimmassa määrin ominaista, ei aina ole korkea-arvoisin, mutta se on aina toivottavin.

...Jos ihminen ahertaa vain itseään varten, hänestä voi kenties tulla kuuluisa tiedemies, suuri tietoviisas, erinomainen runoilija, mutta hän ei voi milloinkaan tulla todella täydelliseksi ja suureksi ihmiseksi.

Historia tunnustaa suurmiehiksi vain ne, jotka työskennellessään yhteisen päämäärän hyväksi ovat itse muuttuneet jalommiksi; kokemus ylistää onnellisimmaksi sitä, joka on tuottanut onnea useimmille ihmisille...

...Jos olemme valinneet ammatin, jonka puitteissa voimme tehdä eniten työtä ihmiskunnan hyväksi, ei sen taakka voi lyyhistää meitä, sillä se on uhrautumista kaikkien hyväksi; silloin emme koe säälittävää, rajoittunutta, itsekästä iloa, vaan onnemme tulee kuulumaan miljoonille, tekomme tulevat elämään hiljaista, mutta ikuisesti jatkuvaa eloa, ja jalot ihmiset tulevat vuodattamaan kuumia kyyneliä haudallamme.

ERÄS NUOREN MARXIN RUNOISTA

* * *

Into aina mieltä kiihtää,
sydän sykkii tulvillaan,
eikä saata lepo viihtää
tyyneen oloon milloinkaan.

Saavuttaa mä kaikki halaan
jumallahjat kauneimmat,
taide sieluun voimaa valaa,
kiehtoo tieteen kukkulat.

Riennon henki toimissamme
jos on aina levoton,
tahto pysyy tarmonamme,
teoissakin pontta on.

Tuskaisaa vain taivallusta,
surkea on elon ies,
ellei ole uskallusta.
Pyrinnöissä varttuu mies.

1836

K. MARX

JOHDANNOSTA TEOKSEEN „HEGELIN OIKEUSFILOSOFIAN ARVOSTELUA"

...*Uskonnollinen* rujous on samalla todellisen rujouden *ilmaus* ja *vastalause* tuota todellista rujoutta vastaan. Uskonto on sorretun luontokappaleen huokaus, sydämettömän maailman sydän, samoin kuin se on hengettömän järjestyksen henki. Uskonto on kansan *oopiumia*.

Kansan *todellinen* onni vaatii kansan *illusorisen* onnen, uskonnon hävittämistä. Vaatimus, että on hylättävä harhakuvitelmat omasta olotilasta, on yhtä kuin *vaatimus, että on hylättävä sellainen olotila, joka kaipaa harhakuvitelmia.* Uskonnon arvostelu on niin muodoin *alkua sen murheenlaakson arvostelulle,* jonka *pyhyyden sädekehäksi* uskonto on muodostunut.

Arvostelu on karistanut kahleista niitä kaunistaneet tekokukat, mutta ei sitä varten että ihmiskunta kantaisi jatkuvasti noita kahleita, joista puuttuu kaikkinainen ilo ja lohtu, vaan että se heittäisi pois kahleet ja ojentaisi kätensä poimimaan elävää kukkaa. Uskonnon arvostelu vapauttaa ihmisen harhakuvitelmista, jotta hän ajattelisi, toimisi, rakentaisi omaa todellisuuttaan harhakuvitelmista vapautuneena, järkiintyneenä ihmisenä; jotta hän liikkuisi itsensä ja todellisen aurinkonsa ympäri. Uskonto on vain illusorinen aurinko, joka liikkuu ihmisen ympäri niin kauan, kunnes hän itse alkaa liikkua itsensä ympäri...

K. MARX ja *F. ENGELS*

TEOKSESTA „PYHÄ PERHE ELI KRIITILLISEN KRITIIKIN KRITIIKKIÄ"

...Jos ihminen ammentaa kaikki tietonsa, aistimuksensa jne. aistimaailmasta sekä tuon maailman antamasta kokemuksesta, täytyy niin ollen järjestää ympäröivä maailma siten, että ihminen tiedostaisi ja omaksuisi siitä todella inhimillistä, että hän oppisi tuntemaan itsensä ihmisenä. Jos oikein ymmärretty etu on kaiken moraalin periaate, täytyy niin ollen pyrkiä siihen, että ihmisyksilön omakohtainen etu olisi sopusoinnussa

yleisinhimillisten etujen kanssa. Jos ihminen ei ole vapaa materialistisessa mielessä, ts. jos hän on vapaa, mutta ei sen tai tämän välttämiseen suuntautuvan negatiivisen voiman vaikutuksesta, vaan todellisen yksilöllisyytensä ilmaisemiseen suuntautuvan positiivisen voiman vaikutuksesta, niin ei pidä rangaista yksilöiden rikoksista, vaan on hävitettävä rikosten epäsosiaaliset lähteet ja annettava jokaiselle tarpeellista sosiaalista liikkumatilaa hänen välttämättömiä elämänilmauksiaan varten. Jos olosuhteet muovaavat ihmisluonteen, täytyy niin ollen tehdä olosuhteet inhimillisiksi. Jos ihminen on luonteeltaan yhteiskunnallinen olento, hän voi niin ollen kehittää todellista luonnettaan vain yhteiskunnassa, ja hänen luonteensa voimaa tulee arvioida koko yhteiskunnan voiman eikä erillisten yksilöiden voiman mukaan.

F. ENGELS

ELBERFELDISSÄ PIDETYISTÄ PUHEISTA

8. helmikuuta 1845

...Kommunistisessa yhteiskunnassa, missä yksilöiden edut eivät ole ristiriidassa keskenään, vaan yhdistyvät, kilpailu lakkaa kokonaan. On itsestään selvää, ettei siellä voi olla puhettakaan erillisten luokkien häviöön saattamisesta eikä yleensäkään luokista, sentapaisista kuin nykyiset rikkaat ja köyhät. Tarpeellisten hyödykkeiden tuotannossa ja jakelussa jää pois niiden yksityinen omistaminen, jokaisen yksilön pyrkimys rikastua omin päin ja omalla vastuullaan...

...Suojellakseen itseään rikoksilta, avoimilta väkivallanteoilta, yhteiskunta tarvitsee laajaa ja monimutkaista hallinto- ja oikeudenhoitolaitosta, joka kuluttaa

suunnattomasti ihmisvoimia. Kommunistisessa yhteiskunnassa tämäkin asia yksinkertaistuu tavattomasti ja juuri siksi — niin kummalliselta kuin se kuulostaakin — juuri siksi, että tuossa yhteiskunnassa hallintolaitos ei joudu hoitamaan ainoastaan muutamia yhteiskuntaelämän puolia, vaan koko yhteiskuntaelämää, sen kaikkia eri ilmauksia kaikissa eri suunnissa. Me hävitämme vastakohtaisuuden, joka vallitsee yksilön ja kaikkien muiden välillä, asetamme sosiaalisen sodan vastakohdaksi sosiaalisen rauhan, katkaisemme itse rikoksen *juuren* ja teemme siten tarpeettomaksi suuren, huomattavan suuren osan hallinto- ja oikeudenhoitolaitoksen nykyisestä toiminnasta. Jo nykyään intohimoista aiheutuvat rikokset väistyvät yhä enemmän laskelmoitujen, intresseihin liittyvien rikosten tieltä — *henkilöön* kohdistuvien rikosten luku alenee ja *omaisuuteen* kohdistuvien rikosten luku kasvaa... Omaisuusrikokset loppuvat itsestään siellä, missä jokainen saa kaiken tarvitsemansa ruumiillisten ja henkisten tarpeittensa tyydyttämiseksi, missä sosiaaliset raja-aidat ja eroavuudet häviävät. Rikosoikeudellinen lainkäyttö lakkaa itsestään, siviilioikeudellinen lainkäyttö, joka selvittelee melkein poikkeuksetta omistussuhteita tai ainakin sellaisia suhteita, joiden edellytyksenä on sosiaalinen sotatila, käy samoin tarpeettomaksi; nykyään yleisen vihamielisyyden luonnollisena seurauksena viriävät riita-asiat muuttuvat silloin harvinaisiksi poikkeustapauksiksi ja järjestyvät helposti sovinto-oikeudessa. Myös hallintoelimillä on nykyään alituisesti tekemistä jatkuvan sotatilan takia — poliisilla ja koko hallintokoneistolla on ainainen huoli siitä, että tuo sota pysyisi salattuna, välillisenä, ettei se puhkeaisi avoimeksi väkivallaksi, rikokseksi. Mutta jos on paljon helpompi säilyttää rauha kuin rajoittaa sota tiettyihin puitteisiin,

niin aivan samoin on verrattomasti helpompi ohjata kommunistista yhteiskuntaa kuin sellaista yhteiskuntaa, jossa vallitsee kilpailu. Ja kun sivilisaatio on jo nykyäänkin opettanut ihmiset näkemään, että yleisen järjestyksen, yleisen turvallisuuden ja yleisen edun suojaaminen on heidän etunsa mukaista, ja tekemään siten poliisin, hallintokoneiston ja lainkäytön mahdollisuuksien mukaan tarpeettomiksi, niin kuinka paljon enemmän tällaista tuleekaan olemaan yhteiskunnassa, missä etujen yhteisyys on korotettu perusperiaatteeksi, missä yleinen etu ei enää eroa yhdenkään erillisen yksilön edusta! Se mitä jo nyt toteutetaan *vastoin* yleisten laitosten tahtoa, saa paljon laajemmat mittasuhteet silloin kun yleiset laitokset eivät enää häiritse, vaan päinvastoin edistävät sitä!..

F. ENGELS

TEOKSESTA „KOMMUNISMIN PERIAATTEET”

...*21. kysymys.* Millainen tulee olemaan kommunistisen yhteiskuntajärjestelmän vaikutus perheeseen?

Vastaus. Sukupuolten väliset suhteet muuttuvat puhtaasti yksityiseksi asiaksi, joka koskee vain asianomaisia henkilöitä ja johon yhteiskunnalla ei ole mitään tarvetta sekaantua. Se on mahdollista yksityisomistuksen poistamisen ja lasten yhteiskunnallisen kasvatuksen ansiosta, minkä seurauksena hävitetään nykyisen avioliiton molemmat yksityisomistukseen liittyvät kulmakivet — vaimon riippuvaisuus miehestä ja lasten riippuvaisuus vanhemmista. Tässä onkin vastaus korkeasti siveellisille pikkuporvareille, jotka kirkuvat kommunistisesta vaimojen yhteisyydestä. Vaimojen yhteisyys on

kokonaisuudessaan porvarilliseen yhteiskuntaan kuuluva ilmiö ja on nykyään täydessä laajuudessaan olemassa prostituution muodossa. Mutta prostituutio perustuu yksityisomistukseen ja katoaa sen mukana. Niin muodoin kommunistinen järjestelmä, sen sijaan että saattaisi voimaan vaimojen yhteisyyden, päinvastoin hävittää sen...

MARXIN „RIPPI" *

Hyve, jolle annatte suurimman arvon	
ihmisissä	koruttomuus
miehessä	voima
naisessa	heikkous
Tunnusomainen piirteenne	päämäärän yhtenäisyys
Käsityksenne onnesta	taistelu
„ onnettomuudesta	alistuminen
Vika, jonka voitte helpoimmin antaa anteeksi	herkkäuskoisuus
Vika, joka herättää Teissä suurinta inhoa	liehittely
Antipatianne kohde	Martin Tupper **
Lempiharrastuksenne	kirjojen penkominen
„ runoilija	Shakespeare, Aeschylus, Goethe
„ prosaisti	Diderot
„ sankari	Spartacus, Keppler

* Seuraavassa julkaistaan Marxin „Ripin" kaksi toisintoa (niitä on kaikkiaan kolme). Kokoelmaan sisällytetty faksimilejäljennös on otettu Marxin tyttären Jennyn albumissa säilyneestä käsikirjoituksesta.

** Martin Tupper (1810—1889)— englantilainen kirjailija, jota Marx piti helppohintaista menestystä tavoittelevan latteuden personoitumana.

Your favourite virtue	simplicity
. . . . in man	strength
. . . . woman	weakness
Chief characteristic	singleness of purpose
Idea of happiness	
misery	
The vice you excuse	gullibility
. . . detest	servility
Aversion	Martin Tupper, Violet powder
Favourite occupation	bookworming
. . Poet	Aeschylus, Shakespeare, Göthe
. . Prose writer	Diderot, Lessing, Hegel, Balzac
. . . Hero	Spartacus, Keppler
. . . Heroine	Gretchen
. . . Flower	Daphne
. . Colour	Red
Colour of eyes & hair	Black
Names	Jenny, Laura
Dish	Fish
The characters in history you most dislike	
— Maxim	Nihil humani a me alienum puto
— Motto	De omnibus dubitandum

Karl Marx

Vastaukset on kirjoittanut K. Marx, kysymykset hänen tyttärensä Jenny

„ sankaritar	Gretchen
„ kukka	laakeri
„ väri	punainen
„ nimi	Laura, Jenny
„ ruoka	kala
Suosituin mietelause	— En pidä mitään inhimillistä itselleni vieraana.
„ tunnuslause	— Epäile kaikkea.

K. MARX

S. MEYERILLE OSOITETUSTA KIRJEESTÄ

30. huhtikuuta 1867

...Niinpä siis, miksi en vastannut Teille? Siksi että olin kaiken aikaa haudan partaalla. Minun täytyi sen vuoksi käyttää *jokainen* hetki, jonka kykenin työskentelemään, saadakseni valmiiksi teokseni, jonka hyväksi olen uhrannut terveyden, elämänonnen ja perheen. Toivon tämän selityksen riittävän. Minä nauran niin sanotuille „käytännöllisille" ihmisille ja heidän viisaudelleen. Se joka tahtoo olla elukka, voi tietenkin kääntää selkänsä ihmiskunnan vaivoille ja varjella omaa nahkaansa. Mutta minä pitäisin itseäni totisesti *epäkäytännöllisenä,* jos kuukahtaisin ennen kuin olen saanut valmiiksi kirjani, vaikkapa vain käsikirjoituksena.

Teoksen *ensimmäinen osa* ilmestyy muutaman viikon kuluttua *Otto Meissnerin* kustantamana Hampurissa. Otsikko: *„Pääoma. Kansantaloustieteen arvostelua"...*

K. MARX

KIRJE F. ENGELSILLE

16. elokuuta 1867

Kallis Fred!

Juuri vastikään lopetin kirjan *viimeisen* (49:nnen) *arkin* korrehtuurin. *Pienellä kirjasinlajilla painettu* lisäys — *Arvomuoto* — käsittää 1 1/4 arkkia.

Alkulauseen tarkastin samoin ja lähetin eilen. *Niinpä siis tämä osa on valmis.* Vain *Sinua* minun on kiittäminen siitä, että se osoittautui mahdolliseksi! Ilman Sinun uhrautuvaisuuttasi en olisi mitenkään kyennyt tekemään suunnatonta työtä kolmen osan valmistamiseksi. Erittäin kiitollisena syleilen Sinua!..

Oheisena kahden arkin puhtaat vedokset.

Viisitoista puntaa olen saanut, parhaat kiitokset.

Terveisin, hyvä, uskollinen ystäväni!

Sinun *K. Marx*

Vedoksia tarvitsen vasta sitten, *kun kirja on ilmestynyt.*

K. MARX

F. ENGELSILLE OSOITETUSTA KIRJEESTÄ

25. maaliskuuta 1868

...Tilani on sellainen, että minun pitäisi oikeastaan lopettaa joksikin aikaa kaikki työskentely ja ajattelu; mutta se *olisi vaikeaa, vaikka minulla olisi varojakin laiskotteluun...*

F. ENGELS

E. BLANKILLE OSOITETUSTA KIRJEESTÄ

4. helmikuuta 1869

Hyvä Emil!

Sain juuri äidiltä surusanoman, että kallis Marie Bartelsimme on kuollut maanantai-iltana tulirokkoon. Sanoma järkytti minua sydänjuuria myöten...

...En kirjoita Sinulle lohduttaakseni, vaan ainoastaan siksi että tiedän, kuinka hyvää ihmiselle tekee saada osanoton ilmaus niiltä, joilta hänellä on oikeus sitä odottaa. Voitte uskoa, että ilmaisen teille tätä osanottoa ja myötätuntoa täydestä sydämestä...

Kerro Marielle, Robert raukalle ja kaikille lapsillesi sydämelliset terveiset minulta.

Täydestä sydämestä.

Sinun *Friedrich*

K. MARX

TEOKSESTA „KANSALAISSOTA RANSKASSA"

...Englannin työväenluokka ojentaa veljellisesti kätensä Ranskan samoin kuin Saksankin työläisille. Se on lujasti vakuuttunut siitä, että päättyköön tämä edessäoleva inhottava sota miten tahansa, kaikkien maiden työläisten liitto on lopulta tekevä lopun kaikista sodista. Samaan aikaan kun virallinen Ranska ja virallinen Saksa syöksyvät veljesmurhan veroiseen sotaan, näiden maiden työläiset lähettävät toisilleen rauhan ja ystävyyden tervehdyksiä. Jo yksin tämä suuri tosiasia, jolla ei ole vertaa menneisyyden historiassa, avaa valoi-

sampia tulevaisuuden näköaloja. Se osoittaa, että vastakohtana vanhalle yhteiskunnalle, jossa vallitsevat taloudellinen kurjuus ja poliittinen mielettömyys, on syntymässä uusi yhteiskunta, jonka kansainvälisenä periaatteena tulee olemaan *rauha*, sillä kunkin kansakunnan samana määräävänä periaatteena on oleva — *työ!*..

...Ihmeellinen oli tosiaankin se muutos, minkä Kommuuni sai aikaan Pariisissa! Toisen keisarikunnan aikaisesta irstailevasta Pariisista ei jäänyt jälkeäkään. Pariisi ei ollut enää englantilaisten tilanomistajain, irlantilaisten absentistien, entisten amerikkalaisten orjanomistajain ja amerikkalaisten nousukkaiden, entisten venäläisten maaorjanomistajain ja valakialaisten bojaarien kokoontumispaikka. Ei ollut enää tuntemattomien ruumiita yleisellä ruumishuoneella, ei yöllisiä sisäänmurtoja, tuskin ainoatakaan varkautta; vuoden 1848 helmikuun päivien jälkeen Pariisin kadut olivat kerrankin taas todella turvallisia, vaikkei ollutkaan mitään poliisia. „Me", lausui muuan Kommuunin jäsen, „emme enää kuule kerrottavan murhista, ryöstöistä emmekä ihmisten ahdistelemisista; näyttää tosiaan siltä, kuin poliisi olisi laahannut mukanaan Versailles'iin kaikki vanhat ystävänsä". Kokotit olivat seuranneet suojelijoitansa — noita paenneita perheen, uskonnon ja ennen kaikkea omaisuuden tukipylväitä. Heidän tilalleen astuivat Pariisin todelliset naiset, yhtä sankarillisina, jaloina ja uhrautuvaisina kuin klassillisen muinaisajan naiset. Työtätekevä, ajatteleva, taisteleva, vertavuotava, mutta historiallisen aloitteensa antamasta innoituksesta sädehtivä Pariisi miltei unohti porttiensa ulkopuolella olevat ihmissyöjät ryhtyessään rakentamaan uutta yhteiskuntaa!..

K. MARX

W. BLOSILLE OSOITETUSTA KIRJEESTÄ

10. marraskuuta 1877

...Vastenmielisyydestä kaikkinaista henkilökulttia kohtaan en ole Internationalen olemassaolon aikana milloinkaan päästänyt julkisuuteen niitä monilukuisia kirjelmiä, joissa puhutaan ansioistani ja joita olen saanut eri maista kyllästyksiin asti, en ole milloinkaan edes vastannut niihin, paitsi ehkä joskus moittinut niistä. Engelsin ja minun ensimmäinen liittyminen salaiseen kommunistiyhdistykseen tapahtui sillä ehdolla, että säännöistä poistetaan kaikki, mikä edistää taikauskoista auktoriteettien palvontaa...

F. ENGELS

TEOKSESTA „ANTI-DÜHRING"

...Kansasta toiseen, aikakaudesta toiseen ovat käsitykset hyvästä ja pahasta muuttuneet niin suuresti, että ne usein ovat toisilleen aivan vastakkaiset.— Mutta, saattaa joku huomauttaa, hyvä ei toki ole pahaa eikä paha hyvää; jos hyvä ja paha sotketaan toisiinsa, niin kaikki moraalisuus lakkaa, ja jokainen voi menetellä miten haluaa.— Tämä juuri onkin herra Dühringin ajatus, kun siltä riisutaan oraakkelikaapu. Mutta näin yksinkertaisesti ei asiaa toki ratkaista. Jos se kävisi näin mutkattomasti, niin eihän hyvästä ja pahasta olisikaan mitään kiistaa, jokainen tietäisi mikä on hyvä, mikä paha. Mutta miten on asia nyt? Mitä moraalia meille nyt saarnataan? Ensiksi varhaisimmilta uskon ajoilta perittyä kristillis-feodaalista, joka taas oleellisesti jakautuu katoliseen ja protestanttiseen, ja näistä

vuorostaan ei puutu alajakoja jesuiitta-katolisesta ja oikeaoppis-protestanttisesta aina hyllyvään valistusmoraaliin saakka. Sen rinnalla esiintyy nykyaikainen porvarillinen moraali ja tämän rinnalla taas proletaarinen tulevaisuuden moraali, joten menneisyys, nykyisyys ja tulevaisuus yksistään Euroopan edistyneimmissä maissa tarjoaa yhtäaikaisesti ja toinen toisensa rinnalla pätevistä moraaliopeista kolme suurta ryhmää. Mikä nyt on se oikea? Ei mikään, ehdottomaksi ja lopulliseksi käsitettynä; mutta varmaan on eniten pitkää ikää lupaavia aineksia siinä moraalissa, joka nykyisyydessä edustaa nykyisyyden kumoamista, tulevaisuutta, siis proletaarisessa.

Mutta kun nyt näemme, että nykyisen yhteiskunnan kolmella luokalla, feodaaliylimystöllä, porvaristolla ja proletariaatilla on kullakin oma erikoinen moraalinsa, niin voimme tästä tehdä vain sen johtopäätöksen, että ihmiset ammentavat tietoisesti tai tiedottomasti siveelliset katsomuksensa viime kädessä käytännöllisistä suhteista, joihin niiden luokka-asema perustuu — taloudellisista suhteista, joissa he tuottavat ja vaihtavat.

Mutta yllämainitussa kolmessa moraaliopissa on kuitenkin paljon yhteistä kaikille kolmelle — ehkäpä tämä onkin edes osa ainaisesti säilyvästä moraalista? — Nuo moraaliopit edustavat saman historiallisen kehityksen kolmea eri astetta, niillä on siis yhteinen historiallinen tausta, ja jo sentähden niillä on pakostakin paljon yhteistä. Enemmänkin. Samanlaisilla tai suunnilleen samanlaisilla taloudellisilla kehitysasteilla täytyy moraalioppien välttämättä soveltua enemmän tai vähemmän yksiin. Siitä hetkestä alkaen, jolloin irtainten esineiden yksityisomistus oli kehittynyt, täytyi kaikissa yhteiskunnissa, joissa tämä yksityisomistus oli voimassa, olla yhteinen moraalikäsky: älä varasta. Tuleeko

tästä käskystä täten ikuinen moraalin käsky? Ei suinkaan. Yhteiskunnassa, jossa varastamisen syyt on poistettu, jossa siis ajanmittaan korkeintaan vain mielisairaat voivat varastaa, kuinka tällaisessa yhteiskunnassa pilkattaisiinkaan moraalisaarnaajaa, joka juhlallisesti julistaisi ikuista totuutta: älä varasta!

Tämän mukaisesti me torjumme jokaisen yrityksen, jolla meille tyrkytetään jotakin moraalioppia ikuisena, muuttumattomana siveyslakina sen varjolla, että moraalisella maailmallakin muka on omat pysyväiset periaatteensa, jotka säilyvät historiasta ja kansojen erilaisuudesta huolimatta. Me väitämme päinvastoin, että kaikki tähänastiset moraaliopit ovat viime kädessä kunkin ajan taloudellisen yhteiskuntatilan tuotteita. Ja samoin kuin yhteiskunta on tähän asti liikkunut luokkavastakohdissa, samoin on moraali aina ollut luokkamoraalia; se on joko aiheuttanut hallitsevan luokan valta-aseman ja sen edut, tai se on, niinpian kuin sorrettu luokka on tullut kyllin voimakkaaksi, edustanut sorrettujen suuttumusta tätä valtaa vastaan ja sorrettujen tulevaisuudenetuja. Ei ole epäilystäkään siitä, että moraali on tällöin suurin piirtein kehittynyt samoin kuin inhimillisen tiedon kaikki muutkin haarat. Mutta luokkamoraalista emme vielä ole päässeet. Luokkavastakohtien ja niiden muistojen yläpuolella oleva, todella inhimillinen moraali käy mahdolliseksi vasta sillä yhteiskunta-asteella, jolla luokkavastakohdat on paitsi voitettu, myöskin elämän kulussa unohdettu...

...Samalla kun yhteiskunta tekee itsestään kaikkien tuotantovälineiden valtiattaren käyttääkseen niitä yhteiskunnallisesti suunnitelman mukaan, poistaa se ihmisten siihenastisen orjuutuksen omien tuotantovälineittensä alaisiksi. On itsestään selvää, että yhteis-

kunta ei voi vapauttaa itseään vapauttamatta jokaista yksilöä. Vanha tuotantotapa täytyy siis perinpohjin kumota, ja varsinkin täytyy vanhan työnjaon hävitä. Sen tilalle täytyy tulla tuotannon järjestyksen, jossa toisaalta kukaan yksilö ei voi sälyttää toisille omaa osuuttaan tuotannollisesta työstä, tästä inhimillisen olemassaolon luonnollisesta ehdosta; jossa toisaalta tuotannollisesta työstä, joka ennen oli orjuutuksen väline, tulee ihmisten vapauttamisen väline, samalla kun se tarjoaa jokaiselle yksilölle tilaisuuden kaikkien, niin ruumiillisten kuin henkistenkin kykyjensä kehittämiseen ja käyttämiseen kaikkiin suuntiin, järjestyksen, jossa työ siis muuttuu taakasta iloksi...

...Mutta kaikki uskonto ei ole mitään muuta kuin ihmisten aivoissa tapahtuvaa niiden ulkoisten voimien mielikuvituksellista heijastelua, jotka hallitsevat heidän jokapäiväistä elämäänsä, heijastelua, jossa maalliset voimat ottavat yliluonnollisten voimien muodon. Historian alkuaikoina ovat tällaisina heijastuvina voimina ensin luonnonvoimat, jotka kehityksen jatkuessa käyvät eri kansojen keskuudessa mitä moninaisimpien ja kirjavimpien henkilöllistymien lävitse... Mutta pian luonnonvoimien rinnalla alkoivat vaikuttaa myös yhteiskunnalliset voimat; voimat, jotka olivat ihmisten silmien edessä yhtä vieraita ja alussa yhtä selittämättömiä, hallitsivat ihmisiä näköjään yhtäläisellä luonnonvälttämättömyydellä kuin luonnonvoimatkin. Kuvitellut oliot, joina alussa heijastuivat vain salaperäiset luonnonvoimat, saivat näin yhteiskunnallisia ominaisuuksia, muuttuivat historiallisten voimien edustajiksi... Olemme jo useampaan kertaan nähneet, että ihmisiä hallitsevat nykyisessä porvarillisessa yhteiskunnassa heidän itsensä luomat taloudelliset suhteet, heidän itsensä tuottamat tuotantovoimat

aivan kuin jokin vieras voima. Uskonnollisen heijastusprosessin tosiasiallinen perusta on siis edelleenkin olemassa, ja sen mukana itse tuo uskonnollinen heijastus. Ja vaikka porvarillinenkin taloustiede alkaa jossain määrin nähdä tämän vieraan vallan perimmäisen syy-yhteyden, niin se ei lainkaan muuta asiaa. Porvarillinen taloustiede ei voi estää pulia kokonaisuudessaan, eikä suojella yksityisiä kapitalisteja tappioilta, pahasti velkaantumasta ja vararikosta, eikä yksityisiä työläisiä työttömyydeltä ja kurjuudelta. Yhä vielä on niin, että ihminen päättää ja jumala (so. kapitalistisen tuotantotavan muukalaisvalta) säätää. Pelkkä tieto, vaikka se ulottuisi pitemmälle ja syvemmälle kuin porvarillisen taloustieteen tieto ulottuukaan, ei riitä yhteiskunnallisten voimien alistamiseksi yhteiskunnan hallintaan. Siihen tarvitaan yhteiskunnallista *tekoa.* Ja kun tämä teko on täytetty, kun yhteiskunta ottamalla haltuunsa kaikki tuotantovälineet ja kaikki jäsenensä siitä orjuudesta, jossa niitä nyt pitävät heidän itsensä tuottamat, mutta heitä vastassa ylivoimaisena vieraana mahtina olevat tuotantovälineet; vasta sitten katoaa viimeinen vieras mahti, joka nyt vielä heijastelee uskonnossa, ja samalla katoaa myös itse uskonnollinen heijastelu, koska sitten ei enää ole olemassa mitään heijastettavaa...

F. ENGELS

PUHEESTA MARXIN HAUDALLA

17. maaliskuuta 1883

...Marx oli ennen kaikkea kumousmies. Hänen varsinaisena elämänkutsumuksenaan oli myötävaikuttaa tavalla tai toisella kapitalistisen yhteiskunnan ja sen luomien valtiolaitosten kumoamiseen, edistää nykyajan

proletariaatin vapauttamista, proletariaatin, jolle hän ensimmäisenä oli antanut tietoisuuden sen asemasta ja tarpeista, tietoisuuden sen vapauttamisen ehdoista. Taistelu oli hänen elementtinsä. Ja vain harvat ovat taistelleet niin intomielisesti, niin sitkeästi, niin menestyksellisesti kuin hän...

Ja juuri siksi Marx oli aikansa vihatuin ja parjatuin mies. Niin absolutistiset kuin tasavaltalaisetkin hallitukset karkottivat hänet maasta. Niin taantumukselliset kuin ultrademokraattisetkin porvarit parjasivat kilvan häntä. Kaiken tämän hän pyyhkäisi sivuun kuin hämähäkinseitin, kiinnittämättä siihen huomiota ja vastaten vain äärimmäisen tarpeen vaatiessa. Ja hän kuoli miehenä, jota rakastivat, kunnioittavat ja surevat miljoonat vallankumoukselliset työtoverit kaikkialla Euroopassa ja Amerikassa, Siperian vuorikaivoksista alkaen aina Kaliforniaa myöten, ja voin varmuudella sanoa, että hänellä oli ehkä paljonkin vastustajia, mutta tuskinpa ainoatakaan henkilökohtaista vihamiestä.

Hänen nimensä samoin kuin hänen työnsäkin on elävä kautta vuosisatojen!

F. ENGELS

TEOKSESTA „PERHEEN, YKSITYISOMISTUKSEN JA VALTION ALKUPERÄ"

...Täydellinen avioliittoutumisvapaus voi siis tulla yleisesti voimaan vasta sitten, kun kapitalistisen tuotannon ja sen luomien omistussuhteiden poistaminen on tehnyt olemattomiksi kaikki ne oheiset taloudelliset

näkökohdat, joilla nykyään on vielä niin valtava vaikutus aviopuolison valinnassa. Silloin ei jää enää muuta vaikutinta kuin keskinäinen mieltymys...

...Kun nyt vielä häviävät taloudelliset näkökohdat — huolehtiminen omasta toimeentulosta ja etenkin lasten tulevaisuudesta —, joiden takia naiset alistuvat tähän miesten tavanmukaiseen uskottomuuteen, niin siten saavutettu naisen tasa-arvoisuus on kaikesta tähänastisesta kokemuksesta päätellen vaikuttava äärettömän paljon voimakkaammin siihen suuntaan, että miehistä tulee todella yksiavioisia, kuin siihen, että naisista tulisi monimiehisiä.

Samalla yksiavioisuudesta häviävät varmasti kaikki ne piirteet, jotka omaisuussuhteista syntyneinä ovat sille pakostakin ominaisia, nimittäin ensiksikin miehen herruus ja toiseksi avioliiton purkamattomuus. Miehen herruus avioliitossa johtuu yksinkertaisesti hänen taloudellisesta herruudestaan ja häviää itsestään samalla kuin sekin. Avioliiton purkamattomuus johtuu osaksi niistä taloudellisista oloista, joiden vallitessa yksiavioisuus syntyi, ja osaksi se on periytynyt siltä ajalta, jolloin näiden taloudellisten olojen ja yksiavioisuuden yhteenkuuluvaisuudesta ei ollut vielä oikeaa käsitystä ja liioiteltiin sitä uskonnollisesti. Nykyään se on rikkoutunut jo tuhansia kertoja. Jos siveellinen on vain rakkaudelle perustettu avioliitto, niin sellaisena se pysyy vain, jos rakkaus kestää. Mutta yksilöllisen sukupuolirakkauden kestävyys on eri yksilöillä, varsinkin miehillä, hyvin erilainen, ja kun tunne on hävinnyt kokonaan tai kun sen on syrjäyttänyt toinen intohimoinen rakkaus, niin ero koituu hyväksi kummallekin asianomaiselle samoin kuin yhteiskunnallekin. Ihmisille pitäisi antaa mahdollisuus säästyä kahlaamasta avioerokäräjien hyödyttömässä loassa...

...Entä mitä uutta on tuleva? Se selviää sitten, kun on noussut uusi sukupolvi: miessukupolvi, joka ei joudu koskaan elämässään lunastamaan rahalla eikä muilla yhteiskunnallisilla mahtikeinoilla naisen antautumista, ja naissukupolvi, joka ei joudu koskaan antautumaan miehelle muista syistä paitsi todellisesta rakkaudesta eikä kieltäytymään antautumasta rakastetulleen taloudellisten seurausten pelosta. Kun nämä ihmiset ilmaantuvat, he välittävät vähät siitä, mitä tänä päivänä oletetaan heidän velvollisuudekseen; heillä on oleva oma käytäntönsä ja sen mukaiseksi muovaamansa julkinen mielipide kunkin yksilön käyttäytymisestä — ja siinä kaikki...

F. ENGELS

G. GUILLAUME-SCHAKILLE OSOITETUSTA KIRJEESTÄ

[*n. 5. heinäkuuta 1885*]

...Se, että työssäkäyvä nainen kaipaa erikoisten fysiologisten toimintojensa vuoksi erityistä suojaa kapitalistiselta riistolta, näyttää minusta ilmeiseltä. Ne englannittaret, jotka puolustavat naisten muodollista oikeutta sallia kapitalistien riistää itseään yhtä rajoittamattomasti kuin miehiäkin, ovat useimmiten itse suoranaisesti tai välillisesti kiinnostuneita kummankin sukupuoleen kuuluvien työtätekevien kapitalistisesta riistosta. Minua taas, tunnustan sen, kiinnostaa tulevan sukupolven terveys enemmän kuin molempien sukupuolten ehdoton muodollinen tasa-arvo kapitalistisen tuotantotavan viimeisinä elinvuosina. Naisen ja miehen todellinen tasa-arvo voi käsitykseni mukaan

toteutua vasta sitten, kun pääoman harjoittamasta ja heihin molempiin kohdistuvasta riistosta tehdään loppu ja nykyään yksityisesti suoritettava kotitalouden hoito muuttuu yhteiskunnallisen tuotannon haaraksi.

F. ENGELS

JOHDANNOSTA K. MARXIN TEOKSEEN „PALKKATYÖ JA PÄÄOMA"

...Uusi yhteiskuntajärjestelmä on mahdollinen, järjestelmä, josta nykyiset luokkaeroavaisuudet ovat hävinneet ja jossa — ehkä lyhyen, hieman tiukan, mutta joka tapauksessa moraalisesti varsin hyödyllisen siirtymäkauden jälkeen — yhtäläisen työvelvollisuuden vallitessa käyttämällä ja kehittämällä suunnitelmallisesti yhteiskunnan kaikkien jäsenten jo olevia valtavia tuotantovoimia myös elämän- ja nautinnonvälineet, kaikkien ruumiillisten ja henkisten kykyjen kehittämisen ja soveltamisen välineet saatetaan yhtäläisesti ja yhä täydellisemmin kaikkien käytettäviin. Ja siitä, että työläiset ovat yhä lujemmin päättäneet taistella tämän uuden yhteiskuntajärjestelmän saavuttamiseksi, tulee olemaan osoituksena valtameren kummallakin puolella huominen Toukokuun 1. päivä ja toukokuun kolmannen päivän sunnuntai *.

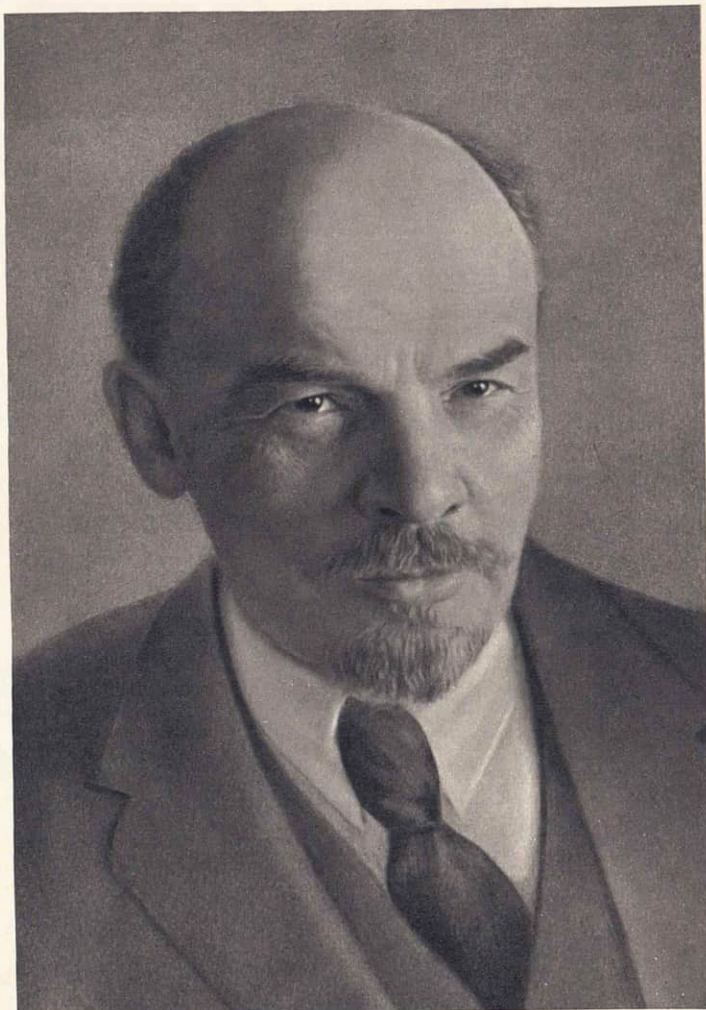
---

* Englannin trade unionit viettivät proletariaatin kansainvälistä juhlapäivää toukokuun 1. päivän jälkeisenä sunnuntaina, joka v. 1891 sattui toukokuun 3. päiväksi.

Vladimir Iljitš LENIN

(1870—1924)

marxilaisuuden nerokas teoreetikko ja kehittäjä, Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen ja sosialistisen neuvostovaltion perustaja.

V·LENIN

KIRJOITUKSESTA „FRIEDRICH ENGELS"

...„Pääoman" kaksi osaa ovat kahden miehen: Marxin ja Engelsin työtä. Muinaistarut kertovat monenlaisia liikuttavia ystävyyden esimerkkejä. Euroopan proletariaatti voi sanoa, että sen tieteen ovat luoneet kaksi tiedemiestä ja taistelijaa, joiden väliset suhteet ylittävät

liikuttavimmatkin muinaistarut ihmisten välisestä ystävyydestä. Engels asetti aina itsensä — ja yleensä aivan oikein — Marxin jälkeen. „Marxin aikana", kirjoitti hän eräälle vanhalle ystävälleen, „minä soitin toista viulua". Hänen rakkautensa elävään Marxiin ja ihaileva kunnioituksensa vainajan muistoa kohtaan oli rajatonta. Tuolla järkkymättömällä taistelijalla ja tiukalla ajattelijalla oli hartaasti rakastava sydän...

TEOKSESTA „TAANNEHTIVAA SUUNTAUSTA VENÄJÄN SOSIALIDEMOKRATIASSA"

...Me tunnustamme toveruuden velvoitukset, velvoituksen kannattaa kaikkia tovereita, velvoituksen olla kärsivällisiä tovereitten mielipiteisiin nähden, *mutta meidän tovervelvoituksemme johtuu velvollisuuksista Venäjän ja kansainvälistä sosialidemokratiaa kohtaan, eikä päinvastoin.* Emme me sen takia tunnusta itsellämme olevan toverillisia velvoituksia „Rabotšaja Mysliä" * kohtaan, että sen toimittajat ovat tovereitamme, vaan me pidämme „Rabotšaja Myslin" toimittajia tovereinamme vain siksi ja sikäli, mikäli he toimivat Venäjän (ja siis myöskin kansainvälisen) sosialidemokratian riveissä. Ja siksi, jos me olemme vakuuttuneita, että „toverit" perääntyvät sosialidemokraattisesta ohjelmasta, että „toverit" kaventavat ja vääristelevät työväenliikkeen

* „Rabotšaja Mysl" — „ekonomistien" sanomalehti. „Iskra" lehdessä julkaisemissaan artikkeleissa ja kirjassa „Mitä on tehtävä?" V. I. Lenin arvosteli „Rabotšaja Myslin" katsantokantaa kansainvälisen opportunismin venäläisenä muunnoksena.

tehtäviä, niin silloin me katsomme *velvollisuudeksemme* lausua vakaumuksemme julki täysin selvästi ja jättämättä mitään sanomatta!..

KIRJEESTÄ P. N. LEPEŠINSKILLE *

...*Jokaisen* puoluetyöntekijän työssä on omat puutteensa ja varjopuolensa, mutta on oltava *varovaisia,* ettei puutteiden arvostelussa tai kun niitä käsitellään puolueen keskusten edessä, astuttaisi yli rajojen, joiden takana alkaa kinastelu.

KIRJOITUKSESTA „PUOLUEJÄRJESTÖ JA PUOLUEKIRJALLISUUS"

...Kysymys on puoluekirjallisuudesta ja sen alistamisesta puolueen valvontaan. Jokaisella on valta kirjoittaa ja puhua, mitä hän vain haluaa, ilman pienimpiäkään rajoituksia. Mutta jokaisella vapaalla yhdistyksellä (myöskin puolueella) on samoin valta ajaa tiehensä sellaiset jäsenet, jotka käyttävät hyväkseen puoluekylttiä saarnatakseen puoluevastaisia katsomuksia. Sanan- ja painovapauden pitää olla täydellinen. Mutta pitäähän yhdistymisvapaudenkin olla täydellinen. Minun on sananvapauden nimessä myönnettävä sinulle

* Panteleimon Nikolajevitš Lepešinski (1868—1944) — Kommunistisen puolueen ja neuvostovaltion huomattava toimihenkilö, NKPn jäsen vuodesta 1898, ammattivallankumouksellinen; harrasti kirjallisia töitä.

täysi oikeus huutaa, valehdella ja kirjoittaa mitä hyvänsä. Mutta sinun on yhdistymisvapauden nimessä myönnettävä minulle oikeus tehdä tai purkaa liitto sellaisten ihmisten kanssa, jotka puhuvat sitä ja sitä. Puolue on vapaaehtoinen liitto, joka menisi välttämättä hajalle, ensin aatteellisesti ja sitten myös aineellisestikin ellei se puhdistaisi itseään puoluevastaisia katsantokantoja levittävistä jäsenistä...

KIRJOITUKSESTA „TYÖVÄENPUOLUEEN SUHTEESTA USKONTOON"

...Uskonto on oopiumia kansalle,— tämä Marxin sanonta on koko marxilaisen maailmankäsityksen kulmakivenä uskontokysymyksessä. Kaikki nykyaikaiset uskonnot ja kirkkokunnat, kaikki ja kaikenlaiset uskonnolliset järjestöt marxilaisuus katsoo aina porvarillisen taantumuksen järjestöiksi, jotka palvelevat riiston suojelemisen ja työväenluokan huumaamisen asiaa...

...Meidän on taisteltava uskontoa vastaan. Se on *kaiken* materialismin ja siis marxilaisuudenkin aakkosia. Mutta marxilaisuus ei ole aakkosiin pysähtynyttä materialismia. Marxilaisuus menee pitemmälle. Se sanoo: uskontoa vastaan pitää *osata* taistella, ja sitä varten on *materialistisesti* selitettävä joukkojen uskon ja uskonnon alkulähde. Taistelussa uskontoa vastaan ei saa rajoittua abstraktiseen ideologiseen saarnaamiseen, ei saa päätyä tällaiseen saarnaamiseen; tämä taistelu on asetettava luokkaliikkeen konkreettisen käytännön yhteyteen, luokkaliikkeen,

mikä on suunnattu uskonnon sosiaalisten juurten hävittämiseen...

...Marxilaisen on oltava materialisti, so. uskonnon vihollinen, mutta dialektinen materialisti, so. sellainen, joka ei aseta uskonnonvastaisen taistelun kysymystä abstraktisesti, epäkäytännöllisen, puhtaasti teoreettisen, alati samanlaisen saarnaamisen pohjalle, vaan konkreettisesti, ottaen pohjaksi luokkataistelun, joka on *todella* käynnissä ja kasvattaa eniten ja parhaiten joukkoja. Marxilaisen on osattava ottaa huomioon koko konkreettinen tilanne ja löytää aina raja anarkismin ja opportunismin välillä (tämä raja on suhteellinen, liikkuva, vaihteleva, mutta se on olemassa), antautumatta enempää anarkistin abstraktiseen, sanalliseen, itse asiassa tyhjänpäiväiseen „revolutionärismiin" kuin myöskään siihen poroporvarillisuuteen ja opportunismiin, mikä on ominaista pikkuporvarille tai liberaaliselle intelligentille, joka pelkää taistella uskontoa vastaan, unohtaa tämän tehtävänsä, on sovinnollinen jumalauskoa kohtaan, ei pidä ohjeenaan luokkataistelun etuja, vaan pikkumaista, viheliäistä laskelmaa: ei saa loukata, työntää pois eikä pelotella — ja ratkiviisasta sääntöä: „elä ja anna toistenkin elää" jne. yms...

KIRJOITUKSESTA „VIELÄKIN PUOLUEKANTAISUUDESTA JA PUOLUEETTOMUUDESTA"

...Mutta juuri sen vuoksi, että me puolustamme puoluekantaisuutta periaatteellisesti, pitäen silmällä laajojen joukkojen etuja, pitäen silmällä niiden vapaut-

tamista kaikenlaisista porvarillisista vaikutteista, pitäen silmällä luokkaryhmitysten täydellistä ja mitä täydellisintä selvyyttä, juuri sen vuoksi meidän täytyy kaikin voimin pyrkiä siihen ja mitä ankarimmin valvoa sitä, että puoluekantaisuus *ei* olisi pelkkiä *sanoja,* vaan *tekoja*...

NEKROLOGISTA „IVAN VASILJEVITŠ BABUŠKIN" *

...Mutta noita kansansankareita on olemassa. Heitä ovat sellaiset kuin Babuškin. Heitä ovat ne, jotka omistautuivat täydellisesti työväenluokan vapaustaistelulle, käyden sitä, ei vuoden eikä kaksi, vaan kokonaista kymmenen vuotta ennen vallankumousta. Heitä ovat ne, jotka eivät ole kuluttaneet itseään yksilöiden hyödyttömiin terroritekoihin, vaan ovat sitkeästi, järkkymättä toimineet proletaarijoukkojen keskuudessa auttaen *niiden* tietoisuuden kehittämistä, *niiden* järjestämistä, *niiden* vallankumouksellista omatoimisuutta. Heitä ovat ne, jotka kriisin koittaessa, vallankumouksen puhjetessa, miljoonien ja miljoonien alkaessa liikehtiä asettuivat johtamaan joukkojen aseellista taistelua

---

* Ivan Vasiljevitš Babuškin (1873—1906) — ammattivallankumouksellinen, V. I. Leninin oppilas. Aloitti vallankumouksellisen toimintansa v. 1893 V. I. Leninin ohjaamassa kerhossa. Pietarin ja Jekaterinoslavin „Taisteluliiton työväenluokan vapauttamiseksi" aktiivijäsen. Osallistui toimekkaasti ensimmäisen legaalisen marxilaisen sanomalehden „Iskran" perustamiseen (1900). Vuosien 1905—1907 vallankumouksen aktiivinen osanottaja, Venäjän sosialidemokraattisen puolueen Irkutskin ja Tšitan komiteoiden jäsen. Kuoli tsaarihallituksen rangaistusretkikunnan ampumana.

tsaristista itsevaltiutta vastaan. Kaikki, mikä tsaristiselta itsevaltiudelta on valloitettu, on valloitettu *yksinomaan* joukkojen taistelulla, joukkojen, joiden johdossa ovat olleet sellaiset miehet kuin Babuškin.

Ilman tällaisia miehiä Venäjän kansa jäisi ikiajoiksi orjakansaksi, holoppikansaksi. Tällaisten miesten kanssa Venäjän kansa hankkii taisteluin itselleen täydellisen vapautuksen kaikesta riistosta...

KIRJOITUKSESTA „TYÖVÄENLUOKKA JA UUSMALTHUSILAISUUS"

...Työväenluokka ei tuhoudu, vaan se kasvaa, lujittuu, miehistyy, liittyy lujemmin yhteen, valistuu ja karaistuu taistelussa. Me olemme pessimistejä, mikäli kysymys on maaorjuudesta, kapitalismista ja pientuotannosta, mutta me olemme kiihkeitä optimisteja, sikäli kuin kysymys on työväenliikkeestä ja sen päämääristä. Me laskemme jo uuden rakennuksen perustusta, ja lapsemme rakentavat rakennuksen valmiiksi.

Juuri sen vuoksi — ja vain sen vuoksi — me olemme uusmalthusilaisuuden * leppymättömiä vastustajia, tuon virtauksen vastustajia, joka miellyttää sellaista koteloitunutta ja omahyväistä poroporvarillista avioparia, joka

---

* Uusmalthusilaisuus — malthusilaisuuden, englantilaisen porvarillisen taloustieteilijän Malthusin taantumuksellisen opin muunnos. Harhauttaakseen työväen pois vallankumouksellisesta taistelusta Malthusin opin kannattajat propagoivat valheellista ajatusta, että yhteiskunnalliset onnettomuudet voidaan poistaa vain ehkäisemällä keinotekoisesti liikaväestön syntyminen.

höpisee peloissaan: ei tässä enää lapsia tarvita, kunhan luoja soisi, että edes itse tulisimme jotenkin toimeen...

KIRJOITUKSESTA „TYÖVÄEN TURMELEMISTA HIOTULLA NATIONALISMILLA"

...Proletaarisen solidaarisuuden, työväen luokkataistelun toverillisen yhtenäisyyden edut vaativat mitä täydellisintä kansakuntien tasa-arvoisuutta pienimmänkin kansallisen epäluottamuksen, vieroksumisen, epäluulon ja vihamielisyyden poistamiseksi. Ja täydellinen tasa-arvoisuus sisältää myös kaikkien jollain yhdellä kielellä olevien erioikeuksien kieltämisen, sisältää kaikkien kansakuntien itsemääräämis*oikeuden* tunnustamisen...

KIRJOITUKSESTA „KANSAKUNTIEN ITSEMÄÄRÄÄMISOIKEUDESTA"

...Taantumukselliset vastustavat avioerovapautta, kehottavat „suhtautumaan siihen varovasti" ja kirkuvat, että se merkitsee „perheen hajoamista". Mutta demokraatit arvelevat, että taantumukselliset teeskentelevät, sillä todellisuudessa he puolustavat poliisin ja byrokratian kaikkivaltaa, toisen sukupuolen erioikeuksia ja mitä pahinta naisen sortamista; — että todellisuudessa avioerovapaus ei merkitse perhesuhteiden „hajoamista", vaan päinvastoin niiden lujittumista ainoilla sivistysyhteiskunnassa mahdollisilla ja kestävillä demokraattisilla perusteilla...

KIRJE INESSA ARMANDILLE *

Dear friend! ** Neuvoisin kovin kirjoittamaan kirjasen suunnitelman yksityiskohtaisemmin. Muutoin jää liian paljon epäselväksi.

Erään ajatuksen olen pakotettu esittämään jo nyt: 3. § — „vaatimuksen (naisten) rakkauden vapautta" kehotan yleensä heittämään pois.

Siitä muodostuu todellisuudessa porvarillinen eikä proletaarinen vaatimus.

Mitä Te itse asiassa sillä ymmärrätte? Mitä sillä *voitaisiin* ymmärtää?

1. Vapautta *aineellisista* (rahallisista) hyötylaskelmista rakkausasioissa?
2. Myös *aineellisista* huolista?
3. uskonnollisista ennakkoluuloista?
4. papan etc. kielloista?
5. „yhteiskunnan" ennakkoluuloista?
6. miljöön (talonpoikaisen tai pikkuporvarillisen tai intellektuellis-porvarillisen) ahtaudesta?
7. lain, tuomioistuimen ja poliisin pauloista?
8. vakavasta rakkaudesta?
9. lastensynnytyksestä?
10. aviorikoksen vapautta? jne.

Luettelin tässä useita (en tietenkään kaikkia) vivahteita. Te ette tarkoita tietenkään numeroita 8—10, vaan numeroita 1—7 tai numeroiden 1—7 *tapaisia*.

Mutta numeroille 1—7 on valittava toinen ilmaisumuoto, sillä rakkauden vapaus ei ilmaise sitä ajatusta tarkalleen.

---

* Inessa (Jelizaveta Feodorovna) Armand (1875—1920) — Kommunistisen puolueen ja kansainvälisen kommunistisen naisliikkeen tunnettu toimihenkilö, V. I. Leninin perheystävä.

** Hyvä ystävä!

Sen sijaan yleisö, kirjasen lukijat käsittävät „rakkauden vapaudella" yleensä *välttämättä* jotain numeroiden 8—10 tapaista *vastoin Teidän tahtoannekin.*

Juuri siksi, että nykyisen yhteiskunnan puheliaimmat, äänekkäimmät ja „näkyvimmät" luokat ymmärtävät „rakkauden vapaudella" numeroita 8—10, juuri siksi se ei ole proletaarinen, vaan porvarillinen vaatimus.

Proletariaatille ovat tärkeimpiä numerot 1—2, ja sitten numerot 1—7, mutta se ei oikeastaan ole „rakkauden vapautta".

Ei ole kysymys siitä, mitä Te *subjektiivisesti* „tahdotte ymmärtää" sillä. Kysymys on luokkasuhteiden *objektiivisesta logiikasta* rakkausasioissa.

Friendly shake hands! * *W. I.*

Kirjoitettu tammikuun 17 pnä 1915
Bernissä

KIRJEESTÄ INESSA ARMANDILLE

Hyvä ystävä! Pyydän anteeksi vastauksen myöhästymistä: halusin kirjoittaa eilen, mutta tuli esteitä eikä jäänyt aikaa kirjettä varten.

Kirjasenne suunnitelman suhteen olin sitä mieltä, että „rakkauden vapauden vaatimus" on epäselvä ja — Teidän tahdostanne ja halustanne riippumatta (korostin tätä sanomalla: asia riippuu objektiivisista luokkasuhteista eikä Teidän subjektiivisista mielteistänne) — nykyisessä yhteiskunnallisessa tilanteessa porvarillinen eikä proletaarinen vaatimus.

Te ette myönnä sitä.

Hyvä on. Tarkastellaan asiaa vielä kerran.

* Puristan ystävällisesti kättänne!

Tehdäkseni epäselvän selväksi luettelin kymmenkunta *mahdollista* (ja luokkavihan oloissa kiertämätöntä) tulkintaa ja huomautin tällöin, että tulkinnat 1—7 ovat mielestäni tyypillisiä tai luonteenomaisia työläisnaisille ja 8—10 porvarisnaisille.

Jos tämä mielitään kumota, niin on todistettava (1) että nämä tulkinnat ovat vääriä (siinä tapauksessa ne on korvattava toisilla tai kumottava väärät) tai (2) epätäydellisiä (siinä tapauksessa uupuva on täydennettävä) tai (3) jako proletaarisiin ja porvarillisiin ei tapahdu siten.

Te ette tee ensimmäistä, toista ettekä kolmatta.

Kohtiin 1—7 Te ette kajoa lainkaan. Myönnätte siis ne (yleispiirteissään) oikeiksi? (Se mitä kirjoitatte työläisnaisten prostituutiosta ja heidän riippuvaisuudestaan: „mahdottomuudesta sanoa ei" soveltuu täysin kohtiin 1—7. Erimielisyyttä meillä ei näy tässä missään).

Te ette kiistä sitäkään, että tämä on *proletaarinen* tulkinta.

Jäljelle jäävät kohdat 8—10.

Niitä Te „ette täysin ymmärrä" ja „vastustatte": „en käsitä, kuinka rakkauden vapaus **voidaan** (juuri niin kirjoitatte!) *samaistaa*" (!!??) 10. kohdan kanssa...

Siis *minäkö* sen „samaistan" ja *minutko* Te aiottekin höyhentää ja murskata?

Kuinka niin? mitä tämä on?

Porvarisnaiset käsittävät rakkauden vapaudella kohtia 8—10 — se on minun teesini.

Kumoatteko Te sen? Sanokaa, mitä *porvaris*rouvat ymmärtävät rakkauden vapaudella?

Te ette sano sitä. Eivätkö kirjallisuus ja elämä sitten *todista,* että porvarisnaiset käsittävät juuri sitä? Todistavatpa hyvinkin! Te vaieten myönnätte sen.

17 янв. 1915.

Dear Friend! План брошюры очень советую написать подробнее. Иначе слишком многое неясно.

Одно мнение должен высказать уже теперь:

§ 3 — «требование (женское) свободы любви» советую вовсе выкинуть.

Это выходит действительно не пролетарское, а буржуазное требование.

В самом деле, что Вы под ним понимаете? Что <u>можно</u> понимать под этим?

1. Свободу <u>от</u> материальных (финансовых) расчетов в деле любви?

2. Тоже <u>от</u> матер. забот?

Именно потому, что в современном обществе класс, наиболее говорливые, «шумливые и верхувидные» понимают под «св. любви» №№ 8—10, именно поэтому сие есть не пролетарское, а буржуазное требование.

Пролетариату важнее всего №№ 1—2, и затем 1—7, а это не собственно «своб. любви».

«Дело не в том, что Вы <u>субъективно</u> „хотите понимать" под этим. Дело в <u>объект. логике</u> клас. отношений в делах любви.

Friendly shake hands!
W. I.

V. I. Leninin kirje Inessa Armandille

Näin ollen kysymys on siis heidän luokka-asemastaan, ja *heidän* käsitystään tuskin voidaan „kumota" ja sitä olisi kai lapsellista yrittääkään.

Proletaarinen näkökanta on selvästi *erotettava* heidän käsityksestään, asetettava sen *vastapainoksi*. On otettava huomioon se objektiivinen tosiasia, että muutoin *he* sieppaavat kyseiset kohdat kirjasestanne, tulkitsevat niitä omalla tavallaan, muuttavat kirjasenne vedeksi omaan myllyynsä, selittävät väärässä valossa ajatuksianne työläisille, *„hämmentävät"* työläisiä (kylvämällä heihin epäilystä, että kunhan *Te* ette vain tyrkyttäisi heille *vieraita* ajatuksia). Ja heidän käytettävänään on legio lehtiä jne.

Te sensijaan unohdatte kokonaan objektiiviset ja luokkanäkökohdat ja ryhdytte „hyökkäykseen" *minua* vastaan, ikään kuin minä „samaistaisin" rakkauden vapauden ja kohdat 8—10... Ihmeellistä, kerrassaan ihmeellistä...

„Jopa ohimenevä intohimo ja suhdekin" on „runollisempi ja puhtaampi" kuin (banaalien tai ulkokultaisten) puolisoiden „suudelma ilman rakkautta". Niin kirjoitatte. Ja niin aiotte kirjoittaa kirjasessakin. Mainiota.

Onko vastakkainasettelu johdonmukainen? Ulkokultaisten puolisoiden suudelmat ilman rakkautta ovat *likaisia*. Kannatan. Niiden vastapainoksi on asetettava... mitä?.. Luulisi kai: *rakkaudesta annettu* suudelma? Mutta te asetatte vastapainoksi „ohimenevän" (miksi ohimenevän?) „intohimon" (miksi ei rakkautta?) — loogisesti ajatellen siitä seuraa, että suudelmat ilman rakkautta (ohimenevät) asetetaan vastakkain ilman rakkautta annettujen aviollisten suudelmien kanssa... Omituista. Eiköhän kansanomaisessa kirjasessa olisi parempi asettaa vastakkain banaali ja likainen poroporvarillis-intelligenttis-talonpoikainen (muistaakseni 6. tai 5. kohta minulla) avioliitto ja rakkauteen pohjaava proletaarinen siviiliavioliitto (lisäämällä, **jos niin välttämättä haluatte**, että ohimeneväkin suhde, intohimo voi olla likainen, ja voi olla myös puhdas). Luokka*tyyppien* vastakkain asettelun asemesta Teillä syntyi jonkinlainen „casus", joka on tietysti mahdollinen. Mutta onko kysymys casuksista? Jos otetaan teemaksi: casus, yksityistapaus — likainen suudelma avioliitossa ja puhdas ohimenevässä suhteessa —, niin sitä aihetta on käsiteltävä romaanissa (sillä asian koko *ydin* on tällöin *erillisessä* tilanteessa, *kyseisten* henkilötyyppien *luonteiden* ja mentaliteetin erittelyssä). Entä kirjasessa?

Te käsititte mainiosti ajatukseni, joka koski Key'ltä * otettua sopimatonta lainausta, koska sanoitte, että olisi „typerää" esiintyä „rakkauden professorien" osassa. Aivan. Entä ohimenevän yms. rakkauden professorien osassa?

Vakuutan, etten suinkaan halua polemiikkia. Heittäisin tämän kirjeen mielelläni sivuun ja siirtäisin asian suulliseen keskusteluun asti. Mutta tahtoisin, että kirjasesta tulisi hyvä, että kukaan *ei voisi* kiskaista siitä Teille epämiellyttäviä lauseita (toisinaan *yksikin* lause riittää vaikuttamaan kuin lusikallinen tervaa...), *ei voisi* tulkita Teitä *väärin*. Olen vakuuttunut, että Te kirjoititte tässäkin „vastoin tahtoanne", ja lähetän tämän kirjeen vain siksi, että kirjeet saatuanne Te tarkistatte suunnitelman ehkä perusteellisemmin kuin keskustelun perusteella, sillä suunnitelmahan on hyvin tärkeä asia.

---

* Ellen Key — ruotsalainen porvarillinen kirjailijatar, joka kirjoitti naisliikkeestä ja lasten kasvatuksesta.

Eikö Teillä ole tuttavaa ranskalaista naissosialistia? Kääntäkää hänelle (muka englannista) minun 10 kohtaani ja teidän huomautuksenne „ohimenevästä" jne. ja seuratkaa häntä, kuunnelkaa häntä tarkkaavaisesti: pieni koe, mitä sanovat *sivulliset,* mikä on heidän vaikutelmansa, mitä he odottavat kirjaselta?

Puristan kättänne ja toivon, että kärsisitte vähemmän päänsärkyä ja pikemmin toipuisitte: *V. U.*

Kirjoitettu tammikuun 24 pnä 1915
Bernissä

KIRJOITUKSESTA „KENELLE TE NAURATTE? TE NAURATTE ITSELLENNE!"

...Vilpittömyys politiikassa, ts. ihmisten suhteiden sillä alalla, joka ei ole tekemisissä yksilöiden, vaan *miljoonien* kanssa,— vilpittömyys politiikassa on täysin tarkastettavissa oleva *sanojen ja tekojen välinen yhdenmukaisuus...*

KIRJOITUKSESTA „POLIITTISTA KIRISTYSTÄ"

...Leimatkaamme epäröimättä kiristäjät häpeällä. Olkaamme järkkymättömiä selvittäessämme vähäisimmätkin epäilykset valveutuneiden työläisten tuomiolla, oman puolueemme tuomiolla; puolueeseen me luotamme, siinä me näemme aikakautemme järjen, kunnian ja omantunnon...

KIRJOITUKSESTA „KOMPROMISSEISTA"

...Tosivallankumouksellisen puolueen tehtävänä ei ole julistaa kaikkinaisista kompromisseista kieltäytymistä mahdottomaksi, vaan on osattava *kaikissa kompromisseissa,* mikäli ne ovat kiertämättömiä, pysyä uskollisena periaatteilleen, luokalleen, vallankumoukselliselle tehtävälleen, omalle asialleen, so. vallankumouksen valmisteluile sekä kansanjoukkojen kasvattamiselle voittoisaa vallankumousta varten...

LOPPULAUSUNNOSTA YLEISVENÄLÄISEN TOIMEENPANEVAN KESKUSKOMITEAN ISTUNNOSSA

10. (23.) marraskuuta 1917

...Tov. Tšudnovski sanoi täällä „ottaneensa itselleen oikeuden" arvostella ankarasti komissaarien tekoja. Täällä ei voi olla puhettakaan siitä, saako vai eikö saa ottaa itselleen oikeutta ankaraan arvosteluun, tämä arvostelu on vallankumousmiehen velvollisuus, eivätkä kansankomissaarit pidä itseään erehtymättöminä...

KIRJOITUKSESTA „MITEN KILPAILU ON JÄRJESTETTÄVÄ?"

...Työläiset ja talonpojat, työtätekevät ja riistetyt! Maa, pankit, tehtaat ovat siirtyneet koko kansan omaisuudeksi! Ryhtykää *itse* pitämään tiliä ja valvomaan tuotantoa ja tuotteiden jakoa,— siinä ja *vain* siinä on tie sosialismin voittoon, sen voiton tae, kaikesta riistosta ja kaikkinaisesta puutteesta ja kurjuudesta saatavan

voiton tae! Sillä Venäjällä riittää viljaa, rautaa, puutavaraa, villaa, puuvillaa ja pellavaa kaikille, kun vain oikein jaetaan työ ja tuotteet, kun vain tämä jakaminen otetaan koko kansan *asianmukaiseen, käytännölliseen* valvontaan, kun vain voitetaan kansan viholliset: rikkaat ja heidän kupinnuolijansa, samoin veijarit, vetelehtijät ja huligaanit myös *jokapäiväisessä taloudellisessa* elämässä *eikä vain* politiikassa.

Ei mitään armoa noille kansan vihollisille, sosialismin vihollisille, työtätekevien, vihollisille. Sota elämästä ja kuolemasta rikkaita ja heidän kupinnuolijoitaan, porvarillista sivistyneistöä vastaan, sota veijareita, vetelehtijöitä ja huligaaneja vastaan. Sekä nämä että nuo, edelliset ja jälkimmäiset, ovat veljeksiä, kapitalismin lapsia, herrasyhteiskunnan, porvarillisen yhteiskunnan lellipoikia, yhteiskunnan, jossa pieni joukko rosvosi kansaa ja piti kansaa pilkkanaan,— yhteiskunnan, jossa puute ja kurjuus heitti tuhansia ja taas tuhansia huliganismin, itsensämyymisen, veijauksen ja ihmistapojen unhoittamisen tielle,— yhteiskunnan, jossa työtätekevissä väistämättömästi kasvoi pyrkimys pelastua vaikkapa petoksella riistolta, pujahtaa pois ja vapautua vaikkapa hetkeksikin vastenmielisestä työstä, siepata vaikkapa palanen leipää millä tavalla tahansa ja millä hinnalla hyvänsä, jottei olisi tarvinnut nähdä nälkää eikä tuntea itseään ja lähimmäisiään aliravituksi.

Rikkaat ja veijarit, ne ovat saman mitalin kaksi eri puolta, ne ovat kapitalismin elättämien *loiseläjien* kaksi pääryhmää, ne ovat sosialismin päävihollisethe, nämä viholliset on otettava koko väestön erikoisen silmälläpidon alaisiksi, heitä on säälimättä rangaistava, jos he pienimmässäkään määrin rikkovat sosialistisen yhteiskunnan sääntöjä ja lakeja. Kaikenlainen heikkous, kaikkinainen horjuminen ja hempeämielisyys tässä suhteessa olisi mitä suurin rikos sosialismia kohtaan.

Jotta sosialistinen yhteiskunta ei joutuisi kärsimään vahinkoa näiden loiseläjien takia, on järjestettävä koko kansan toimesta työn määrän, tuotannon ja tuotteiden jaon tilinpito ja valvonta, jota miljoonat työläiset ja talonpojat kannattavat vapaaehtoisesti, tarmokkaasti ja vallankumouksellisella innostuksella. Ja tämän tilinpidon ja valvonnan järjestämiseksi, joka on *täysin käsitettävä* ja täysin voimienmukainen jokaiselle rehelliselle, järkevälle ja toimeliaalle työläiselle ja talonpojalle, on herätettävä eloon heidän omat, heidän keskuudestaan lähtöisin olevat organisatoriset kyvyt, on herätettävä heissä — ja järjestettävä koko valtion mitassa — *kilpailu* organisatoristen saavutusten alalla, on tehtävä niin, että työläiset ja talonpojat ymmärtäisivät selvästi eron sivistyneen ihmisen välttämättömän neuvon ja „tavallisen" työläisen ja talonpojan välttämättömän valvonnan välillä siihen *leväperäisyyteen* nähden, joka on niin tavallista „sivistyneillä" ihmisillä...

...Pariisin Kommuuni oli suuri esikuva alhaaltakäsin lähtöisin olevan aloitteellisuuden, omintakeisuuden, liikkeen vapauden ja vauhdikkaan tarmon — sekä vapaaehtoisen, kaavoista vapaan sentralismin yhdistämisestä. Meidän Neuvostomme kulkevat samaa tietä. Mutta ne „arastelevat" vielä, ne eivät ole vielä päässeet vauhtiin, eivät ole päässeet „sisälle" uuteen luovaan suurtyöhönsä sosialistisen järjestelmän pystyttämiseksi. Neuvostojen on rohkeammin ja oma-aloitteisemmin tartuttava asiaan. On tarpeen, että jokainen „kommuuni" — jokainen tehdas, jokainen kylä, jokainen kulutusosuuskunta, jokainen huoltokomitea — keskenään *kilpaillen* esiintyisi työn ja tuotteiden jaon tilinpidon ja

valvonnan käytännöllisinä järjestäjinä. Tämän tilinpidon ja valvonnan ohjelma on yksinkertainen, selvä ja jokaiselle ymmärrettävä: että leipää olisi jokaisella, että kaikki kulkisivat lujissa jalkineissa ja eheissä vaatteissa, että heillä olisi lämmin asunto, että he tekisivät työtä tunnollisesti ja ettei yksikään veijari (niiden joukossa myöskään työtä pakoileva) kulkisi vapaana, vaan istuisi vankilassa tai suorittaisi rangaistustaan raskaimmanlaatuisissa pakkotöissä, ettei yksikään rikas, joka poikkeaa sosialismin säännöistä ja laeista, voisi välttää sitä veijarin kohtaloa, minkä oikeuden ja kohtuuden mukaan pitää tulla rikkaan kohtaloksi. „Ken ei työtä tee, ei hänen syömänkään pidä" — tämä on sosialismin *käytännöllinen* käsky. Se on pantava täytäntöön *käytännössä*. Sellaisista *käytännöllisistä* saavutuksista on meidän „kommuuniemme" sekä työläis- ja talonpoikaisorganisaattoriemme ja sitäkin suuremmalla syyllä sivistyneistöorganisaattoriemme ylpeiltävä (sitä *suuremmalla* syyllä, koska viimeksi mainitut ovat tottuneet *liikaakin*, tottuneet *ylettömästi* ylpeilemään yleisillä ohjeillaan ja päätöslauselmillaan)...

KIRJOITUKSESTA „NEUVOSTOVALLAN LÄHIMMÄT TEHTÄVÄT"

...Kaikenlainen koneellinen suurteollisuus — so. juuri sosialismin aineellinen, tuotannollinen voimalähde ja perusta — vaatii satojen, tuhansien ja kymmenien tuhansien ihmisten yhteistä työtä suuntaavan *tahdon* ehdotonta ja tiukkaa *yhtenäisyyttä*. Se on ilmeisen välttämätöntä sekä teknilliseltä, taloudelliselta että historialliselta kannalta, ja kaikki, jotka ovat mietiskelleet sosialismia koskevia kysymyksiä, ovat aina tunnustaneet sen sosialismin ehdoksi. Mutta kuinka voidaan turvata mitä lujin tahdon yhtenäisyys? — Alistamalla tuhansien tahto yhden tahdon alaiseksi.

Kun yhteistyöhön osallistujat ovat ihanteellisen valveutuneita ja kurinalaisia, niin tämä alistaminen voi muistuttaa paremminkin kapellimestarin hillittyä johtoa. Se voi saada jyrkät diktatoriset muodot, jos ei ole ihanteellista kurinalaisuutta ja valveutuneisuutta. Mutta joka tapauksessa *ehdoton alistuminen* yhden tahtoon on tietenkin välttämätöntä, jotta koneellisen suurteollisuuden mallin mukaan järjestetyt työprosessit voisivat menestyä...

...On vakaannutettava se, minkä olemme itse taistellen hankkineet, minkä olemme itse dekreeteillämme säätäneet, laillistaneet, käsitelleet, hahmotelleet, — vakaannutettava se *jokapäiväisen työkurin* pysyviin muotoihin. Tämä on vaikein, mutta samalla kiitollisin tehtävä, sillä vain sen ratkaiseminen tuo meille sosialistisen järjestyksen. On opittava yhdistämään toisiinsa työtätekevien joukkojen myrskyinen, kevättulvan tavoin kuohuva, yli äyräittensä pulppuava kokousdemokratismi ja *rautainen* kuri työaikana, *ehdoton alistuminen* yhden henkilön, neuvostojohtajan tahtoon työaikana...

KIRJOITUKSESTA „PIENI KUVA SUURTEN KYSYMYSTEN VALAISEMISEKSI"

...Kommunismin rakentamista varten meillä ei ole muita kuin kapitalismin luomia aineksia, muuta kuin se sivistysaines, joka on porvarillisten olojen kasvattamaa ja siitä syystä — mikäli kysymys on ihmisaineksista,

jotka muodostavat osan tästä sivistysaineksesta — ehdottomasti porvarillisen mentaliteetin kyllästämää. Tämä on kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen vaikeuksia, mutta samalla tuon rakennustyön menestyksen ja mahdollisuuden takeita. Marxilaisuus eroaa vanhasta, utooppisesta sosialismista juuri siinä, että viimeksi mainittu ei tahtonut rakentaa uutta yhteiskuntaa verenhimoisen, saastaisen, ryöväys- ja puotimieshenkisen kapitalismin luomista joukkoina edustetuista ihmisaineksista, vaan erikoisen hyveellisistä, erikoisissa lämpölavoissa ja ansareissa kasvatetuista ihmisistä. Tämä hassu ajatus on nyt kaikista hassu ja kaikki ovat siitä luopuneet, mutta kaikki eivät halua tai osaa ajatella ja tajuta päinvastaista marxilaista oppia, sitä, kuinka kommunismi voidaan (ja täytyy) rakentaa ihmisainesmassoista, joita ovat vuosisatojen ja vuosituhansien kuluessa pilanneet orjuus, feodalismi, kapitalismi, hajanainen pientalous, sota, jota jokainen on käynyt jokaista vastaan markkinointimahdollisuuksista ja saadakseen korkeamman hinnan tuotteestaan tai työstään...

KIRJOITUKSESTA „VASTAUS TALONPOJAN KYSELYYN"

...Sellaisia henkilöitä vastaan, jotka vastoin Neuvostovallan lakeja kohtelevat epäoikeudenmukaisesti talonpoikaistoa, on käytävä armotonta taistelua, heidät on syrjäytettävä heti ja tuomittava mitä ankarimmin. Rehellisten työläisten ja talonpoikain on pyrittävä kaikin voimin puhdistamaan Venäjä sellaisista tilanherrain ja kapitalistien elämänjärjestyksen „jälkeläisistä", jotka katsovat voivansa käyttäytyä kuin „komentelijat", vaikka työläis- ja talonpoikaistasavaltamme

lakien mukaan heidän tulee olla Neuvostojen valitsemia edustajia, jotka ovat esimerkillisiä tunnollisuudessaan ja lakien tiukassa noudattamisessa...

...On työskenneltävä ahkerasti, tehtävä paljon työtä, luotava työläisten ja talonpoikain tiukka toverikuri voidaksemme hävittää juurta myöten entisen, kapitalistisen kauppavapauden, rikastumisvapauden, raateluvapauden, sortamisvapauden, joka on hukuttanut vereen koko maan.

Mutta tähän vaikeaan työhön ovat käyneet nyt käsiksi monet miljoonat työläiset ja talonpojat. Jokainen rehellinen, tunnollinen talonpoika ja työläinen on käsittänyt sosialismin merkityksen ja taistelee sitkeästi sen puolesta...

TEOKSESTA „SUURI ALOITE"

(Työläisten sankaruudesta selustassa. „Kommunististen talkoiden" johdosta)

Sanomalehdet kertovat lukuisia esimerkkejä punaarmeijalaisten sankaruudesta. Työläiset ja talonpojat osoittavat usein ihmeteltävää urhoollisuutta ja kestävyyttä taistelussa koltšakilaisia, denikiniläisiä sekä tilanherrojen ja kapitalistien muita joukkoja vastaan, puolustaessaan sosialistisen vallankumouksen saavutuksia. Partisanismista vapautuminen, väsymyksen ja holtittomuuden voittaminen käy hitaasti ja työläästi, mutta se edistyy kaikesta huolimatta. Sosialismin voiton hyväksi tietoisesti uhreja antavien työtätekevien joukkojen sankaruus — siinä on uuden kurin, toverikurin perusta Punaisessa Armeijassa, sen uudestisyntymisen, lujittumisen ja kasvun perusta.

Vähintään yhtä suurta huomiota ansaitsee työläisten sankaruus selustassa. Tässä suhteessa on työläisten oma-aloitteisesti järjestämillä *kommunistisilla talkoilla* * erittäin laajakantoinen merkitys. Se on nähtävästi vasta alkua, mutta tämä alku on tavattoman suurimerkityksinen. Tämä on alkuna kumoukseen, joka on vaikeampi, oleellisempi, perinpohjaisempi, ratkaisevampi kuin porvariston kukistaminen, sillä tämä on voitto omasta luutuneisuudesta, holtittomuudesta, pikkuporvarillisesta itsekkyydestä, noista tottumuksista, jotka kirottu kapitalismi on jättänyt perinnöksi työläiselle ja talonpojalle. Kun *tämä* voitto varmistetaan, silloin ja vasta silloin luodaan uusi yhteiskunnallinen kuri, sosialistinen kuri, silloin ja vasta silloin käy mahdottomaksi paluu takaisin kapitalismiin, kommunismi tulee todella voittamattomaksi...

...Kommunistinen yhteiskunnallisen työn organisaatio, johon ensimmäisenä askeleena on sosialismi, nojaa ja tulee ajan mittaan yhä vankemmin nojaamaan itse työtätekevien vapaaseen ja tietoiseen kuriin, työtätekevien, jotka ovat kukistaneet sekä tilanherrojen että kapitalistien ikeen...

...Voiton saavuttamiseksi, sosialismin luomiseksi ja vakiinnuttamiseksi proletariaatin on ratkaistava kahtalainen eli kaksiyhteinen tehtävä: sen pitää ensiksikin innoittaa pääomaa vastaan käymänsä vallankumoustaistelun rajattomalla sankaruudella kaikki työtätekevien ja riistettyjen joukot, saada ne mukaansa, järjestää ne, johtaa niitä taisteluun porvariston kukistamiseksi ja sen kaikkinaisen vastarinnan tukahduttamiseksi; toiseksi vetää mukaansa kaikki työtätekevien ja riistettyjen joukot sekä kaikki pikkuporvarilliset väestökerrokset uuden taloudellisen rakennustyön tielle, luomaan uutta yhteiskunnallista yhdyssidettä, uutta työkuria, uutta työn organisaatiota, joka yhdistää tieteen ja kapitalistisen tekniikan uusimmat saavutukset sosialistista suurtuotantoa luovien tietoisten työntekijäin joukkoyhteenliittymän kanssa.

* Ensimmäiset talkoot järjestettiin Moskovan—Kazanin rautatien järjestelyaseman varikon työläisten aloitteesta lauantaina toukokuun 10 pnä 1919. Talkoita järjestettiin varsinkin neuvostovallan ensi vuosina ja Suuren Isänmaallisen sodan aikana.

Tämä toinen tehtävä on vaikeampi kuin ensimmäinen, sillä sitä ei voida missään tapauksessa ratkaista yhden innostuksenpuuskan sankaruudella, vaan se vaatii mitä pitkäaikaisinta, sitkeintä ja vaikeinta joukkoluontoisen ja *arkisen* työn sankaruutta...

...„Kommunistiset talkoot" ovat sen vuoksi niin merkityksellisiä, että niiden aloitteentekijät eivät suinkaan olleet poikkeuksellisen hyvissä oloissa eläviä työläisiä, vaan eri alojen ammattitaitoisia ja myös ammattitaidottomia työläisiä, sekatyöläisiä, joiden elinolot ovat *tavalliset*, ts. *kaikkein raskaimmat*...

...Ja samaan aikaan, kun porvaristo, menševikit ja eserrät * harjoittavat ympärillä kiukkuista vastavallankumouksellista agitaatiota, nämä nälkäiset työläiset järjestävät „kommunistisia talkoita", tekevät ylityötä *ilman mitään palkkaa* ja saavat aikaan *työn tuottavuuden valtavan nousun* siitä huolimatta, että he ovat väsyneitä, kärsimysten ja ravinnon puutteen näännyttämiä.

* Eserrät, sosialistivallankumoukselliset — Venäjällä toiminut pikkuporvarillinen puolue, perustettu vv. 1901—1902. Eserrät eivät käsittäneet luokkataistelun olemusta, hylkäsivät proletariaatin diktatuurin ajatuksen. Sosialistisen vallankumouksen voitettua Venäjällä eserrät lähtivät Neuvostovallan vastaisen taistelun tielle.

Eikö tämä ole mitä suurinta sankaruutta? Eikö tämä ole alkua käänteelle, jolla on maailmanhistoriallinen merkitys?

Työn tuottavuus on viime kädessä uuden yhteiskuntajärjestelmän voiton tärkein, oleellisin edellytys...

...Kun nälkäiset työläiset, jotka ovat kestäneet neljä raskasta imperialistisen sodan vuotta ja niiden jälkeen puolitoista vielä sitäkin raskaamman kansalaissodan vuotta, ovat nälkäisessä Moskovassa, kesällä 1919 kyenneet alkamaan tämän suuren työn, niin minkälaista tuleekaan olemaan kehitys myöhemmin, kun voitamme kansalaissodassa ja saavutamme rauhan?

Kommunismi on vapaaehtoisten, tietoisten, yhteenliittyneiden, uudenaikaista teknillistä välineistöä käyttävien työläisten työn tuottavuutta, joka on korkeampaa kuin kapitalistinen työn tuottavuus. Kommunistiset talkoot ovat tavattoman arvokkaita *kommunismin tosiasiallisena* alkuna, ja se on suuri harvinaisuus, sillä me olemme sellaisella asteella, jolloin „otetaan vasta *ensimmäisiä askeleita* kapitalismista kommunismiin siirtymistä varten" (kuten puolueohjelmassamme aivan oikein sanotaan).

Kommunismi alkaa siellä, missä ilmaantuu uhrautuva, raskaan työn voittava *tavallisten työläisten* huolenpito työn tuottavuuden kohottamisesta, huolenpito siitä, että varjellaan *jokaista puutaa* * *viljaa, hiiltä ja rautaa* sekä muita tuotteita, jotka eivät koidu työntekijäin omaksi eivätkä heidän „lähimmäistensä" hyödyksi, vaan joutuvat „etäisille", so. koko yhteiskunnalle, ensin yhdeksi sosialistiseksi valtioksi, sitten Neuvostotasavaltojen Liitoksi yhdistyneille kymmenille ja sadoille miljoonille ihmisille...

* Puuta — vanha venäläinen painomitta, 16,38 kg.

...Vähemmän korulauseita, enemmän tavallista *arkista* työtä, huolenpitoa vilja- ja hiilipuudasta! Enemmän huolenpitoa siitä, että näitä nälkäisen työmiehen ja repaleisen putipuhtaaksi ryöstetyn talonpojan tarvitsemia viljapuutia ja hiilipuutia *ei* hankittaisi *kauppasaksan menetelmin,* ei kapitalistisin menetelmin, vaan tavallisten raatajain, sellaisten kuin Moskovan — Kazanin rautatien sekatyöläisten ja rautatieläisten tietoisella, vapaaehtoisella, rajattoman sankarillisella työllä...

...Tarkastelkaamme naisen asemaa. Ei yksikään demokraattinen puolue ole yhdessäkään maailman edistyneimmistä porvarillisista tasavalloista tehnyt vuosikymmenien aikana tässä suhteessa sadattakaan osaa siitä, mitä me olemme tehneet valtamme ensimmäisenä vuotena. Me emme ole jättäneet sanan todellisessa merkityksessä kiveä kiven päälle niistä katalista laeista, jotka vahvistavat naisen eriarvoisuuden, vaikeuttavat avioeron saantia ja asettavat sen ehdoksi inhottavia muodollisuuksia, eivät tunnusta aviottomia lapsia, vaativat heidän isiensä etsintää jne.,— laeista, joiden jäännöksiä on runsaasti kaikissa sivistysmaissa porvariston ja kapitalismin häpeäksi. Meillä on tuhatkertaisesti oikeus ylpeillä siitä, mitä olemme tehneet tällä alalla. Mutta mitä *puhtaammaksi* olemme siivonneet maaperän vanhojen, porvarillisten lakien ja laitosten roskasta, sitä selvemmäksi meille on käynyt, että tämä on vasta maan raivaamista rakennusta varten, mutta ei vielä itse rakennus.

Nainen on jäänyt yhä edelleenkin *kotiorjaksi* huolimatta kaikista vapauttavista laeista, sillä häntä painaa, kuristaa, tylsistää ja alentaa *pieni kotitalous,* joka kahlehtii hänet keittiöön ja lastenkamariin, haaskaten hänen työvoimaansa äärettömän tuottamattomaan,

näkymättömään, hermostuttavaan, tylsistävään ja masentavaan raadantaan. Todellinen *naisen vapauttaminen*, todellinen kommunismi alkaa vasta siellä ja silloin, missä ja milloin alkaa joukkotaistelu (jota valtiovaltaa hallussaan pitävä proletariaatti johtaa) tätä pientä kotitaloutta vastaan eli oikeammin sanoen sen *laajamittainen uudestijärjestely* sosialistiseksi suurtaloudeksi.

Kiinnitämmekö me käytännössä riittävästi huomiota tähän kysymykseen, joka teoreettisesti on kiistämätön jokaiselle kommunistille? Emme tietenkään. Vaalimmeko riittävän huolellisesti niitä kommunismin *oraita*, joita on jo nyt tällä alalla! Emme ja vielä kerran emme. Yhteisruokalat, lastenseimet, lastentarhat — siinä muutamia sellaisia oraita, niitä yksinkertaisia, arkisia, mitään mahtipontisuutta, korupuheita, juhlallisuutta kaipaamattomia keinoja, joilla voidaan *todella vapauttaa nainen*, joilla voidaan todella tasoittaa ja hävittää naisen eriarvoisuus miehen rinnalla yhteiskunnallisessa tuotannossa ja yhteiskunnallisessa elämässä...

KIRJOITUKSESTA „TYÖVÄEN VALTIO JA PUOLUEVIIKKO"

...Näennäisiä puolueen jäseniä emme tarvitse ilmaiseksikaan. Meidän puolueemme, vallankumouksellisen työväenluokan puolue, on maailman ainoa hallituspuolue, jonka pyrkimyksenä ei ole jäsenmäärän lisääminen, vaan jäsenistön laadullinen parantaminen, puolueen puhdistaminen „mukanakulkijoista". Olemme jo moneen otteeseen suorittaneet puolueen jäsenten uudelleenrekisteröinnin ajaaksemme pois nuo „mukanakulkijat" ja jättääksemme puolueeseen vain tietoiset ja kommunismille vilpittömän uskolliset jäsenet. Olemme käytäneet sekä rintamalle mobilisointia että talkoiden järjestämistä puhdistaaksemme puolueen niistä, jotka mielivät vain „käyttää hyväkseen" hallituspuolueen jäsenten asemasta johtuvia etuisuuksia, niistä, jotka eivät halua tehdä kommunismin hyväksi antaumuksellista työtä.

Ja nyt, kun on käynnissä voimaperäinen mobilisointi rintamalle, puolueviikkoa on hyvä pitää siksi, ettei se viekoittele puolueeseen mukanakulkijoita. Me kutsumme puolueeseen sankoin joukoin vain tavallisia työläisiä ja köyhiä talonpoikia, työtätekeviä talonpoikia *e m m e k ä* keinottelijatalonpoikia. Näille rivijäsenille emme lupaa emmekä anna mitään etuisuuksia puolueeseen liittymisestä. Päinvastoin, puolueen jäsenten on nyt suoritettava tavallista raskaampaa ja vaarallisempaa työtä.

Sitä parempi. Puolueeseen liittyvät vain vilpittömät kommunismin kannattajat, vain ne, jotka ovat todella uskollisia työväen valtiolle, vain rehelliset työtätekevät, vain ne, jotka todella edustavat kapitalismin aikana sorrettuja joukkoja.

Vain sellaisia puolueen jäseniä me tarvitsemmekin...

KIRJOITUKSESTA „MOSKOVAN PUOLUEVIIKON TULOKSET JA MEIDÄN TEHTÄVÄMME"

...Proletariaatin tietoisimmat kerrokset, joiden käsissä on valtiovalta, ovat toiminnallaan näyttäneet työtätekeville joukoille, näyttäneet kahden vuoden kuluessa (mikä on suunnattoman pitkä aika, kun otetaan huomioon poliittisen kehityksemme tavaton nopeus) niin *esikuvallista* uskollisuutta työtätekevien eduille, niin

suurta tarmokkuutta taistellessaan työtätekevien vihollisia (ylipäänsä kaikkia riistäjiä ja muun muassa „omistajia” sekä keinottelijoita) vastaan, niin suurta lujuutta raskaimpien koettelemusten hetkinä, niin rajatonta urhoollisuutta torjuessaan maailman imperialismin saalistushyökkäyksiä, että *pelkästään* työläisten ja talonpoikien *myötätuntokin* omaa kärkijoukkoaan kohtaan on kyennyt *tekemään ihmeitä*.

Sillä ihme se on, kun työläiset, jotka ovat kärsineet tavatonta nälkää ja vilua, kokeneet taloudellisen hävityksen rasituksia ja kurjuutta, säilyttävät kaiken henkisen reippautensa, kaiken uskollisuutensa Neuvostovallalle, kaiken sankarillisen tarmokkuutensa ja uhrivalmiutensa, eikä siinä kyllin, he ottavat kaikesta harjaantumattomuudestaan ja kokemattomuudestaan huolimatta harteilleen vielä valtiolaivan ohjaamisen raskaan taakan! Ja tämä tapahtuu hetkellä, jolloin myrsky on yltynyt pahimpaan raivoonsa...

PUHEESTA VUORITYÖLÄISTEN I YLEISVENÄLÄISESSÄ PERUSTAVASSA EDUSTAJAKOKOUKSESSA

...Joka kerta kun sodassa koitti vaikea hetki, puolue mobilisoi kommunisteja, ja eturiveissä taistellen he kaatuivat ensimmäisinä, heitä kaatui tuhansittain Judenitšin ja Koltšakin rintamilla; kaatui työväenluokan parhaita miehiä, jotka uhrasivat itsensä käsittäen, että he tuhoutuvat, mutta pelastavat sukupolvia, tuhansia työläisiä ja talonpoikia. He saattoivat armotta häpeään etuilijat, ne jotka sodassa pitivät huolta ainoastaan omasta itsestään, ja ampuivat säälimättä

nuo etuilijat. Me olemme ylpeitä tästä diktatuurista, tästä työläisten raudanlujasta vallasta, joka sanoi: me kukistimme kapitalistit ja olemme kaikki valmiit kaatumaan taistelussa, jos he tekevät pienimmänkin yrityksen valtansa palauttamiseksi. Kukaan ei ole näinä kahtena vuotena nähnyt nälkää enemmän kuin Pietarin, Moskovan ja Ivanovo-Voznesenskin työläiset. Nyt on laskettu, että näinä kahtena vuotena he saivat viljaa korkeintaan 7 puutaa vuodessa, jota vastoin viljarikkaiden kuvernementtien talonpojat kuluttivat vähintään 17 puutaa vuodessa. Työläiset ovat antaneet lukuisia uhreja, kestäneet monia sairauksia, heidän riveissään lisääntyi kuolevaisuus, mutta sittenkin he todistavat, etteivät työläiset ole nousseet kapinaan kapitalisteja vastaan kostontunteesta, vaan sen vuoksi, että he ovat järkähtämättömästi päättäneet luoda yhteiskuntajärjestelmän, jossa ei tule olemaan tilanherroja eikä kapitalisteja. Juuri sen vuoksi on annettu nämä uhrit ja vain näiden ennen kuulumattomien uhrausten hinnalla, joihin sitä paitsi on antauduttu tietoisesti, vapaaehtoisesti ja alistumalla Punaisen Armeijan kuriin, Armeijan, jossa ei turvauduta vanhoihin kurinpitokeinoihin,— vain näiden suurten uhrausten hinnalla ovat edistyneet työläiset voineet säilyttää diktatuurinsa ja saavuttaa oikeutettua kunnioitusta koko maailman työläisten taholta. Niiden, jotka eniten parjaavat bolševikkeja, ei pitäisi unohtaa, että diktatuuri on merkinnyt ennen kaikkea uhrauksia, ennen kaikkea nälänhätää itse työläisille, jotka ovat toteuttaneet diktatuuria käytännössä. Ivanovo-Voznesenskin, Pietarin ja Moskovan työläiset ovat näiden kahden vuoden aikana joutuneet kärsimään enemmän kuin kukaan muu punaisilla rintamilla käydyissä taisteluissa...

KIRJOITUKSESTA „IKIVANHAN YHTEISKUNTAMUODON HÄVITTÄMISESTÄ UUDEN LUOMISEEN"

...Kommunistinen työ on sanan suppeammassa ja tarkassa merkityksessä ilmaista työtä yhteiskunnan hyväksi, työtä, jota ei tehdä tiettynä rasituksena, oikeuden saamiseksi tiettyihin tuotteisiin eikä edeltäkäsin säädettyjen ja laillistettujen normien mukaan, vaan vapaaehtoista työtä, työtä ilman normia, työtä, jota tehdään korvausta tavoittelematta, ilman korvausehtoja, työtä, jota tehdään tottumuksesta yhteiseksi hyödyksi ja tajuten tietoisesti (mikä on tullut tottumukseksi) yhteiseksi hyödyksi tehtävän työn välttämättömyyden, työtä, jota terve elimistö vaatii...

KIRJOITUKSESTA „ENSIMMÄISISTÄ MOSKOVAN—KAZANIN RAUTATIEN TALKOISTA YLEISVENÄLÄISIIN VAPPUTALKOISIIN"

...Tulemme tekemään työtä hävittääksemme kirotun säännön: „jokainen huolehtikoon itsestään, jumala yksin kaikista", hävittääksemme sen totunnaisen käsityksen, että työ on vain rasitus ja oikeellista on vain tietyn normin mukaan maksettu työ. Tulemme tekemään työtä sen hyväksi, että sääntö: „kaikki yhden ja yksi kaikkien puolesta", ja sääntö: „jokainen kykyjensä mukaan, jokaiselle tarpeidensa mukaan" juurtuisivat joukkojen tietoisuuteen, muodostuisivat tottumukseksi ja jokapäiväiseksi käytännöksi ja että kommunistinen kurinalaisuus ja kommunistinen työnteko saataisiin vähitellen, mutta varmasti vakiintumaan...

V. I. LENIN KOMMUNISTISESTA MORAALISTA

(C. Zetkinin muistelmista)

...Lenin kehitteli ajatuksensa lankaa edelleen ja sanoi:

— Tiedän kyllä, että sen johdosta * minuakin epäillään melko vahvasti poroporvariksi. Mutta suhtaudun siihen tyynesti. Vastikään porvarillisten katsomusten munasta kuoriutuneet keltanokat ovat aina hirveän viisaita. Meidän tulee sietää sitä, mutta emme aio tehdä „parannusta". Sukupuolikysymysten nykyaikainen asettelu ja ylenpalttinen kiinnostus niihin vaivaa myös nuorisoliikettä.

Lenin korosti ironisesti sanaa „nykyaikainen", samalla kuin hätistellen sitä pois...

...Sodan seurausten ja alkaneen vallankumouksen ilmapiirissä vanhat ideologiset arvot luhistuvat ja kadottavat hillitsevän voimansa. Uudet arvot kiteytyvät verkalleen, taistelun kulussa. Ihmisten välisiä suhteita, miehen ja naisen välisiä suhteita koskevat katsomukset vallankumouksellistuvat, samoin vallankumouksellistuvat myös tunteet ja ajatukset. Yksilön oikeuden ja kollektiivin oikeuden ja siis myös yksilön velvollisuuksien välillä suoritetaan uusi rajankäynti. Se on hitaasti ja usein hyvin kivullisesti tapahtuva häviämis- ja syntymisprosessi. Tämä kaikki koskee myös sukupuolisuhteita, avioliittoa ja perhettä. Vaikeasti purettavan, miehelle vapautta ja vaimolle orjuutta merkitsevän

---

* Sen johdosta, että V. I. Lenin arvosteli terävästi niitä sosialidemokraatteja, jotka vallankumouksen kuumimpana aikana asettivat etutilalle rakkaus- ja avioliittokysymykset.

porvarillisen avioliiton rappio, mädännäisyys ja saasta, sukupuolimoraalin ja -suhteiden iljettävä valheellisuus herättää parhaissa ihmisissä voimakasta inhoa...

...Avioliiton ja sukupuolisuhteiden alalla lähestyy vallankumous, joka on sopusoinnussa proletaarisen vallankumouksen kanssa. Ymmärrettävästi tässä yhteydessä esille noussut tavattoman sekava asiavyyhti kiinnostaa syvästi sekä naisia että myös nuorisoa. Kummatkin kärsivät erikoisen voimakkaasti nykyisin sukupuolisuhteiden alalla vallitsevasta sekasorrosta. Nuoriso kapinoi sitä vastaan ikäkaudelleen ominaisella kiivaudella. Se on ymmärrettävää. Mikään ei voisi olla valheellisempaa kuin ruveta saarnaamaan nuorisolle luostariasketismia ja likaisen porvarillisen moraalin pyhyyttä. Tuskin on kuitenkaan hyvä, että sukupuolikysymykset, jotka näinä vuosina nousevat voimakkaasti esiin luonnollisista syistä, saavat keskeisen sijan nuorison ajatusmaailmassa. Seuraukset voivat olla suorastaan kohtalokkaat. Kysykääpä sitä tov. Lilinalta. Hänellä on varmaan kokemusta eri kasvatuslaitoksissa suorittamansa laajan työn pohjalla, ja te tiedätte, että hän on tosikommunisti, vailla ennakkoluuloja.

— Nuorison muuttunut suhde sukupuolielämän kysymyksiin on tietenkin „periaatteellista" ja ikään kuin nojaa teoriaan. Monet sanovat asennettaan „vallankumoukselliseksi" ja „kommunistiseksi". He uskovat vilpittömästi asian olevan niin. Minuun, vanhaan mieheen, se ei vaikuta. Vaikka en suinkaan ole synkkämielinen askeetti, nuorison — ja usein myös aikuisten — niin sanottu „uusi sukupuolielämä" tuntuu minusta melko usein puhtaasti porvarilliselta, se tuntuu aidon porvarillisen ilotalon muunnelmalta. Sillä ei ole mitään yhteistä vapaan rakkauden kanssa, niin kuin me kommunistit sen ymmärrämme. Tietysti tunnette sen kuuluisan teorian, että kommunistisessa yhteiskunnassa sukupuolihalujen ja rakkaudentarpeen tyydyttäminen muka käy päinsä yhtä yksinkertaisesti ja vaivattomasti kuin vesilasillisen juominen. Tuon „vesilasiteorian" vaikutuksesta nuorisomme on pillastunut, suorastaan pillastunut. Siitä teoriasta on tullut monien nuorukaisten ja neitosten karvas kohtalo. Teorian kannattajat väittävät sitä marxilaiseksi. Kiitos vain sellaisesta „marxilaisuudesta", joka johtaa kaikki yhteiskunnan ideologisessa päällysrakenteessa esiintyvät ilmiöt ja muutokset välittömästi, suoraviivaisesti ja kokonaisuudessaan yksinomaan taloudellisesta perustasta. Asia ei ole lainkaan niin yksinkertainen. Muuan Friedrich Engels on jo aikoja sitten selvittänyt tämän historiallista materialismia koskevan totuuden.

— Mielestäni kuuluisa „vesilasiteoria" on kaikkea muuta kuin marxilainen ja päälle päätteeksi yhteiskunnanvastainen. Sukupuolielämässä ei ilmene ainoastaan se mitä on saatu luonnolta, vaan myös se mitä kulttuuri on tuonut mukanaan, olkoon se sitten ylevää tai alhaista. Engels mainitsi „Perheen alkuperässä", kuinka tärkeää on sukupuolirakkauden kehittyminen ja hienostuminen. Sukupuolien väliset suhteet eivät ole yksinkertaista yhteiskunnallisen talouselämän ja ruumiillisen tarpeen keskinäisen pelin ilmennystä. Ei olisi marxilaisuutta, vaan rationalismia pyrkiä selittämään sukupuolisuhteiden sinänsä, irrallisina yleisestä yhteydestä koko ideologiaan, muuttuvan suoraan yhteiskunnan taloudellisen perustan vaikutuksesta. Tietenkin jano vaatii tyydytystä. Mutta heittäytyykö normaali ihminen normaalioloissa pitkäkseen kadulle juodakseen kuralätäköstä? Tai edes juomalasista, jonka reunaa kymmenet huulet ovat koskettaneet? Tärkeintä on

kuitenkin yhteiskunnallinen puoli. Veden juominen on todella yksilön asia. Mutta rakkauteen osallistuu kaksi, ja syntyy kolmas, uusi elämä. Siinä piilee yhteiskunnallinen intressi, syntyy velvoittava suhde kollektiiviin nähden.

— Kommunistina en tunne vähäisintäkään mieltymystä „vesilasiteoriaan", vaikka sitä koristaisi „vapautetun rakkauden" nimilappukin. Sitä paitsi se ei ole edes uusi eikä liioin kommunistinen. Muistanette, että samaa teoriaa julistettiin kaunokirjallisuudessa suunnilleen viime vuosisadan puolivälissä „sydämen emansipaationa". Porvarillisessa käytännössä se muuttui ruumiin emansipaatioksi. Julistaminen tapahtui siihen aikaan taidokkaammin kuin nykyään; en pysty arvostelemaan, miten on käytännöllisen puolen laita.

— En tahdo saarnata arvostelullani asketismia. Sellainen ei juolahtaisi mieleenikään. Ei asketismia, vaan elämäniloa ja reippautta tulee kommunismin tuoda mukanaan, ja niiden aikaansaamisessa on osansa myös rakkauselämän kyllyydellä. Nykyisin useasti havaittava sukupuolielämän liiallisuus ei mielestäni tuo mukanaan elämäniloa eikä reippautta, vaan päinvastoin heikentää niitä. Vallankumouksen aikoina se on paha asia, kerrassaan paha asia.

— Nuoriso kaipaa erikoisesti elämäniloa ja reippautta. Tervettä urheilua — voimistelua, uintia, retkeilyä, kaikenlaista ruumiinliikuntaa —, monipuolisia henkisiä harrastuksia, opiskelua, selitystyötä, tutkistelua, ja mahdollisuuksien mukaan tätä kaikkea yhdessä! Se kaikki antaa nuorisolle enemmän kuin ainaiset puheet ja väittelyt sukupuoliasioista ja niin sanotusta „elämän hyväksikäytöstä". Terve sielu terveessä ruumiissa! Ei munkki eikä Don Juan, mutta ei myöskään saksalainen poroporvari eräänlaisena keskivertona. Tehän tunnette

nuoren toveri XYZn. Erinomainen ja hyvin lahjakas nuorukainen! Pelkään, ettei hänestä sittenkään tule mitään kunnollista. Hän riehuu ja ryntäilee yhdestä rakkausseikkailusta toiseen. Sellainen ei kelpaa poliittista taistelua eikä vallankumousta varten. En myöskään ole varma, voidaanko taistelussa luottaa niihin naisiin, joiden henkilökohtaiset rakkausasiat ovat punoutuneet politiikkaan, ja niihin miehiin, jotka juoksevat jokaisen hameen perässä ja antavat jokaisen nuoren naikkosen panna päänsä pyörälle. Ei, ei, se ei sovi yhteen vallankumouksen kanssa.

Lenin kavahti pystyyn, löi kämmenellään pöytään ja otti muutaman askelen.

— Vallankumous vaatii joukoilta ja yksilöiltä voimien keskittämistä ja jännittämistä. Se ei siedä sellaisia orgiatiloja, jotka ovat ominaisia D'Annunzion * dekadenttisille sankareille ja sankarittarille. Hillittömyys sukupuolielämässä on porvarillista: se on rappeutumisen merkki. Proletariaatti on nouseva luokka. Se ei kaipaa huumaavaa eikä kiihottavaa päihtymystä. Se ei tarvitse sukupuolihurjastelun humalaa eikä alkoholihumalaa. Se ei rohkene eikä tahdo unohtaa kapitalismin iljettävyyttä, saastaa ja barbaarisuutta. Se ammentaa voimakkaita taisteluvirikkeitä luokkansa asemasta, kommunistisesta ihanteesta. Se tarvitsee selvyyttä, selvyyttä ja vielä kerran selvyyttä. Toistan, sen vuoksi ei saa olla mitään heikkoutta, ei mitään voimien haaskausta eikä hävittämistä. Itsehillintä, itsekuri ei ole orjuutta; sitä tarvitaan rakkaudessakin...

— ...Hyvin harvat aviomiehet, vaikka he olisivat proletaarejakin, ajattelevat sitä, kuinka paljon he

* Gabriele D'Annunzio (1863—1938) — italialainen kirjailija, dekadentti, fasismin ideologi.

voisivat keventää vaimonsa huolten taakkaa tai vieläpä vapauttaa hänet kokonaan siitä, jos tahtoisivat auttaa „naisten töissä". Mutta eihän toki, sehän olisi „miehen oikeuden ja arvon" vastaista. Hän vaatii itselleen lepoa ja mukavuutta. Naisen kotielämä on jokapäiväistä uhrautumista tuhansien mitättömien pikku tehtävien suorituksessa. Aviomiehen vanha herranoikeus on edelleenkin voimassa piilevässä muodossa. Hänen orjattarensa kostaa objektiivisesti hänelle siitä, samoin piilevässä muodossa: nainen laimentaa miehen mielenvireyttä ja taistelutarmoa takapajuisuudellaan ja sillä, ettei ymmärrä miehensä vallankumouksellisia ihanteita. Ne ovat niitä pikku toukkia, jotka jäytävät ja kalvavat huomaamatta ja hiljalleen mutta varmasti...

NUORISOLIITON TEHTÄVÄT

(Puheesta Venäjän kommunistisen nuorisoliiton III yleisvenäläisessä edustajakokouksessa) Lokakuun 2 pnä 1920

...Kommunistiksi voi tulla vasta sitten, kun on rikastuttanut muistiaan kaikkien niiden tietorikkauksien tuntemisella, joita ihmiskunta on luonut...

...Jos kommunisti mielisi kerskailla kommunismilla johtopäätösten perusteella, jotka hän on saanut valmiina, ilman että hän itse olisi tehnyt mitä vakavinta, vaikeinta, tavattoman suurta työtä, ilman että hän itse olisi eritellyt tosiasioita, joihin hän on velvollinen suhtautumaan arvostelevasti, niin sellainen kommunisti olisi sangen surkea. Sellainen pintapuolisuus olisi kerrassaan turmiollista. Kun tiedän, että tiedän vähän, niin pyrin siihen, että tietäisin enemmän, mutta jos ihminen sanoo, että hän on kommunisti ja ettei hänen

tarvitsekaan tietää mitään perusteellisesti, niin hänestä ei tule kommunistin tapaistakaan...

...Mutta onko olemassa kommunistista moraalia? Onko olemassa kommunistista siveellisyyttä? On tietenkin. Usein asia selitetään siten, että meillä ei ole omaa moraalia, ja porvaristo syyttää meitä hyvin usein siitä, että me kommunistit kiistämme kaiken moraalin. Sillä keinoin sotketaan käsitteitä, heitetään hiekkaa työläisten ja talonpoikain silmiin.

Missä mielessä kiistämme moraalin, kiistämme siveellisyyden?

Siinä mielessä kuin sitä saarnasi porvaristo, joka johti tämän siveellisyyden jumalan käskyistä. Tähän me tietenkin vastaamme, että emme usko jumalaan ja tiedämme vallan hyvin, että jumalan nimessä puhui papisto, puhuivat tilanherrat ja puhui porvaristo ajaakseen omia riistoetujaan. Elleivät he johtaneet tätä moraalia siveyskäskyistä, jumalan käskyistä, niin he johtivat sen idealistisista tai puoli-idealistisista lauseparsista, joista samaten seurasi aina johtopäätös, joka oli hyvin jumalan käskyjen kaltainen.

Me kiistämme kaiken yli-inhimillisyys-, luokattomuuskäsitteestä johdetun siveellisyyden. Sanomme, että se on petosta, että se on peijausta ja työläisten ja talonpoikien järjen pimittämistä tilanherrain ja kapitalistien eduksi.

Sanomme, että meidän siveellisyytemme on kokonaan alistettu palvelemaan proletariaatin luokkataistelun etuja. Meidän siveellisyytemme johdetaan proletariaatin luokkataistelun eduista...

...Luokkataistelu jatkuu, ja tehtävämme on alistaa kaikki intressit tämän taistelun vaatimuksille. Ja me alistamme sen palvelukseen myös kommunistisen

siveellisyytemme. Me sanomme: siveellisyys on sitä, mikä auttaa hävittämään vanhan riistoyhteiskunnan ja yhdistämään kaikki työtätekevät uutta kommunistien yhteiskuntaa rakentavan proletariaatin ympärille.

Kommunistinen siveellisyys on sellaista, joka palvelee tätä taistelua ja yhdistää työtätekevät kaikkea riistoa vastaan, kaikkea pienomistusta vastaan, sillä pienomistus antaa yhden ihmisen käsiin sen, mikä on luotu koko yhteiskunnan työllä. Maa on meillä yhteistä omaisuutta. Entä jos ottaisin tästä yhteisestä omaisuudesta itselleni tietyn palstan, kasvattaisin sillä viljaa kaksi kertaa enemmän kuin itse tarvitsen ja myisin ylijäämän keinottelutarkoituksessa? Entä jos ajattelisin, että mitä enemmän on nälkää näkeviä, sitä enemmän minulle viljasta maksetaan? Menettelisinkö silloin niin kuin kommunisti? En, menettelisin niin kuin riistäjä, niin kuin yksityisomistaja. Sitä vastaan on käytävä taistelua. Jos se jätetään silleen, niin kaikki palaa ennalleen, palautuu kapitalistien valta, porvariston valta, niin kuin on tapahtunut monesti aikaisemmissa vallankumouksissa. Ja kapitalistien ja porvariston vallan jälleenpystyttämisen estämiseksi on tarpeen, että estetään keinottelu, ettei anneta yksityisten henkilöiden hyötyä toisten kustannuksella ja että kaikki työtätekevät liittoutuvat proletariaatin kanssa ja luovat kommunistisen yhteiskunnan...

...Kun meille puhutaan moraalista, sanomme: kommunistin moraali on yksimielistä alistumista yhteiseen kuriin ja tietoista joukkotaistelua riistäjiä vastaan. Me emme usko ikuiseen moraaliin ja paljastamme petokseksi kaikenlaiset kaskut moraalista. Moraalin tarkoituksena on auttaa ihmisyhteiskuntaa kohoamaan korkeammalle ja vapautumaan työn riistämisestä...

...Kommunistisen nuorison kasvatus ei saa olla sellaista, että nuorisolle esitetään erilaisia viihdytyspuheita ja moraalisääntöjä. Se ei ole kasvatusta. Kun ihmiset ovat nähneet, miten heidän isänsä ja äitinsä ovat eläneet tilanherrojen ja kapitalistien ikeessä, kun he ovat itse joutuneet kestämään kärsimyksiä, joita on tullut niiden osaksi, jotka ovat aloittaneet taistelun riistäjiä vastaan, kun he ovat nähneet, kuinka suuria uhrauksia on vaatinut tuon taistelun jatkaminen aikaansaannosten puolustamiseksi ja miten raivokkaita vihollisia ovat tilanherrat ja kapitalistit,— niin näistä ihmisistä kasvaa tällaisissa olosuhteissa kommunisteja. Kommunistisen moraalin perustana on taistelu kommunismin lujittamisen ja täydellisen toteuttamisen puolesta. Samalla se on myös kommunistisen kasvatuksen, valistuksen ja opetuksen perusta. Siinä on vastaus kysymykseen, miten tulee opiskella kommunismia...

...Mutta meidän koulumme tulee antaa nuorisolle tiedon perusteet, opettaa sitä muokkaamaan katsomuksensa kommunistisiksi ja kasvattaa nuorista sivistyneitä ihmisiä. Siinä ajassa, minkä nuoret opiskelevat koulussa, koulun on kasvatettava heistä riistäjiä vastaan käydyn vapaustaistelun osanottajia. Kommunistinen nuorisoliitto on vasta sitten nimensä arvoinen, se on vasta sitten Kommunistisen nuoren sukupolven liitto, kun se yhdistää joka toimenpiteen opiskelu-, kasvatus- ja valistustyössään työtätekevien yhteiseen taisteluun riistäjiä vastaan...

...Kommunistin velvollisuus on siis järjestää ja liittää yhteen kasvava sukupolvi ja olla tässä taistelussa esimerkkinä kasvatuksen ja kurin alalla. Silloin te kykenette aloittamaan ja viemään päätökseen kommunistisen yhteiskuntarakennuksen pystyttämisen...

...Se sukupolvi, jonka edustajat ovat nyt noin 50-vuotiaita, ei voi toivoa näkevänsä kommunistista yhteiskuntaa. Siihen mennessä tämä sukupolvi kuolee. Mutta se sukupolvi, joka on nyt 15-vuotias, tulee sekä näkemään kommunistisen yhteiskunnan että itse rakentamaan sitä. Ja sen on tiedettävä, että sen elämäntyönä on tuon yhteiskunnan rakentaminen. Vanhassa yhteiskunnassa tehtiin työtä perheittäin, eikä sitä yhdistänyt kukaan, lukuunottamatta kansanjoukkoja sortaneita tilanherroja ja kapitalisteja. Kaikki työt, olkootpa ne kuinka likaisia ja vaikeita tahansa, meidän on järjestettävä niin, että jokainen työläinen ja talonpoika sanoisi itselleen: olen vapaan työn suuren armeijan sotilas ja kykenen itse järjestämään elämäni ilman tilanherroja ja kapitalisteja, kykenen pystyttämään kommunistisen järjestyksen. Kommunistisen nuorisoliiton tulee kasvattaa tietoisessa ja kurinalaisessa työssä kaikkia nuoresta pitäen. Näin toimien voimme luottaa siihen, että ratkaisemme tehtävät, mitkä nyt on asetettu. Laskemme tarvitsevamme vähintään 10 vuotta maan sähköistämiseen, jotta köyhtynyt maamme voisi saada palvelukseensa tekniikan viimeiset saavutukset. Niinpä siis sukupolven, joka nyt on 15-vuotias ja joka 10—20 vuoden kuluttua tulee elämään kommunistisessa yhteiskunnassa, on järjestettävä koko opiskelutoimintansa siten, että jok'ikisessä kylässä ja kaupungissa nuoriso ratkaisisi joka päivä käytännöllisesti jonkin yhteiseen työhön liittyvän tehtävän, vaikkapa aivan vähäisenkin ja yksinkertaisen. Sitä mukaa kuin näin tulee tapahtumaan joka kylässä, sitä mukaa kuin kehittyy kommunistinen kilpailu, sitä mukaa kuin nuoriso todistaa, että se osaa yhdistää työnsä,— sitä mukaa tulee kommunistisen rakennustyön menestys turvatuksi...

SELOSTUKSESTA „UUSI TALOUSPOLITIIKKA JA POLIITTISEN VALISTUSTYÖN LAITOSTEN TEHTÄVÄT"

Poliittisen valistustyön tekijäin II yleisvenäläisessä edustajakokouksessa

...KOLME PÄÄVIHOLLISTA

17. lokakuuta 1921

Mielestäni on olemassa kolme päävihollista, jotka ovat nyt jokaisen edessä suorittamastaan työstä riippumatta, kolme tehtävää, jotka poliittisen valistustyön tekijän on suoritettava, jos hän on kommunisti, ja heitä on enemmistö. Nämä hänen kolme päävihollistaan ovat: ensiksikin kommunistinen pöyhkeys, toiseksi lukutaidottomuus ja kolmanneksi lahjusten otto...

MORAALI- JA KASVATUSKYSYMYKSET NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTISEN PUOLUEEN OHJELMASSA

NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTISEN PUOLUEEN OHJELMASTA

V. PUOLUEEN TEHTÄVÄT IDEOLOGIAN, KASVATUKSEN, OPETUKSEN, TIETEEN JA KULTTUURIN ALALLA

Neuvostoyhteiskunta on saavuttanut suurta menestystä kehittäessään joukkoja sosialistisesti ja kasvattaessaan aktiivisia sosialismin rakentajia. Mutta sosialistisen järjestelmän voitettuakin säilyy ihmisten tajunnassa ja käytöksessä kapitalismin jäänteitä, jotka jarruttavat yhteiskunnan eteenpäinmenoa.

Ideologisesta työstä tulee yhä voimakkaampi tekijä taistelussa kommunismin voiton puolesta. Mitä tietoisempia ovat yhteiskunnan jäsenet, sitä täydellisemmin

ja laajemmin ilmenee heidän luova aktiivisuutensa kommunismin aineellisen ja teknillisen perustan rakentamisessa sekä kommunististen työmuotojen ja ihmisten välisten uusien suhteiden kehittämisessä ja siis sitä nopeammin ja menestyksellisemmin ratkaistaan kommunismin rakentamisen tehtäviä.

Puolue pitää ideologisen työn alalla nykyvaiheessa pääasiana sitä, että kaikkia työtätekeviä kasvatetaan korkean aatteellisuuden hengessä, uskollisiksi kommunismille, että heidät kasvatetaan suhtautumaan kommunistisesti työhön ja yhteiskunnalliseen talouteen, että voitetaan täydellisesti porvarilliset katsomukset ja tottumukset, taataan yksilön kaikinpuolinen ja sopusuhtainen kehitys sekä luodaan todella rikas henkinen kulttuuri. Erittäin suurimerkityksisenä puolue pitää varttuvan sukupolven kasvattamista.

Uuden ihmisen muovautuminen tapahtuu hänen osallistuessaan aktiivisesti kommunismin rakentamiseen, kehitettäessä talous- ja yhteiskuntaelämän kommunistisia perusteita sekä puolueen, valtion ja kansalaisjärjestöjen suorittaman kasvatustyön vaikutuksesta, missä lehdistö, radio, elokuvat ja televisio esittävät tärkeää osaa. Sitä mukaa kuin luodaan yhteiskuntajärjestyksen kommunistisia muotoja, elämään, työhön ja ihmisten välisiin suhteisiin juurtuu yhä voimakkaammin ja vankemmin kommunistinen aatteellisuus ja opitaan käyttämään järkiperäisesti kommunismin antimia. Yhteiskunnan jäsenten yhteinen suunnitelmallisesti järjestetty työ, heidän jokapäiväinen osallistumisensa valtion ja yhteiskunnan asioiden hoitoon, kommunististen suhteiden — toverillisen yhteistyön ja keskinäisen tuen — kehittyminen uudistavat ihmisten tietoisuuden kollektivismin, työteliäisyyden ja humanismin hengessä.

Työtätekevien kommunistisen tietoisuuden kohoaminen edistää työläisten, kollektiivitalonpoikien ja sivistyneistön jatkuvaa aatteellista ja poliittista yhteenliittymistä, heidän asteittaista sulautumistaan yhtenäiseksi kommunistisen yhteiskunnan työihmisten kollektiiviksi.

Puolue asettaa seuraavat tehtävät:

1. Kommunistisen tietoisuuden kasvattamisen alalla

a) **Tieteellisen maailmankatsomuksen muovaaminen.** Sosialismin oloissa ja kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen aikana, jolloin talouden alkuvoimaisen kehityksen tilalle on tullut tuotannon ja kaiken yhteiskuntaelämän tietoinen järjestäminen, jolloin teoriaa toteutetaan joka päivä käytännössä, saa ensiarvoisen merkityksen neuvostoyhteiskunnan kaikkien uurastajien tieteellisen maailmankatsomuksen muotoaminen marxismin-leninismin pohjalla, joka on ehyt ja yhtenäinen filosofisten, talousopillisten ja yhteiskunnallis-poliittisten katsomusten järjestelmä. Puolue asettaa tehtäväksi koko väestön kasvattamisen tieteellisen kommunismin hengessä pyrkien siihen, että työtätekevät käsittäisivät syvällisesti maailmankehityksen kulun ja näköalat, arvioisivat oikein kotimaiset ja kansainväliset tapahtumat, rakentaisivat tietoisesti elämää kommunistiseen tapaan. Jokaisen ihmisen käyttäytymisessä, jokaisen kollektiivin ja järjestön toiminnassa tulee kommunististen aatteiden ja kommunististen tekojen liittyä elimellisesti toisiinsa.

Elämän esiinnostamien uusien ongelmien teoreettinen selvittely ja ajallaan tapahtuva käytännöllinen ratkaiseminen ovat yhteiskunnan menestyksellisen kommunismiin etenemisen välttämätön ehto. Teorian on vastedeskin valaistava tietä käytännölle, autettava näkemään ja

voittamaan esteet ja vaikeudet, jotka haittaavat kommunismin menestyksellistä rakentamista. Puolue pitää erittäin tärkeänä velvollisuutenaan marxilais-leniniläisen teorian jatkuvaa kehittämistä neuvostoyhteiskunnan elämän uusien ilmiöiden sekä maailman vallankumouksellisen työväen- ja vapausliikkeen kokemusten tutkimisen ja yleistämisen pohjalla sekä teorian ja kommunistisen rakennustyön käytännön luovaa toisiinsa yhdistämistä.

b) **Työkasvatus.** Kasvatustyössä puolue panee pääpainon siihen, että yhteiskunnan kaikkia jäseniä kasvatetaan suhtautumaan työhön kommunistisesti. Työnteko yhteiskunnan hyväksi on jokaisen ihmisen pyhä velvollisuus. Kaikenlainen yhteiskunnan hyväksi tehty työ, niin ruumiillinen kuin henkinenkin, on kunniassa ja arvossa. Työtätekevien kasvatuksessa on pidettävä esikuvana mallikelpoista työntekoa ja yhteiskunnallisen talouden esimerkillistä hoitoa.

Kaiken mitä ihminen tarvitsee elääkseen ja kehittyäkseen luo työ. Siksi jokaisen työkykyisen ihmisen on osallistuttava hänen elämälleen ja toiminnalleen sekä yhteiskunnan hyvinvoinnille välttämättömien välineiden luomiseen. Ihminen, joka ottaisi yhteiskunnalta joitakin hyödykkeitä osallistumatta itse työhön, olisi toisten kustannuksella elävä loisolio.

Kommunistisessa yhteiskunnassa ihminen ei voi olla tekemättä työtä. Sitä ei salli hänen tietoisuutensa eikä yleinen mielipide. Työ kykyjen mukaan on tuleva yhteiskunnan kaikkien jäsenten tottumukseksi, ensimmäiseksi elämäntarpeeksi.

c) **Kommunistisen moraalin vakiintuminen.** Kommunismiin siirryttäessä kasvaa yhä enemmän moraalisten perusteiden merkitys yhteiskunnan elämässä, moraalisen tekijän vaikutusala laajenee ja vastaavasti pienenee

ihmisten välisten suhteiden hallinnollisen sääntelyn merkitys. Puolue suosii kansalaisten kaikenmuotoisen tietoisen itsekurin ilmauksia, jotka ovat omiaan lujittamaan ja kehittämään kommunistisen yhteiselämän perussääntöjä.

Kommunistit eivät hyväksy riistäjien luokkamoraalia, vaan asettavat vanhan maailman kieroonkasvaneiden, itsekkäiden katsomusten ja tottumusten vastapainoksi kommunistisen, kaikkein oikeudenmukaisimman ja ylevimmän moraalin, joka ilmentää koko työtätekevän ihmiskunnan etuja ja ihanteita. Tavalliset siveellisyyden ja oikeudenmukaisuuden normit, joita riistäjien valtakaudella on runneltu ja rikottu julkeasti, kommunismi tekee niin yksilöiden kuin kansojenkin välisissä suhteissa noudatettaviksi järkkymättömiksi elämänohjeiksi. Kommunistiseen moraaliin sisältyvät tärkeimmät yleisinhimmillisen moraalin normit, joita kansanjoukot ovat kehitelleet vuosituhansien kuluessa taistellessaan yhteiskunnallista sortoa ja paheita vastaan. Erittäin tärkeä merkitys yhteiskunnan moraalisessa kehityksessä on työväenluokan vallankumouksellisella moraalilla. Sosialismia ja kommunismia rakennettaessa kommunistista moraalia rikastuttavat uudet periaatteet ja uusi sisältö.

Puolue katsoo, että **kommunismin rakentajan moraalisäännöstöön** kuuluvat seuraavat siveellisyysperiaatteet:

— uskollisuus kommunismin asialle, rakkaus sosialistista synnyinmaata ja sosialismin maita kohtaan;

— tunnollinen työnteko yhteiskunnan hyväksi: ken ei työtä tee, hänen ei syömänkään pidä;

— jokaisen huolenpito yhteiskunnallisen omaisuuden säilymisestä ja kartuttamisesta;

— yhteiskunnallisen velvollisuuden selvä tajuaminen, leppymätön suhtautuminen yhteiskunnan etujen loukkaamiseen;

— kollektivismi ja toverillinen keskinäisapu: jokainen kaikkien ja kaikki yhden puolesta;

— humaaniset ihmisten väliset suhteet ja keskinäinen kunnioitus: ihminen on toisen ihmisen ystävä, toveri ja veli;

— rehellisyys ja totuudellisuus, siveellinen puhtaus, vaatimattomuus yhteiskunnallisessa ja yksityiselämässä;

— keskinäinen kunnioitus perheessä, huolenpito lasten kasvatuksesta;

— suvaitsematon suhtautuminen epäoikeudenmukaisuuteen, toisten kustannuksella elämiseen, epärehellisyyteen, kiipeilyyn ja etuiluun;

— Neuvostoliiton kaikkien kansojen ystävyys ja veljeys, suvaitsematon suhtautuminen kansallisuus- ja rotuvieroksuntaan;

— leppymättömyys kommunismin, rauhan ja kansojen vapauden vihollisia kohtaan;

— veljellinen solidaarisuus kaikkien maiden työtätekevien, kaikkien kansojen kanssa.

d) **Proletaarisen internationalismin ja sosialistisen isänmaallisuuden kehittäminen.** Puolue tulee kasvattamaan herkeämättä neuvostoihmisiä proletaarisen internationalismin hengessä ja edistämään kaikin keinoin työtätekevien kansainvälisen solidaarisuuden lujittumista. Kehittäessään neuvostokansan isänmaanrakkautta puolue lähtee siitä, että sosialismin maailmanjärjestelmän muodostuttua sosialistisen yhteiskunnan kansalaisten isänmaanrakkaus olennoituu uskollisuudessa heidän omaa synnyinmaataan ja koko sosialististen maiden ystävyysliittoa kohtaan. Sosialistiseen isänmaanrakkauteen ja sosialistiseen internationalismiin sisältyy elimellisesti proletaarinen solidaarisuus kaikkien maiden työväenluokkaa, työtätekeviä kohtaan. Puolue taistelee vastedeskin sitkeästi porvarillisen nationalismin, rotuvihan ja kosmopolitismin taantumuksellista ideologiaa vastaan.

e) **Ihmisyksilön kaikinpuolinen ja sopusuhtainen kehitys.** Kommunismiin siirtymisen kaudella on yhä enemmän mahdollisuuksia **sopusuhtaisen, henkisesti rikkaan, moraalisesti puhtaan ja ruumiillisesti täydellisen uuden ihmisen kasvattamiseen.**

Yksilön kaikinpuolisen kehityksen ovat tehneet mahdolliseksi sellaiset historialliset sosiaaliset saavutukset kuin riiston, työttömyyden ja kurjuuden poistaminen sekä ihmisen syrjinnän lopettaminen sukupuolen, syntyperän, kansallisuuden tai rodun perusteella. Kaikilla yhteiskunnan jäsenillä on yhtäläiset mahdollisuudet tehdä luovaa työtä ja hankkia sivistystä. Yhteiskunta- ja perhe-elämästä katoavat ihmisten väliset riippuvuus- ja eriarvoisuussuhteet. Yhteiskunta suojelee jokaisen kansalaisen ihmisarvoa. Jokaiselle taataan yhtäläinen vapaus valita työala ja ammatti yhteiskunnan edut huomioon ottaen. Sitä mukaa kuin aineelliseen tuotantoon käytetty aika supistuu, saadaan laajemmat mahdollisuudet kykyjen ja lahjojen kehittämiseen tuotannon, tieteen, tekniikan, kirjallisuuden ja taiteen alalla. Ihmiset alkavat käyttää vapaa-aikansa entistä enemmän yhteiskunnalliseen toimintaan, kulttuuriharrastuksiin, henkiseen ja ruumiilliseen kehitykseen, tieteelliseen, teknilliseen ja taiteelliseen luovaan työhön. Liikuntakasvatus ja urheilu saavat vankan jalansijan ihmisten jokapäiväisessä elämässä.

f) **Kapitalismin jäänteiden poistaminen ihmisten tietoisuudesta ja käyttäytymisestä.** Puolue katsoo kommunistisen kasvatustyön oleelliseksi osaksi taistelun porvarillisen ideologian ja moraalin ilmauksia, yksityisomistuksellisen mentaliteetin jäänteitä, taikauskoa ja ennakkoluuloja vastaan.

Suuri merkitys taistelussa menneisyyden jäänteitä sekä individualismin ja itsekkyyden ilmauksia vastaan on kansalaispiireillä ja yleisen mielipiteen vaikutuksella sekä arvostelun ja itsearvostelun kehittämisellä. Porvarillisten katsomusten, tapojen ja tottumusten tärkeimmäksi hävittämiskeinoksi muodostuu vähitellen yhteiskunnanvastaisten tekojen toverillinen tuomitseminen. Erittäin suuri kasvattava merkitys on oleva esimerkillisellä käyttäytymisellä yhteiskunnallisessa ja yksityiselämässä sekä esimerkillisellä yhteiskunnallisen velvollisuuden täyttämisellä.

Puolue käyttää aatteellisia vaikutuskeinoja kasvattaakseen ihmisiä tieteellisen materialistisen maailmankatsomuksen hengessä, voittaakseen uskonnolliset ennakkoluulot, sallimatta uskovaisten tunteiden loukkaamista. On harjoitettava järjestelmällisesti laajaa tieteellistä ateistista propagandaa, selitettävä kärsivällisesti uskonnollisten katsomusten kestämättömyyttä, katsomusten, jotka ovat syntyneet menneinä aikoina, jolloin ihminen oli luonnon alkuvoimien ja yhteiskunnallisen sorron puristuksessa eikä tuntenut luonnonilmiöiden eikä yhteiskunnallisten ilmiöiden todellisia syitä. Tällöin on nojattava nykyajan tieteen saavutuksiin; nykyajan tiede selventää yhä enemmän maailmankuvaa, lisää ihmisen valtaa luontoon nähden eikä jätä sijaa uskonnon mielikuvituksellisille keksinnöille, että on olemassa yliluonnollisia voimia.

g) **Porvarillisen ideologian paljastaminen.** Yhteiskuntajärjestelmältään erilaisten valtioiden rauhanomainen rinnakkainolo ei merkitse ideologisen taistelun heikentymistä. Kommunistinen puolue tulee vastedeskin **paljastamaan kapitalismin kansanvastaisen, taantumuksellisen olemuksen** ja kaikkinaiset kapitalistisen järjestelmän kaunistelemisyritykset.

Puolue tulee **propagoimaan järjestelmällisesti sosialismin ja kommunismin suurta paremmuutta aikansa eläneeseen kapitalistiseen järjestelmään verrattuna.**

Puolue asettaa porvariston taantumuksellista ideologiaa vastaan kommunismin tieteellisen ideologian. Tämä ideologia, joka ilmentää työväenluokan ja kaikkien työtätekevien perusetuja, opettaa heitä taistelemaan, tekemään työtä ja elämään kaikkien ihmisten onnen hyväksi. Kommunistinen ideologia on kaikkein humaanisinta ideologiaa. Sen ihanteina ovat todella inhimillisten suhteiden voimaansaattaminen ihmisten ja kansojen välillä, ihmiskunnan vapauttaminen tuhoisten sotien uhalta, yleisen rauhan ja vapaan onnekkaan elämän pystyttäminen kaikille ihmisille maan päällä.

2. Opetustyön alalla

Kommunismiin siirtyminen edellyttää kommunistisesti tietoisten ja korkeasti sivistyneiden ihmisten kasvattamista, ihmisten, jotka kykenevät tekemään niin ruumiillista kuin henkistäkin työtä, toimimaan aktiivisesti yhteiskunta- ja valtioelämän eri aloilla, tieteen ja kulttuurin alalla.

Kansan koululaitosjärjestelmä rakentuu sillä tavoin, että nousevan polven opetus ja kasvatus on kiinteässä yhteydessä elämään ja tuottavaan työhön, että aikuinen väestö voi tuotannollisen työnsä ohella jatkaa opintojaan ja kohottaa sivistystasoaan oman kutsumuksensa ja yhteiskunnan tarpeiden mukaisesti. Näille periaatteille rakentuva opetustyö edistää ihmisten muotoutumista kaikinpuolisesti kehittyneiksi kommunistisen yhteiskunnan jäseniksi ja tärkeimpiin kuuluvan yhteiskunnallisen ongelman ratkaisemista — henkisen ja ruumiillisen työn välisten olennaisten eroavuuksien poistamista.

Perustehtäviä opetus- ja kasvatustyön alalla ovat seuraavat:

a) **Yleisen pakollisen keskikouluopetuksen toteuttaminen.**

Lähimpänä kymmenvuotiskautena on toteutettava yleinen ja polyteknillinen yksitoistavuotinen keskikouluoppivelvollisuus kaikkien kouluikäisten lasten osalta ja annettava 8 luokan koulusivistys sille nuorisolle, joka tekee työtä kansantaloudessa ja jolla ei ole vastaavaa koulusivistystä; seuraavalla kymmenvuotiskaudella turvataan kaikille mahdollisuus saada täydellinen keskikoulusivistys. Yleinen keskikoulusivistys saatetaan voimaan kehittämällä yleistä ja polyteknillistä opetusta, ammattikoulutuksella, johon liittyy koululaisten voimien mukainen yhteiskunnallisesti hyödyllinen työ, ja laajentamalla huomattavasti kaikentyyppisten yleissivistystä antavien koulujen, mm. iltakoulujen verkostoa, jotka antavat työssä käyville keskikoulusivistyksen.

Keskikouluopetuksen tulee turvata varmat pohjatiedot tieteen eri aloilta, kommunistisen maailmankatsomuksen periaatteiden omaksuminen, tieteen ja tekniikan kohoavaa kehitystasoa vastaava työ- ja polyteknillinen koulutus, joka ottaa huomioon yhteiskunnan tarpeet, oppilaiden kyvyt ja toivomukset, sekä terveen nousevan sukupolven siveellinen, esteettinen ja fyysillinen kasvattaminen.

Tieteen ja tekniikan voimakkaan kehityksen vuoksi on parannettava herkeämättä kaikkea teknillistä ammattiopetusta ja tuotannollista opetusta pitäen silmällä sitä, etteivät tuotannossa työskentelevät olisi vain taitavia työssään, vaan että myös heidän yleinen sivistyksensä yhteiskunta- ja luonnontieteiden alalla kohoaisi ja että he saisivat tietoja tekniikan, maataloustieteen, lääketieteen ja muiden erikoistieteiden alalta.

b) **Tarha- ja kouluiässä olevien lasten yhteiskunnallinen kasvatus.** Kommunistinen kansanopetusjärjestelmä perustuu lasten yhteiskunnalliseen kasvatukseen. Perheen kasvattavan vaikutuksen tulee yhä suuremmassa määrin yhdistyä elimellisesti lasten yhteiskunnalliseen kasvatukseen.

Erityyppisten lastentarhojen ja internaattikoulujen verkoston laajeneminen tarjoaa mahdollisuuden tyydyttää täydelleen työtätekevien tarpeet tarha- ja kouluiässä olevien lasten yhteiskunnallisen kasvatuksen osalta, vanhempien sitä halutessa. Nuoren polven yhteiskunnallisessa kasvatuksessa saa entistä suuremman merkityksen koulu, jonka tehtävänä on kehittää lapsia työteliäiksi ja tiedonhaluisiksi ja kasvattaa nuorten sukupolvea kommunistisen tietoisuuden ja moraalin hengessä. Kaikessa tässä on suuri, kunniakas ja vastuunalainen tehtävä kansanopettajalla sekä nuorisoliitto- ja pioneerijärjestöillä.

c) **Edellytysten luominen nousevan polven korkeatasoiselle opetukselle ja kasvatukselle.** Puolue suunnittelee toteutettavaksi koulu- sekä kulttuuri- ja valistuslaitosten rakentamisen laajan ohjelman, joka vastaa täydellisesti kasvatuksen ja opetuksen tarpeita. Kaikki koulut saavat hyvät tilat ja koulutyössä siirrytään yhteen vuoroon. Kaikkiin kouluihin järjestetään koulutustyöpajoja, kemian, fysiikan ja muiden aineiden kabinetteja ja laboratorioita ja maaseudulla lisäksi koulujen maatalouspalstoja; suurissa tuotantolaitoksissa järjestetään työosastoja koululaisten opetusta varten. Koulutyössä tullaan käyttämään laajassa mitassa uusimpia teknillisiä välineitä, elokuvia, radiota ja televisiota.

Fyysillistä ja esteettistä kasvatusta silmälläpitäen järjestetään kaikkiin kouluihin ja muihin opetuslaitoksiin voimistelusaleja, urheilukenttiä ja lapsille luodaan mahdollisuudet luovaan taidetoimintaan, musiikki-,

maalaus- ja kuvanveistoharrastuksiin. Kaupungeissa ja maaseudulla tulee olemaan entistä enemmän lasten urheilukenttiä ja -kouluja, matkailuleirejä, hiihto- ja vesiurheiluasemia, uima- ym. urheilulaitoksia.

d) **Erikoisalojen korkea- ja keskikoulusivistys.** Tieteen ja tekniikan edistystä vastaavasti kehitetään jatkuvasti opetustoimintaa erikoisalojen korkea- ja keskikouluissa, joiden tehtävänä on valmistaa täysin päteviä, laajat teoreettiset ja poliittiset tiedot omaavia erikoisalojen työntekijöitä.

Työpäivän lyheneminen ja koko väestön elintason huomattava kohoaminen tekevät kaikille, jotka haluavat opiskella, mahdolliseksi saada erikoisalan korkea- tai keskikoulusivistyksen. Maan kaikilla seuduilla on laajennettava tuotantolaitosten, ammattiliittojen ja muiden kansalaisjärjestöjen tuella erikoisalojen korkea- ja keskikoulujen verkostoa, varsinkin iltakoulu- ja kirjeopiskeluverkostoa sekä tehtaiden yhteydessä toimivien teknillisten korkeakoulujen, maatalouskorkeakoulujen (joita järjestetään suurten neuvostotilojen yhteyteen), studioiden, konservatorioiden jne. verkostoa. Erikoisalojen korkea- ja keskikoulujen oppilaskuntaa on vuosi vuodelta lisättävä huomattavasti. Kymmenet miljoonat ihmiset saavat erikoisalojen koulusivistyksen.

...4. Kulttuurirakennustyön, kirjallisuuden ja taiteen alalla

Kulttuurin kehitys kommunistisen yhteiskunnan laajamittaisen rakennustyön kaudella on suuren kulttuurivallankumouksen päättävä vaihe. Tämän vaiheen aikana luodaan kaikki kommunismin voitolle välttämättömät ideologiset ja sivistykselliset edellytykset.

Väestön kulttuuritason kohoamisesta riippuu suuressa

määrin tuotantovoimien kasvu, tekniikan edistys ja tuotannon organisaatio, työtätekevien yhteiskunnallisen aktiivisuuden nousu, itsehallinnon demokraattisten perusteiden kehitys ja elämäntapojen kommunistinen uudistaminen.

Kommunismin kulttuuri, joka omaksuu kaiken sen parhaan, mitä maailman kulttuuri on luonut, ja kehittää sitä edelleen, on ihmiskunnan kulttuurikehityksen uusi, korkeampi aste. Siinä olennoituu yhteiskunnan henkisen elämän koko rikkaus ja monitahoisuus, uuden maailman korkea aatteellisuus ja humanismi. Se on luokattoman yhteiskunnan kulttuuria, koko kansan, koko ihmiskunnan kulttuuria.

a) **Yhteiskunnan kulttuurielämän kaikinpuolinen kehittäminen.**

Kommunismiin siirtymisen aikana käy luova toiminta kaikilla kulttuurielämän aloilla erittäin hedelmälliseksi ja kaikki yhteiskunnan jäsenet voivat osallistua siihen. Neuvostokirjallisuus, musiikki, maalaustaide, elokuvataide, teatteri, televisio, kaikki taiteen lajit saavuttavat aatteellisen sisällön ja taiteellisen mestaruuden kehityksessä uuden korkeamman tason. Laajaa jalansijaa saavat kansanteatterit, laajamittainen harrastelutoiminta, teknillinen keksijätoiminta ja kansan muunlainen luova toiminta. Joukkojen luovan taidetoiminnan nousu myötävaikuttaa uusien lahjakkaiden kirjailijoiden, kuvaamataiteilijain, muusikkojen ja näyttelijäin esiinnostamiseen. Yhteiskunnan taideaarteistoa kehitetään ja rikastetaan yhdistämällä toisiinsa joukkojen taideharrastus ja ammattina harjoitettu taide.

Puolue huolehtii vastedeskin väsymättä kirjallisuuden, taiteen ja kulttuurin kukoistuksesta, kaikkien edellytysten luomisesta, jotka suovat jokaiselle ihmiselle

mahdollisuuden tuoda täydellisesti ilmi henkilökohtaiset kykynsä, kaikkien työtätekevien esteettisestä kasvatuksesta, kehittyneen taideaistin ja kulttuuritottumusten kasvattamisesta kansan keskuudessa. Taide henkevöittää työtä vielä enemmän, kaunistaa elämää ja tekee ihmisen jalommaksi.

Kulttuurin aineellisen perustan jatkuvan voimakkaan nousun aikaansaamiseksi:

— kehitetään kaikin tavoin kirjojen ja lehtien julkaisutoimintaa laajentamalla vastaavasti kirjapainoteollisuutta ja paperin tuotantoa;

— laajennetaan kirjastojen, luento- ja lukusalien, teatterien, kulttuuritalojen ja kerhotalojen sekä elokuvateatterien verkostoa;

— saatetaan päätökseen maata käsittävän radioverkoston luominen ja rakennetaan televisiokeskuksia, jotka tulevat palvelemaan kaikkia teollisuus- ja maatalouspiirejä;

— kehitetään laajassa mitassa kansanyliopistoja, näytelmäseuroja ja muita omatoimisia kulttuurijärjestöjä;

— luodaan laaja yleisten tieteellisten ja teknillisten laboratorioiden, taiteilijain työhuoneiden ja elokuvastudioiden verkosto, jotta kaikki halukkaat ja kyvykkäät voisivat työskennellä niissä.

Puolue katsoo välttämättömäksi, että kulttuurilaitokset sijoitetaan maan alueella tasapuolisesti, jotta maaseudun kulttuuritaso voidaan vähitellen kohottaa kaupunkikulttuurin tasalle ja turvata kulttuurielämän nopea kehitys uudisasutusseuduilla.

b) **Kirjallisuuden ja taiteen kasvattavan merkityksen kohottaminen.**

Neuvostokirjallisuudella ja -taiteella, jotka ovat optimismin ja kommunismin elämänmyönteisten aatteiden sävyttämiä, on suuri aatteellinen ja kasvattava merkitys, ne kehittävät neuvostoihmisessä uuden maailman rakentajan piirteitä. Niiden tulee olla miljoonien ihmisten ilon ja innoituksen lähde, ilmaista heidän tahtoaan, tunteitaan ja ajatuksiaan, olla heidän aatteellisen rikastuttamisensa ja siveellisen kasvattamisensa väline.

Kirjallisuuden ja taiteen kehityksen päälinja on yhteyden lujittaminen kansan elämään, rikassisältöisen ja monitahoisen sosialistisen todellisuuden totuudellinen ja taiteellisesti korkeatasoinen kuvaaminen, kaiken uuden, todella kommunistisen henkevä ja värikäs esittäminen ja kaiken sen paljastaminen, mikä jarruttaa yhteiskunnan jatkuvaa kehitystä.

Sosialistista realismia edustava taide, joka rakentuu kansanomaisuuden ja puoluekantaisuuden periaatteille, aukoo rohkeasti uusia uria elämän taiteellisessa kuvaamisessa ja käyttää samalla hyväkseen ja kehittää maailmankulttuurin kaikkia edistyksellisiä perinteitä. Kirjailijoille, kuvaamataiteilijoille, muusikoille, teatteri- ja elokuvataiteen edustajille tarjoutuvat laajat mahdollisuudet tuoda esiin persoonallinen, luova aloitteellisuutensa ja suuri mestaruutensa ja käyttää työssään eri taidemuotoja, -tyylejä ja -lajeja niiden kaikessa moninaisuudessa.

Kommunistinen puolue huolehtii siitä, että kirjallisuus ja taide kehittyvät oikeaan suuntaan, sekä niiden aatteellisesta ja taiteellisesta tasosta auttaen kirjallisuuden ja taiteen työntekijäin yhteiskunnallisten järjestöjen ja luovan työn liittojen toimintaa.

c) **Kansainvälisten kulttuuriyhteyksien kehittäminen.** Puolue pitää välttämättömänä Neuvostoliiton ja sosialistisen järjestelmän maiden sekä myös muiden maiden välisten kulttuuriyhteyksien laajentamista tieteen ja kulttuurin saavutusten keskinäisen vaihdon, kansojen yhteisymmärryksen ja ystävyyden eduksi...

...VII. PUOLUE KOMMUNISMIN LAAJAMITTAISEN RAKENNUSTYÖN KAUDELLA

...Kommunismin laajamittainen rakennustyö merkitsee vastaavasti uutta, entistä korkeampaa vaihetta itse puolueen ja sen poliittisen, ideologisen ja järjestävän työn kehityksessä. Puolue parantaa jatkuvasti toimintamuotojaan ja -menetelmiään, jotta sen johtotyö joukkojen keskuudessa, kommunismin aineellisen ja teknillisen perustan luomisessa sekä yhteiskunnan henkisen elämän kehittämisessä vastaisi tasoltaan kommunismin rakentamisen aikakauden kasvavia vaatimuksia.

Kommunistista yhteiskuntaa rakentavan kansan etujoukkona puolueen on kuljettava edellä myös puolueen sisäisen elämän järjestämisessä, oltava esimerkkinä ja mallina parhaiden kommunistisen yhteiskunnallisen itsehallinnon muotojen kehittämisessä.

Puolueen elämänlakina on puolue-elämän leniniläisten normien ja johdon kollektiivisuuden periaatteen ehdoton noudattaminen, puolue-elinten ja niiden työntekijäin entistä suurempi vastuu puolueen jäsenjoukkojen edessä, kaikkien kommunistien aktiivisuuden ja omatoimisuuden voimistaminen, heidän osallistumisensa puolueen politiikan määrittelemiseen ja toteuttamiseen sekä arvostelun ja itsearvostelun kehittäminen. Se on itse puolueen aatteellisen ja järjestöllisen lujuuden, puolueen rivien yhtenäisyyden ja yksimielisyyden, puoluedemokratian kaikinpuolisen kehittämisen ja siihen perustuvan kaikkien puolueen voimien aktivisoinnin, puolueen ja joukkojen välisen yhteyden voimistamisen välttämätön ehto...

...d) Supistetaan jatkuvasti puoluekoneiston palkallista henkilökuntaa, vedetään laajemmin mukaan kommunisteja, jotka suorittavat työn vapaaehtoiseen harrastukseen perustuvana palkattomana toimintana.

e) Kehitetään kaikin tavoin arvostelua ja itsearvostelua, joka on koeteltu työmenetelmä, virheiden ja epäkohtien paljastamisen sekä korjaamisen ja perustyöntekijäkunnan oikean kasvattamisen keino.

Kommunismin laajamittaisen rakennustyön kaudella puolueen jäsenen osuus ja vastuu kasvaa entistä suuremmaksi. Kommunistin käyttäytymisen tuotannossa, yhteiskunnallisessa ja yksityiselämässä on oltava esimerkkinä siitä, miten pitää taistella kommunististen suhteiden kehittämisen ja vakiinnuttamisen puolesta, kommunisti on velvollinen noudattamaan kommunistisen moraalin periaatteita ja normeja. NKP tulee täydentämään rivejään tietoisimmilla ja aktiivisimmilla työihmisillä ja säilyttämään puhtaana ja kunniassa kommunistin nimen.

Puoluedemokratian kehittämisen tarkoituksena on kohottaa kommunistien aktiivisuutta ja heidän vastuutaan kommunismin ylevien ihanteiden toteuttamisesta, auttaa kasvattamaan heissä sisäistä luonnollista tarvetta menetellä aina ja kaikessa täysin puolueen periaatteiden ja suurten päämäärien mukaisesti.

Puolue lujittaa vastedeskin riviensä yhtenäisyyttä ja saumatonta eheyttä ja pitää puhtaana marxismin-leninismin lipun. Puolue säilyttää asevarastossaan NKPn sääntöjen edellyttämät organisatoriset takeet ryhmäkuntaisuuden kaikkinaisia ilmauksia vastaan, sillä nämä ilmiöt eivät sovi yhteen marxilais-leniniläisen puoluekantaisuuden kanssa. **Puolueen järkkymätön aatteellinen ja järjestöllinen eheys on sen voittamattomuuden tärkein lähde, kommunistisen rakennustyön suurten tehtävien menestyksellisen ratkaisemisen tae.**

Kansa on kommunistisen rakennustyön ratkaiseva voima. **Puolue on olemassa kansaa varten ja pitää toi-**

mintansa tarkoituksena kansan palvelemista. Puolueen ja kansan välisten yhteyksien jatkuva laajentaminen ja syventäminen on kommunismin puolesta käytävän taistelun menestyksen välttämätön edellytys. Puolue pitää velvollisuutenaan neuvotella aina työtätekevien kanssa tärkeimmistä sisä- ja ulkopolitiikan kysymyksistä, asettaa nämä kysymykset koko kansan käsiteltäväksi, vetää laajemmin mukaan puolueeseen kuulumattomia kaikkeen työhönsä. Mitä pitemmälle sosialistinen demokratia kehittyy, sitä syvällisempää ja monitahoisempaa on oltava puolueen toiminnan työtätekevien keskuudessa ja sitä voimakkaampaa on sen vaikutus joukkojen keskuudessa.

Puolue edistää kaikin tavoin neuvostojen, ammattiliittojen, kommunistisen nuorisoliiton ja työtätekevien muiden joukkojärjestöjen toiminnan laajentamista ja parantamista, joukkojen luovan tarmon ja aloitteellisuuden kehittämistä sekä lujittaa Neuvostoliiton kaikkien kansojen yhtenäisyyttä ja ystävyyttä.

NKP on kansainvälisen kommunistisen ja työväenliikkeen erottamaton osa. Proletaarisen internationalismin koetellut marxilais-leniniläiset periaatteet tulevat vastedeskin olemaan niinä järkkymättöminä periaatteina, joita puolue pitää alituisesti ohjeenaan.

Neuvostoliiton Kommunistinen Puolue lujittaa vastedeskin kansainvälisen kommunistisen liikkeen yhtenäisyyttä, kehittää veljellisiä yhteyksiä kaikkiin kommunistisiin ja työväenpuolueisiin, sopeuttaa toimintansa yhteen maailman kommunistisen liikkeen kaikkien joukko-osastojen ponnistusten kanssa yhteisen taistelun käymiseksi uuden maailmansodan vaaraa vastaan, työtätekevien etujen, rauhan, demokratian ja sosialismin puolesta.

Feliks Edmundovitš DZERŽINSKI

(1877—1926)

Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen ja neuvostovaltion huomattava johtohenkilö, vastavallankumousta, keinottelua ja sabotaasia vastaan taistelleen Yleisvenäläisen erikoiskomission puheenjohtaja; tulisieluinen vallankumoustaistelija.

F • DZERŽINSKI

VANKILAPÄIVÄKIRJASTA

30. huhtikuuta 1908

...Missä on ulospääsy nykyisen elämän helvetistä, jossa hallitsee riiston, sorron ja väkivallan sudenlaki? Ulospääsyn avaa harmoniaan pohjautuvan elämän, täyteläisen, koko yhteiskunnan ja koko ihmiskunnan käsittävän elämän aate; ulospääsyn avaa sosialismin aate, työtätekevien solidaarisuuden aate. Tuo aate lähestyy jo toteutumistaan, kansa on valmis ottamaan sen vastaan avoimin sydämin. Sen aika on jo tullut. Pitää yhdistää tuon aatteen julistajien rivit ja kantaa

korkealla lippua, jotta kansa näkisi sen ja seuraisi sitä. Ja tämä on nykyään tärkein kaikista sosialidemokraattien tehtävistä, jäljellejäävän kourallisen tehtävistä.

Sosialismin täytyy lakata olemasta vain tieteellinen tulevaisuuden ennakkonäkemys. Sen täytyy tulla soihduksi, joka sytyttää ihmisten sydämissä murtumatonta uskoa ja tarmoa...

10. toukokuuta 1908

...Ei kannattaisi elää, ellei ihmiskunnan yllä loistaisi sosialismin tähti, tulevaisuuden tähti. Sillä „minä" ei voi elää, ellei se yhdistä itseensä koko muuta maailmaa ja ihmisiä. Sellainen on tuo „minä"...

21. toukokuuta 1908

...On valettava joukkoihin meidän varmuuttamme pahan väistämättömästä perikadosta, etteivät joukot joutuisi epäilyksen valtaan, että ne kestäisivät tämän ajankohdan, säilyttäisivät rivinsä järjestyksessä ja taisteluvalmiina. Tämä on teoreetikkojen tehtävä. Mutta toisten tehtävänä on paljastaa ja vetää esiin tuo paha, paljastaa joukkojen ja yksityisten, vihollisen niiden keskuudesta tempaamien taistelijain kärsimykset ja tuskat, tehdä selväksi se merkitys, joka heillä on todellisuudessa ja joka antaa heille voimaa kestää kaikki miehuullisesti, horjumatta. Vain sillä tavoin voidaan valaa joukkoihin miehuullisuutta ja moraalista tietoisuutta taistelun välttämättömyydestä. Tarvitaan sekä niitä, jotka vaikuttavat mieliin, että niitä, jotka valavat sieluun ja sydämeen voitonvarmuutta. Tarvitaan oppineita ja runoilijoita, opettajia ja agitaattoreita. Muistan, kuinka valtavan vaikutuksen teki Proletariat

-puolueen * julkaisema kirjanen *Taistelukentältä,* jossa kuvailtiin ihmisten kärsimyksiä, heidän kestävyyttään ja miehuullisuuttaan taistelussa. Kuinka toivoisinkaan, että myös nyt ilmestyisi sellainen kirjanen. Nyt on vaikeampi kerätä ja vertailla tosiasioita, siksi paljon merkittävämpiä ne ovat ja siksi paljon enemmän niitä on. Mutta voimiakin on nyt enemmän. Jos joku kävisi käsiksi siihen työhön tai vaikkapa vain ryhtyisi johtamaan sitä työtä, niin vuoden tai parin kuluttua sellainen kirja voisi ilmestyä. Se kuvastaisi ei ainoastaan meidän kärsimyksiämme ja oppiamme, vaan myös sitä aidon elämäntäyteyden janoa, jonka tähden ihminen on valmis kaikkiin kärsimyksiin, kaikkiin uhrauksiin...

31. joulukuuta 1908

...Vankilassa olen kypsynyt yksinäisyyden tuskissa, maailman ja elämän kaipuun tuskissa. Mutta siitä huolimatta sydämessäni ei ole milloinkaan herännyt epäilystä asiamme oikeudesta. Ja olen ylpeä nytkin, kun kaikki toiveet on kenties haudattu vuosikausiksi verivirtoihin, kun ne on ristiinnaulittu hirsipuiden pylväisiin, kun tuhansia vapaustaistelijoita kituu vankiluolissa tai karkotettuna Siperian lumisella tundralla. Näen suunnattomia jo liikkeelle saatettuja joukkoja, jotka järkyttävät vanhaa järjestelmää, joiden keskuudessa valmistuu uusia voimia uutta taistelua varten. Olen ylpeä siitä, että olen niiden kanssa, että tunnen niiden läsnäolon, näen ja ymmärrän niitä ja että olen itse kärsinyt paljon yhdessä niiden kanssa. Täällä vankilassa on usein raskasta, toisinaan pelottavaakin... Ja

---

* Proletariat — Puolan ensimmäinen, XIX vuosisadan 80-luvulla perustettu vallankumouksellinen työväenpuolue.

siitä huolimatta, jos saisin aloittaa elämäni uudestaan, aloittaisin sen niin kuin olen aloittanut. Enkä mistään velvollisuudesta tai pakosta. Se on minulle elimellinen välttämättömyys.

...En kiroa kohtaloani enkä monia vankeudessa vietettyjä vuosiakaan, koska tiedän tämän kaiken olevan tarpeellista, jotta voitaisiin hävittää tämän hirveän paviljongin seinien ulkopuolella oleva toinen suunnattoman suuri vankila. Tämä ei ole turhanaikaista järkeilyä, ei kylmää laskelmointia, vaan vastustamattoman vapaudenkaipuun, täyteläisen elämän kaipuun seurausta. Siellä toverit ja ystävät juovat nyt meidän maljojamme, mutta minä olen täällä sellissä yksin ja ajattelen heitä: eläkööt he, takokoot aseita ja olkoot sen asian arvoisia, jonka puolesta taistelua käydään...

3. kesäkuuta 1909

...Kun elät, niin eikö se merkitse, että elätät itsessäsi murtumatonta uskoa voittoon?

8. elokuuta 1909

...Sen ohella * alan tuntea levottomuutta. Minä lähden, mutta tämä kauhea elämä täällä jatkuu entiseen tapaan. Se on kummallista ja käsittämätöntä. Eivät tämän synkän talon kauhut sido minua siihen, vaan tunne tovereita, ystäviä, tuntemattomia naapureita — vieraita ja kuitenkin läheisiä naapureita kohtaan. Täällä olemme tulleet tuntemaan ja tajunneet, kuinka

* Tässä on puhe niistä ajatuksista, joita F. Dzeržinskin karkotustuomion vahvistaminen hänessä herätti. Tuomion vahvistamisen jälkeen häntä odotti siirto vankilasta.

tarpeellinen ihminen on ihmiselle, mitä merkitsee ihminen toiselle ihmiselle. Täällä olemme oppineet rakastamaan ei ainoastaan naista ja olemaan häpeilemättä tunteitamme sekä haluamme tuottaa ihmisille onnea.

...Ja jos me täällä ikävöimme kukkia, niin täällä olemme myös oppineet rakastamaan ihmisiä niin kuin rakastamme kukkia. Nimenomaan täällä missä ei ole epätoivoista taistelua leipäpalasta, täällä missä nousee pinnalle se, mikä siellä oli välttämättömyyden pakosta kätkettynä ihmissielun syvyyksiin. Ja sen vuoksi rakastamme tätä piinapaikkaamme, sillä täällä olemme selvittäneet itsellemme, että taistelu joka on meidät saattanut tänne, on myös taistelua oman henkilökohtaisen onnemme puolesta, sen puolesta, että vapautuisimme meitä ahdistavasta väkivallasta, meitä painavista kahleista!

KIRJEISTÄ OMAISILLE *

A. BULGAKILLE **

25. (13.) tammikuuta 1898

...Kuinka on pikku Rudolfisi terveyden laita? Hänen on täytynyt jo kasvaa — käveleekö hän ja puhuuko? Katsokin, että kasvatat häntä niin, että hän asettaisi rehellisyyden kaiken muun yläpuolelle; sellainen ihminen tuntee itsensä onnelliseksi kaikissa olosuhteissa!

* Kirjeet vuosilta 1898—1916 ovat vankiloissa ja karkotusalueella kirjoitettuja, lukuunottamatta 6. lokakuuta (23. syyskuuta) 1902 päivättyä kirjettä.

** Aldona Bulgak — F. Dzeržinskin sisar.

19. (7.) syyskuuta 1898

...Mutta meidän, karkotusvankien, on nyt kerättävä voimia, niin ruumiillisia kuin henkisiä ja moraalisiakin, ollaksemme valmiita sitten kun aika koittaa. Totta kyllä, tuskin monikaan kadehtii kohtaloamme, mutta me jotka näemme asiamme valoisan tulevaisuuden, näemme ja tajuamme sen voiman, tiedämme, että elämä on valinnut meidät taistelijoiksi, me jotka taistelemme tuon paremman tulevaisuuden puolesta, emme koskaan, emme koskaan vaihtaisi asemaamme poroporvarilliseen värjöttelyyn. Kaikkein vähiten meitä surettavat erilaiset elämän ikävyydet, koska elämämme on työtä sen asian hyväksi, joka on kaikkien arkisten pikkuseikkojen yläpuolella. Asiamme on pantu alulle vasta vähän aikaa sitten, mutta sen kehityksellä ei ole rajoja, se on kuolematon.

17. (5.) marraskuuta 1898

...Sinä sanot, että tunteemme kohdistuvat suuremmassa määrin koko ihmiskuntaan kuin jokaiseen erilliseen ihmisyksilöön. Älä usko milloinkaan, että se on mahdollista. Ne jotka niin puhuvat, ovat teeskentelijöitä: he vain pettävät itseään ja muita. Ei voida kokea tunteita vain kaikkiin ylipäänsä: kaikki ylipäänsä on abstraktio, erillisten ihmisyksilöiden summa taasen on konkreettinen ilmiö. Todellisuudessa tunne voi herätä vain konkreettista ilmiötä eikä milloinkaan abstraktiota kohtaan. Ihminen voi kokea myötätuntoa yhteiskunnallisen onnettomuuden johdosta ainoastaan silloin, jos hän kokee myötätuntoa kutakin erillistä ihmistä kohdanneen konkreettisen onnettomuuden johdosta...

21. (8.) lokakuuta 1901

...En osaa vihata puolittain enkä rakastaa puolittain. En osaa antaa vain puolta sieluani. Voin antaa koko sielun tai en anna mitään. Olen juonut elämän kalkista, paitsi sen koko katkeruutta, myös kaiken makeuden, ja jos joku sanoo minulle: katso otsallasi olevia ryppyjä, nääntynyttä ruumistasi, nykyistä elämääsi, katso ja käsitä, että elämä on sinut murtanut, niin vastaan hänelle: ei elämä ole murtanut minua, vaan minä olen särkenyt elämän, ei se ole pusertanut minusta kaikkea, vaan minä olen ottanut siitä kaikkea täysin rinnoin ja sieluin! Niin!

...Olen alkanut vihata rikkautta, koska olen alkanut rakastaa ihmisiä, sillä näen ja tunnen sieluni joka säikeellä, että tänään... ihmiset kumartavat kultaista vasikkaa, joka on muuttanut ihmissielut elukkamaisiksi ja karkottanut ihmisten sydämistä rakkauden. Muista, että minunlaisteni ihmisten sielussa on pyhä kipinä... joka antaa onnen polttoroviollakin.

...Pidän intohimoisesti lapsista... Kun ajattelen, että toisaalta kauhistuttava puute ja toisaalta liian suuri rikkaus vievät rappioon noita pienokaisia... niin iloitsen sinun lapsukaistesi puolesta, ettette ole pohattoja mutta ette köyhiäkään, että he oppivat lapsuudesta tuntemaan työnteon välttämättömyyden, jotta tulisivat toimeen, ja niin ollen heistä tulee ihmisiä. Lapsethan ovat tulevaisuus! Heidän täytyy olla henkisesti voimakkaita ja totuttautua elämään jo pienestä pitäen...

Mutta minulla riittää hengen voimia vielä tuhanneksi vuodeksi ja enemmäksikin... Näen nytkin vankilassa sammumattoman liekin palavan: se liekki on minun sydämeni ja kaikkien täällä kärsivien tovereitteni sydämet...

A. ja G. BULGAKILLE*

Marraskuun alussa 1901

...Ei!! Millainen olin ennen, sellaiseksi olen jäänytkin; mikä pahoitti mieltäni ennen, se pahoittaa nytkin; mitä rakastin ennen, sitä rakastan myös nyt; mikä ilahdutti minua ennen, ilahduttaa edelleenkin; niin kuin toimin ennen, samoin toimin nytkin; niin kuin ajattelin ennen, samoin ajattelen nytkin; niin kuin en ennen välttynyt murheelta ja koettelemuksilta, en välty niiltä tästedeskään; tieni on sama kuin ennenkin; niin kuin vihasin pahaa ennen, samoin vihaan sitä nytkin; kuten ennenkin, pyrin koko sielustani siihen, ettei maailmassa olisi epäoikeudenmukaisuutta, rikoksia, juoppoutta, tapainturmelusta, liiallisuuksia, ylenpalttista loisteliaisuutta, ilotaloja, joissa ihmiset myyvät ruumistaan tai sieluaan tai kumpaakin samalla kertaa; ettei olisi sortoa, veljessotia, kansallisuusvihaa... Tahtoisin syleillä rakkaudellani koko ihmiskuntaa, lämmittää sitä ja puhdistaa nykyisen elämän loasta...

...Teillä on edessänne valtava tehtävä: lastenne sielun kasvatus ja muovaaminen. Olkaa tarkkanäköisiä! Sillä lasten viat tai ansiot lankeavat suunnattoman suuressa määrin vanhempien niskoille ja omalletunnolle. Haluaisin kirjoittaa vielä paljon lapsista, mutta en tiedä, miten suhtaudutte neuvoihini, ehkäpä pidätte sekaantumistani teidän asioihinne sopimattomana. Joka tapauksessa voitte olla varmoja siitä, että ainoana vaikuttimenani tässä on rakkaus teidän lapsianne kohtaan. Suudelkaa heitä sydämellisesti minun puolestani... Kasvakoot terveinä ja iloisina, täynnä rakkautta vanhempiaan ja muita ihmisiä kohtaan; kasvakoot he rohkeiksi ja henkisesti sekä ruumiillisesti voimakkaiksi; älkööt milloinkaan tehkö kauppaa omallatunnollaan; tulkoot meitä onnellisemmiksi ja nähkööt vapauden, veljeyden ja rakkauden voittavan...

---

* G. Bulgak — A. Bulgakin puoliso.

A. BULGAKILLE

6. lokakuuta (23. syyskuuta) 1902

...En tiedä, miksi pidän lapsista enemmän kuin kenestäkään muusta. Kun kohtaan lapsia, huono tuuleni haihtuu heti. En milloinkaan osaisi rakastaa naista niin kuin rakastan heitä ja uskon etten voisi rakastaa *omia* lapsia enemmän kuin vieraita... Varsinkin vaikeina hetkinä haaveilen, että olen ottanut jonkun lapsen, löytölapsen, ja hoivailen häntä ja meidän on hyvä olla. Minä elän tuota lasta varten, tunnen hänet lähelläni, hän rakastaa minua sillä lapsen rakkaudella, jossa ei ole vilppiä, ja minä tunnen tuon rakkauden lämmön ja minun tekee hirveästi mieli saada lapsi lähelleni. Mutta nämä ovat vain haaveita. En voi sallia itselleni sitä, minun täytyy vaeltaa lakkaamatta, mutta lapsen kanssa en voisi. Useasti, hyvin useasti minusta tuntuu, ettei äitikään rakasta lapsia niin lämpimästi kuin minä...

22. (9.) lokakuuta 1905

...Haluaisin hartaasti oppia tuntemaan kauneutta luonnossa, ihmisissä, heidän luomuksissaan, ihailla niitä, tulla itse täydellisemmäksi, sillä kauneus ja hyvä ovat sisaruksia. Askeettisuus, joka on tullut osakseni, on minulle niin vierasta. Tahtoisin olla isä ja valaa pienen olennon sieluun kaiken hyvän, mitä on maailmassa, tahtoisin nähdä, kuinka häneen kohdistuvan rakkauteni säteissä kehittyisi ihmissielun uhkea kukka...

16. (3.) kesäkuuta 1913

...Ihmissielu imee kuin kukka itsetiedottomasti auringon säteitä ja ikävöi ainaisesti aurinkoa, sen valoa; sielu kuihtuu ja käpertyy, kun paha peittää tuon valon. Tähän jokaisen ihmissielun pyrkimykseen kohti auringonvaloa perustuu meidän reippautemme, uskomme ihmiskunnan parempaan tulevaisuuteen, ja sen vuoksi ei milloinkaan saa olla toivottomuutta... Ihmiskunnan pahaksi hengeksi on tullut teeskentely: sanoissa rakkautta, mutta käytännössä säälimätöntä taistelua olemassaolosta, niin sanotusta „onnesta", virkaurasta... Korkein onni, minkä ihminen voi saavuttaa, on olla valonsäteenä toisille, säteillä itsestään valoa. Silloin ihminen ei pelkää kärsimyksiä eikä kipua, ei surua eikä puutetta. Silloin ihminen lakkaa pelkäämästä kuolemaa, vaikka hän vasta silloin oppii todella rakastamaan elämää. Vasta silloin ihminen alkaa kulkea maailmassa silmät auki ja näkee, kuulee sekä ymmärtää kaiken, vasta silloin hän tulee ulos ahtaasta kuorestaan ja alkaa tuntea koko ihmiskunnan iloja ja kärsimyksiä ja vasta silloin hänestä tulee todella ihminen.

S. DZERŽINSKAJALLE *

15. (2.) joulukuuta 1913

...Rakkaus lapseen, kuten yleensäkin suuri rakkaus, kehittyy luovaksi ja voi antaa lapselle kestävää, todellista onnea silloin kun se lisää rakastavan elämän mittavuutta, tekee hänestä täysiarvoisen ihmisen eikä muuta rakastettua olentoa epäjumalaksi. Rakkaus, joka kohdistuu vain yhteen henkilöön ja ammentaa hänestä koko elämänriemun, muuttaen kaiken muun pelkäksi

* Sofia Dzeržinskaja — F. Dzeržinskin puoliso.

rasitukseksi ja vaivaksi — sellainen rakkaus sisältää itsessään myrkkyä molemmille...

Hänen sielunsa säilyttämiseksi ja rikastuttamiseksi pitää opettaa häntä näkemään ja kuulemaan kaikkea sitä, mitä hän jo kykenee näkemään ja kuulemaan, pitää saada aikaan, että hänen rakkautensa sinua kohtaan muuttuisi syväksi ystävyydeksi ja rajattomaksi luottamukseksi...

19. (6.) tammikuuta 1914

...Missä on rakkautta, siellä täytyy olla myös luottamusta...

...Se, jolla on aate ja joka elää, ei voi olla hyödytön, paitsi ehkä silloin, jos hän itse luopuu aatteestaan. Ja vasta kuolema, sitten kun se tulee, sanoo sanansa hyödyttömyydestä. Mutta niin kauan kuin elämä sykkii ja itse aate on elossa, minä tulen kaivamaan maata, tekemään likaisintakin työtä, annan kaiken mitä voin. Ja tämä ajatus rauhoittaa, tekee mahdolliseksi kestää kärsimykset. Ihmisen pitää täyttää velvollisuutensa, kulkea tiensä loppuun asti. Ja vieläpä silloinkin kun silmät ovat soenneet eivätkä näe maailman kauneutta, sielu on tietoinen tuosta kauneudesta ja pysyy sen palvelijana. Sokeuden tuskat jatkuvat, mutta on jotain korkeampaa kuin tuo tuska — on usko elämään, ihmisiin, on vapaus ja muuttumattoman velvollisuuden tunto...

A. BULGAKILLE

16. (3.) maaliskuuta 1914

...Kun ajattelen kaikkia niitä onnettomuuksia, jotka elämässä vaanivat ihmistä, sitä että ihminen niin usein menettää kaiken mihin on eniten kiintynyt, järkeni sanoo

taaskin minulle, että elämässä pitää rakastaa koko sydämestä ja koko sielusta sitä mikä ei katoa, mitä ei voida riistää ihmiseltä ja minkä ansiosta myös hänen kiintymyksensä yksityisiin ihmisiin ja esineisiin käy mahdolliseksi...

Rakkaus kärsivää, sorrettua ihmiskuntaa kohtaan, jokaisen sydämessä elävä kauneuden, onnen, voiman ja sopusuhtaisuuden ikuinen kaipuu panee meidät etsimään ulospääsyä ja pelastusta täältä, itse elämästä, ja osoittaa meille ulospääsyn. Se avaa ihmisen sydämen ei ainoastaan läheisille, avaa hänen silmänsä ja korvansa ja antaa hänelle jättiläisen voimat ja voitonvarmuutta. Onnettomuus muuttuu silloin onnen ja voiman lähteeksi, koska ajatus käy selkeäksi ja luo valoa siihen asti synkkään elämään. Siitä lähtien mikään uusi onnettomuus ei enää houkuttele luopumaan elämästä, ei herätä apatiaa eikä masennusta, vaan ainoastaan kannustaa ihmistä yhä uudelleen elämään, taisteluun ja rakkauteen. Ja kun tulee aika oman elämämme päättyä — silloin voi lähteä tyynesti, ilman epätoivoa ja pelkäämättä kuolemaa...

S. DZERŽINSKAJALLE

24. (11.) kesäkuuta 1914

...Tahdon olla niiden aatteiden arvoinen, jotka ovat meille molemmille yhteisiä. Ja minusta tuntuu, että jokainen heikkouden ilmaus minun taholtani, lopun ja rauhan toivominen, jokainen „en jaksa enää" olisi petturuutta ja luopumista tunteistani teitä kohtaan, luopumista siitä elämän laulusta, joka on soinut ja soi minussa...

Jass * ei saa olla ansarikukka. Hänen tulee hallita tunteiden kaikkia liikuntoja kyetäkseen elämässä taistelemaan totuuden puolesta, aatteiden puolesta. Hänen tulee omistaa sydämessään jokin laajempi ja voimallisempi pyhäkkö kuin pyhä tunne äitiä tai rakastettuja, läheisiä, kalliita ihmisiä kohtaan. Hänen tulee kyetä rakastamaan aatetta, sitä mikä yhdistää hänet joukkoihin, mikä tulee luomaan valoa hänen elämäänsä. Hänen täytyy ymmärtää, että niin sinulla kuin kaikilla häntä ympäröivilläkin, joihin hän on kiintynyt, joita hän rakastaa, on hellitty pyhäkkö, voimallisempi kuin rakkaus lasta kohtaan, rakkaus häntä kohtaan, pyhäkkö, jonka lähteenä on sekä hän että rakkaus ja kiintymys häneen. Tämä pyhä tunne on voimakkaampi kaikkia muita tunteita, voimakkaampi moraalisena ohjeena: „Niin sinun tulee elää ja sellainen sinun täytyy olla." Tietoisuutta tästä yhtä vähän kuin mistään muustakaan tunteeseen liittyvästä velvollisuudesta ei voida juurruttaa vetoamalla pelkästään järkeen...

...Kieltäytyäkö elämän antimista, jotta voisi taistella niiden puolesta yhdessä niiden kanssa, joilta niitä puuttuu, ja juurruttaa nykyisenä aikana eräänlaista askeettisuutta. Nämä ajatukset eivät kaikkoa mielestäni, ja kerron niistä sinulle. Minä en ole askeetti. Tämä on vain tunteiden dialektiikkaa, tunteiden, joiden lähteet ovat itse elämässä ja niin kuin minusta tuntuu, proletariaatin elämässä. Koko kysymys onkin siinä, että tämä dialektiikka kävisi läpi koko kiertonsa, jotta siinä olisi synteesi, ristiriitojen ratkaisu. Ja jotta tuo synteesi, ollen proletaarinen, olisi samaan aikaan „minun" totuuteni, „minun" sieluni totuus. Ihmisellä

* F. Dzeržinskin poika.

täytyy olla sisäinen tietoisuus siitä, että on mentävä kuolemaan elämän tähden, mentävä vankilaan vapauden tähden, hänellä täytyy olla voimaa kestää avoimin silmin koko elämän helvetti tuntien sielussaan tuosta elämästä otetun suuren, ylevän, kauneudelle, totuudelle ja onnelle omistetun hymnin soinnin...

17. (4.) helmikuuta 1916

...Rakastan elämää sellaisena kuin se on omassa todellisuudessaan, ikuisessa liikunnassaan, sopusuhtaisuudessaan ja kauheissa ristiriidoissaan. Silmäni näkevät vielä ja korvani kuulevat ja sielu ottaa vastaan, eikä sydän ole vielä kuivettunut. Ja elämän laulu soi sydämessäni... Ja minusta tuntuu, että se joka kuulee sydämessään tuon laulun, kokipa hän millaisia kärsimyksiä tahansa, ei milloinkaan kiroa elämäänsä, ei vaihda sitä toiseen, rauhalliseen ja normaaliin. Onhan tuo laulu kaikki, se yksin jää — tuo laulu rakkaudesta elämään. Se elää sekä täällä vankilassa että siellä vapaudessa, missä tapahtuu nyt niin paljon kauheaa, se on ikuinen kuin tähdet: nuo tähdet ja koko luonnon kauneus synnyttävät sen ja siirtävät ihmissydämiin, ja sydämet laulavat ja pyrkivät ikuisesti syntymään uudesti...

W. DZERŽINSKILLE *

11. syyskuuta (29. elokuuta) 1916

...Entä yhteiskunnan elämässä? Minähän en ole kasvanut yhteen vain ajatusteni, vaan myös joukkojen kanssa, ja yhdessä niiden kanssa minun täytyy kokea

---

* Wladyslaw Dzeržinski — F. Dzeržinskin veli.

koko taistelu, kärsimykset ja toiveet. En ole milloinkaan elänyt ummessa silmin, katse kohdistuneena vain omaan ajatukseeni. En ole milloinkaan ollut idealisti. Olen tullut tuntemaan ihmissydämiä, ja minusta on tuntunut, että tunnen noiden sydämien jokaisen lyönnin... Olen elänyt täyttääkseni loppuun asti tehtäväni ja ollakseni oma itseni...

Minun täytyy kokea kaikki mitä minulle on määrätty — aivan loppuun asti. Toisin ei voi ollakaan. Ja minä olen rauhallinen. Vaikka en tiedäkään, mikä minua odottaa... mutta ajatukseni piirtelee koko ajan kuvia tulevaisuudesta, joka kruunaa kaiken. Olen optimisti kaiken muun ohella...

S. DZERŽINSKAJALLE

27. toukokuuta 1918

Rakkaani!

Olen keskellä kuuminta taistelua. Sotamiehen elämää, jossa ei ole lepoa, sillä on pelastettava kotimme. Ei ole aikaa ajatella omaisia eikä itseään. Helvetillistä työtä ja taistelua. Mutta sydämeni on tässä taistelussa säilynyt elossa, aivan samana kuin ennenkin. Koko aikani on yhtä herkeämätöntä toimintaa...

Ajatukseni pakottaa minua olemaan säälimätön, ja minussa on lujaa tahtoa seurata ajatusta loppuun asti...

Vihollisen rengas puristuu yhä tiukemmin, lähestyen sydäntä... Jokainen päivä pakottaa meidät turvautumaan yhä päättäväisempiin toimenpiteisiin. Eteemme on nyt noussut suurin vihollisemme, todellinen nälänhätä. Jotta saataisiin viljaa, on otettava sitä niiltä joilla sitä on ja annettava niille joilla sitä ei ole. Kansalaissodan täytyy

yltyä ennen näkemättömiin mittasuhteisiin. Minut on asetettu vartiopaikalle etulinjaan, ja tahtoni on: taistella ja katsoa silmät auki uhkaavan tilanteen koko vaaraa ja olla omalta kohdaltani säälimätön...

29. elokuuta 1918

...Olemme sotilaita taisteluasemissa. Ja elämäni täyttää se, mitä on edessäni, sillä se vaatii keskitettyä huomiota ja valppautta, jotta pääsisimme voitolle. Minun tahtoni on voittaa, ja huolimatta siitä, että kasvoillani voi vain ani harvoin nähdä hymyä, olen varma sen ajatuksen ja liikkeen voitosta, jossa elän ja työskentelen...

Täällä on käynnissä elämän ja kuoleman tanssi — on todella verisen taistelun, titaanisten ponnistusten hetki....

A. BULGAKILLE

15. huhtikuuta 1919

...Rakkaus on tänään niin kuin ennenkin minulle kaikki kaikessa, kuulen ja tunnen sielussani sen laulun. Tuo laulu kutsuu taisteluun, taipumattomaan tahdonlujuuteen, uupumattomaan työhön. Eikä mikään muu paitsi aatetta — paitsi pyrkimystä oikeudenmukaisuuteen — ohjaa tänään tekojani. Minun on vaikea kirjoittaa... Minä, ikuinen vaeltaja, olen liikkeessä, muutosten ja uuden elämän luomisen hyörinässä... Näen tulevaisuuden ja tahdon ja minun täytyy olla mukana sitä luomassa — olla liikkeessä kuin lingosta singottu kivi, kunnes päädyn loppuun, ikuiseen lepoon. Oletko koskaan tullut ajatelleeksi, mitä on sota todellisessa hahmossaan? Olet karkottanut mielestäsi kranaattien silpomien

ihmisruumiiden kuvat, taistelukentällä makaavien haavoittuneiden kuvat, vielä elossa olevien ihmisten silmiä nokkivien korppien kuvat. Olet karkottanut nuo kauheat näyt, jotka ovat joka päivä silmiemme edessä. Sinä et voi ymmärtää minua. Vallankumouksen sotilasta, joka taistelee sen puolesta, ettei maailmassa olisi vääryyttä, ettei tämä sota heittäisi voittaja-pohattojen raadeltavaksi kokonaisia monimiljoonaisia kansoja. Sota on hirvittävä asia. Koko rikkaiden maailma on noussut meitä vastaan. Kaikkein onnettomin ja valistumattomin kansa on ensimmäisenä noussut puolustamaan oikeuksiaan — ja pitää puoliaan koko maailmaa vastaan...

ARTIKKELISTA „KANSALAISET! RAUTATIELÄISET!"

6. joulukuuta 1921

...Missä tahansa konna istuneekin — virkahuoneessa vihreän pöydän ääressä tai vahtikojussa — hänet vedetään esiin ja asetetaan tuomiolle V[allankumouksellisen] Tribunaalin eteen, jonka rankaiseva moukari putoaa koko murskaavalla voimallaan ja suuttumuksen painolla, koska ei ole armoa uudestisyntymisemme verivihollisille. Mitään asianhaaroja ei tulla ottamaan huomioon langetettaessa tuomiota lahjustenottajalle. Häntä odottaa ankarin rangaistus.

Samalla neuvostovalta kutsuu kaikkia rehellisiä kansalaisia, joita vaivaa painostava tietoisuus lahjonnan lähtemättömästä häpeästä ja turmiollisesta vaikutuksesta, tulemaan avuksi konnien-lahjustenottajien löytämiseksi ja poistamiseksi.

Olkaa tarkkanäköisiä ja valppaita! Proletaarien kädet eivät saa eivätkä voi olla lahjusten tahrimat!

ARTIKKELISTA „LASTEN KODITTOMUUS JA VE-TŠEKA”

22. heinäkuuta 1926

Haluan suunnata tietyn osan omista henkilökohtaisista voimistani ja, mikä tärkeintä, Ve-Tšekan * voimista taisteluun lasten kodittomuutta vastaan.. Olen tullut tähän johtopäätökseen... kahta näkökohtaa silmällä-pitäen. Ensiksikin, sehän on hirveä onnettomuus! Kun katsot lapsia, et voi olla ajattelematta — kaikki on heitä varten! Vallankumouksen hedelmät eivät ole meitä, vaan heitä varten. Mutta kuinka paljon taistelu ja puute on runnellut heitä. Tässä on suorastaan rynnättävä avuksi, aivan kuin näkisimme hukkuvia lapsia. Valistusasiain kansankomissariaatti yksin ei mahda siinä mitään. Tarvitaan kaikkien neuvostoyhteiskuntapiirien laajaa apua. On perustettava Yleisvenäläisen Toimeenpanevan Keskuskomitean yhteyteen, tietenkin Valistusasiain komissariaatin välittömästi osallistuessa, laajapohjainen komitea, johon kuuluvat kaikki laitokset ja kaikki järjestöt, jotka voivat olla hyödyksi tässä asiassa. Olen jo puhunut eräille henkilöille; haluaisin itse ryhtyä johtamaan tuon komitean työtä; haluan yhdistää Tšekan koneiston reaalisesti siihen työhön. Tällaista aikomusta tukee toinen näkökohta: olen sitä mieltä, että koneistomme on eräs täsmällisimmin toimivia. Sen haaraosastoja on kaikkialla. Sen mielipidettä kuunnellaan. Sitä pelätäänkin. Ja meillähän esiintyy huolimattomuutta ja jopa rosvousta sellaisessakin asiassa kuin lasten pelastaminen ja huolto! Me siirrymme yhä laajemmin rauhanomaiseen rakennustyöhön, ja minä ajattelen: miksi emme voisi käyttää taisteluhenkistä koneistoamme sellaisen onnettomuuden kuin kodittomuuden torjumiseen?..

* Ve-Tšeka — Yleisvenäläinen erikoiskomissio vastavallankumouksen ja sabotaasin torjumiseksi. Perustettu V. I. Leninin aloitteesta joulukuussa 1917 työläisten ja talonpoikien vallan elimeksi huolehtimaan neuvostotasavallan valtiollisesta turvallisuudesta.

SYNDIKAATTIEN JA TRUSTIEN HALLINNOILLE JA PUNAISILLE JOHTAJILLE LÄHETETYSTÄ KIERTOKIRJEESTÄ

19. kesäkuuta 1924

...Ei pidä pelätä arvostelua, ei pidä hämätä epäkohtia, vaan pitää helpottaa niiden selvillesaamista eikä nähdä kaikessa pyrkimystä saattaa huonoon maineeseen. Huonoon maineeseen voi joutua vain se joka salaa puutteensa, joka ei halua taistella pahaa vastaan, ts. se joka pitääkin saattaa huonoon maineeseen. Pitää osata nähdä totuus ja kuulla se joukoilta ja kaikilta tuotantoon osallistuvilta. Ei ole mitään pahempaa kuin oma kehu ja omahyväisyys. Eteenpäin voidaan kulkea vain silloin kun etsitään askel askeleelta paha ja voitetaan se. Samalla on tehtävä loppu siitä meillä vakiintuneesta tavasta, että koetetaan olla joukkojen, työläisten mieliksi. Pitää muistaa, että työläiset meillä, kuten me itsekin, ovat vielä kulttuurittomia, että he asettavat useasti ryhmäedut koko työväenluokan etujen edelle, eivät useinkaan käsitä riittävän selvästi, että vain heidän hyödyllisellä työllään, heidän työnsä tuottoisuudella voidaan luoda kommunistinen valtio, säilyttää heidän neuvostovaltansa. Jokaisen talousmiehen pitää käydä taistelua voittaakseen työläisjoukkojen kunnioituksen ja luottamuksen, mutta tuossa taistelussa luottamuksesta

ei saa missään tapauksessa turvautua demagogiaan, joukkojen mielistelyyn, niiden tyydyttämiseen valtion vahingoksi ja kustannuksella, talonpoikaiston kanssa tehdyn liiton etujen kustannuksella, ahtaasti paikallisten vaatimusten tyydyttämiseen. Tämä demagogian tie on luultavasti kaikkein vaarallisin tie, joka tuudittaa joukot uneen, vieroittaa ne työväenluokan tuotannollisista perustehtävistä, väheksyy työväenluokan antamia uhreja ja vie lopulta teollisuutemme turmioon...

Mihail Ivanovitš KALININ

(1875—1946)

Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen ja neuvostovaltion huomattava johtohenkilö, SNTLn Korkeimman Neuvoston Puhemiehistön puheenjohtaja vuosina 1938—1946.

M·KALININ

VENÄJÄN KOMMUNISTISEN NUORISOLIITON V YLEISVENÄLÄISESSÄ EDUSTAJAKOKOUKSESSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

11. lokakuuta 1922

...Sallikaa minun toivottaa teille, toverit, että kommunistinen nuorisomme omaksuisi täydellisemmin marxilaisen ajattelumetodin, sillä tuo marxilainen ajattelumetodi tarjoaa parhaan mahdollisuuden orientoitua nykyisten olosuhteiden koko monisäikeisyydessä.

Toverit, toivon, että kommunistinen nuorisomme pysyy edelleen, samoin kuin tähänkin asti, vallankumouksellisten perinteiden vaalijana, että se vaalii halua taistella kommunismin puolesta...

OPETTAJIEN ENSIMMÄISELLE YLEISLIITTOLAISELLE EDUSTAJAKOKOUKSELLE ESITETYSTÄ TERVEHDYKSESTÄ

12. tammikuuta 1925

...Millaisia tehtäviä hallitus asettaa opettajistolle? Tärkein ja varsinainen perustehtävä, jonka neuvostojärjestelmä tällä haavaa asettaa opettajistolle, se on, toverit, kaaderien koulutus, uuden nuoren polven luominen, on luotava ihmisten välille todella veljelliset suhteet, on luotava todellisia veljiä eikä veljiä Kristuksessa. Opettajakunnan tulee luoda nuori sukupolvi, joka kykenee vaikean hetken tullen katsomaan ylväästi ja rohkeasti kuolemaa silmiin taistelussa Neuvostoliiton puolesta. Toisaalta tuon nuoren sukupolven täytyy pyrkiä jatkuvasti valloittamaan loputtomat luonnonvoimat. Se on vaikea tehtävä; sitä täytettäessä nousee eteen suunnattomia vastuksia vanhassa sivistymättömässä ja takapajuisessa maailmassa.

Silloinkin kun Punainen Armeijamme lähti taistelutantereelle, muodosti osastojaan ja järjestäytyi, sillä oli edessään mahtava vanha maailma, eikä se järjestäytyessään hajonnut, vaan kasvoi ja laajeni.

Opettajisto on tässä suhteessa nykyään paljon paremmassa asemassa ja valloittaa askel askeleelta neuvostojärjestelmää.

Nyt on opettajiston vuoro. Kaikki epäilykset on heitettävä pois. Sellaiset ovat historian vaatimukset. Historia tahtoo teidän täyttävän nämä tehtävät, ja nämä tehtävät ovat seuraavat: *uuden ihmisen luominen, taistelu kansojen todellisen veljeyden puolesta, kommunismin puolesta.*

KIRJASESTA „SOSIALISMIN TIELLÄ"

NKP(b)n XIV yleisliittolaisen edustajakokouksen yhteenvedoista

...Minusta tuntuu, että me järjestämme ylenpalttisesti muodollisia kokouksia ja jaamme muodollisia velvollisuuksia ja toiseksi kommunisoimme ylenpalttisesti, samalla kuitenkaan kehittämättä nuorisoliittolaisissa kommunistista tietoisuutta. Jos vielä vanhoihin puolueen jäseniin voidaan juurruttaa kommunismia muodollisesti, voidaan juurruttaa eräitä kommunistisia ominaisuuksia, niin nuorisoliittolaisten keskuudessa se ei enää käy päinsä, ja siellä se on erityisen vahingollista, jos ihminen omaksuu kommunismin vain muodollisesti. Olen pannut merkille, että nuorisoliittolaisten keskuudessa ilmenee eräänlaista kaavamaisuutta ehkäpä enemmän kuin missään muualla.

Ottakaa vaikkapa nuorisoliittolaisten puheet. Valtaosa heistä puhuu erinomaisesti. Jos arvostelette sellaista nuorisoliittolaista ensimmäisen puheen mukaan, te hämmästytte ja sanotte: „Onpa siinä tietäväinen nuorimies", mutta kun tutustutte ihmiseen lähemmin, huomaatte hänen tietävän 6—7 puheen tekstit, joita hän käyttää esiintyessään, mutta itse puheet eivät ole hänen todellisia luomuksiaan eikä tietojaan. Ulkonainen muoto on moitteeton, mutta siitä henkii kylmyyttä. Kun kerran hän välittää sisällyksen muodollisesti, syventymättä siihen, niin itse puheen luonnekin todistaa, että kyseessä ovat vain ulkonaiset puhetaidolliset tehokeinot eikä kuohuva sisäinen tunne.

Siksi sanonkin: me tarvitsemme nuorisoliittoa, jonka luova henki ei milloinkaan tukahtuisi.

Nuoruudessa, elämänsä parhaalla kaudella, ihmisen tulee nauttia kaikista elämän iloista: tanssista ja musiikista, sanalla sanoen kaikesta, mikä on mahdollista

ihmiselle. Meillä on esimerkiksi alettu pitää sopimattomana sitä, että nuorisoliittolainen menee mukaan karkeloon. Se on mielestäni järjetöntä. Kun kävelen kadulla ja näen 11—12 vuotiaan tyttösen juoksevan, niin hän ei juokse vaan välttämättä hyppelee. Marxilaisuus on syvästi realistista, se liittää jokaisen ajatuksensa ihmisen elimellisiin, aineellisiin ominaisuuksiin, ja jos eräät ihmiset pyrkivät korvaamaan karkeloinnin kommunistisilla lauantai-illanvietoilla, missä selvitellään teoreettisia kysymyksiä, niin se kostaa itsensä. Kommunistiseen illanviettoon pitää käyttää tunti ja karkelointiin kaksi tuntia...

Juuri siitä on kysymyskin, toverit, että koko marxilaisuus on oppi, joka antaa mahdollisuuden käyttää tehokkaimmin hyväksi kaikkia luonnonvoimia ja, jos niin voi sanoa, käyttää niitä tuottaen suurinta mahdollista tyydytystä ihmisorganismille, sen kehitykselle.

Meillä ei ole mitään syytä tehdä koko ihmiskunta viisaiksi ja samalla kertaa fyysillisesti rujoiksi, niin että ihmisillä olisi iso pää mutta pienet jalat. Ei, me haluamme, että järki kehittyisi ja että ruumiillinen kauneus olisi myös kehittynyttä. Emme rupea kylvämään ulkokultaisuutta sinne, missä se on ehdottomasti vaarallista, ei pidä estää nuoria sisäisiä herätteitä kehittymästä. Ei pidä milloinkaan unohtaa myöskään tälle ikäkaudelle kuuluvia nautintoja.

Henkilökohtaisesti pidän liioitteluna niitä syytöksiä, joita nuorisoliittolaisille esitetään sukupuolisesta hillittömyydestä.

Mutta emmekö tee erehdystä suhteessamme nuorisoon?

Me kuormitamme liikaa nuoria organismeja, ja suunnattoman henkisen liikakuormituksen johdosta ihmiset pyrkivät suorittamaan sellaisia tekoja, jotka antavat

heille tietyssä määrin mahdollisuuden rentoutua. Fyysillisesti normaalisti kehittynyt ihminen, joka harrastaa liikuntaleikkejä, mm. urheilua, tietysti myös elääkin normaalisti. Mutta kun ylikuormitamme häntä henkisellä työllä, sysäämme samalla häntä tahtomattakin fantasioihin, romanttisuuteen yksityiselämässä. Tässä asiassa on nähtävästi tehtävä vielä hyvin paljon työtä. Leningradissa on valtavan suuri proletaarijoukko, valtavan suuri proletaarinen nuorisoliittolaisjoukko, vaikutusvaltainen joukko, ja sen vuoksi tällä asialla on suuri merkitys.

Älkäämme kasvattako riisitautisia.

Puolueen on asetettava tehtäväkseen kasvattaa nuorisoliitossa fyysillisesti ja henkisesti kaikin puolin kehittynyttä nuorisoa.

TAISTELU UUDEN IHMISEN PUOLESTA

Kommunistisen nuorisoliiton kymmenvuotisjuhlassa pidetystä puheesta

28. toukokuuta 1928

...Mitkä ovat nykyhetkellä ajankohtaisimmat tehtävänne, ja mihin on erikoisesti suunnattava miljoonaisten nuorisoliittolaisjoukkojen huomio? Minusta tuntuu, että nyt enemmän kuin koskaan ennen on tehtävänämme *uuden ihmisen* muovaaminen. Ovathan vanhat sukupolvet kasvaneet kerrassaan toisenlaisissa aineellisissa ja poliittisissa olosuhteissa, jolloin joukko-organisaation, joukkovaikutuksen ja yhteiskunnallisen kasvatuksen mahdollisuudet olivat toiset. Tärkeimpänä ohjenuorana vallankumouksellisen nuorison kasvatuksessa oli ennen kansalaisuljuuden kasvattaminen, luihin ja ytimiin saakka proletariaatille ja työtätekeville uskollisen poliittisen taistelijan kasvattaminen, porvarilliseen

järjestelmään kohdistuvan vihan kasvattaminen, jotta ihminen olisi ollut joka hetki valmis uhrautumaan taistelussa tuota järjestelmää vastaan.

Voimmeko me nyt rajoittua noudattamaan sellaista ohjenuoraa?

Voimmeko nyt rajoittua vain mainittuihin tehtäviin? *Emme missään tapauksessa!* Kun kasvatus suuntautui silloin porvarillisen maailman kieltämiseen, kun sen tehtävänä oli kouluttaa välittömiä taistelijoita, jotka pyrkivät hävittämään tuon maailman, niin nykyään tehtävänämme on sosialistisen yhteiskunnan rakentaminen. Sen vuoksi Marxin tutkiminen, Leninin tutkiminen on nyt vain osa nuorisoliittolaisten harteille lankeavasta työstä.

Nykyään nuorisoliittolaisen täytyy tuntea muutakin kuin marxismi-leninismi. Hänen täytyy tuntea sen lisäksi joukko inhimillisen toiminnan aloja voidakseen vaikuttaa sosialistisen yhteiskunnan välittömänä rakentajana. Luonnollisesti nuorisoliittolaisen tulee kaikissa toimissaan, kaikilla työsaroilla pitää ohjeenaan marxismia-leninismiä. Toverit, ollaksemme nykyään positiivisesti mukana sosialistisessa rakennustyössä ei läheskään riitä, että yksinkertaisesti arvostelemme, että taistelemme olevien olojen kielteisiä puolia vastaan — se on meille liian vähän. Tästä seuraa: nuorisoliittojärjestön koko toiminta uuden ihmisen muovaamiseksi on suunniteltava silmälläpitäen ei ainoastaan marxismin-leninismin omaksumista, vaan myös niiden positiivisten tietojen levittämistä, joita tarvitaan elämässä, jotta sosialismi voitaisiin vahvistaa käytännön työllä.

Nuorisoliittolaisten tulee tuntea muutakin kuin marxismi-leninismi. Heidän tulee lisäksi antaa keskuudestaan insinöörejä, teknikkoja, agronomeja, kirjallisen työn tekijöitä, taidemaalareita — sanalla sanoen, ei saa olla ainoatakaan toiminnan alaa, missä nuorisoliitto ei

olisi mukana, sillä jos yksikin toiminnan ala jää pois näkökentästämme, se merkitsee, että ihmiset jäävät joltakin osalta tyydyttämättä. Niin ollen ensimmäinen nuorisoliiton edessä olevista tehtävistä on kasvattaa kunnioitusta positiivisia käytännön tietoja kohtaan. Pidän tätä yhtenä nuorisoliittojärjestöjen perustehtävistä.

Ennen emme olleet lainkaan velvollisia huolehtimaan työn tuottavuuden noususta, tuotannon laajentamisesta — kapitalistinen maailma „huolehti" siitä aivan riittävästi. Mutta jollemme nyt rupea huolehtimaan työn tuottavuudesta, laadusta, jollemme rupea huolehtimaan työn arvossapidon laajentamisesta, niin kuka sitten rupeaa huolehtimaan, jolleivat uuden yhteiskunnan rakentajat itse huolehdi siitä? Olen sitä mieltä, että ensi sijassa teidän tehtävänänne on kehittää tai oikeammin propagoida ja agitoida nuorisoliittolaisjoukkojen keskuudessa kunnioitusta tietoja kohtaan, työtä kohtaan, kehittääksenne *halua* hyödyllisten tietojen hankkimiseen.

Sen ohessa on tärkeänä tehtävänä kehittää kunnioitusta työtätekeviä kohtaan, ihmistä-uurastajaa kohtaan...

...Siksipä nuorisoliittojärjestön, jolla on käytettävissään valtavan suuri armeija, tulee puolestaan edistää proletaarisen moraalin tämän puolen kehitystä. Onhan olemassa porvarillinenkin moraali. Ja siksi sattuu toisinaan, että kun joku hiiskahtaakin joistakin tietyistä yhteiskunnallisen moraalin normeista, me taltutamme oitis hänet: älä moralisoi, moraali on porvarillisuuden tunnusmerkki. Se on erehdys. Meillä on proletaarinen moraali, ja meidän täytyy kehittää ja lujittaa sitä ja kasvattaa tämän proletaarisen moraalin hengessä tulevaa sukupolvea. Meidän moraalimme sisältönä on se, että kaikki mikä edistää työväenluokan ja sen taistelukuntoi-

suuden lujittamista, sosialistisen rakennustyön kehitystä — kaikki se on ehdottomasti *pakollista* nuorisoliittolaiselle ja puolueen jäsenelle, kaikkea sitä hänen tulee tehdä, se on hänen moraalinen velvollisuutensa.

Kollektiivisuuden hengen kehittäminen nuorisoliiton riveissä, kollektivististen ominaisuuksien juurruttaminen ihmiseen on eräs tarpeellisimpia tekijöitä nuorisoliittojärjestön kasvatuksessa. On suoraan sanottava, että se on eräs vaikeimpia meidän kaikkien eteen nousseista käytännön ongelmista, sillä se merkitsee, että on pakotettava miljoonaiset ihmisjoukot syntymään kokonaan uudestaan. Mutta vaikea ei merkitse mahdotonta. Ja jos ihminen nuorisoliittojärjestöstä alkaen totuttautuu sopeutumaan käytännöllisessä työssään toisiin ihmisiin, pyrkii voittamaan individualistiset piirteensä, niin kollektiiviset tottumukset, taito elää ja työskennellä yhdessä toisten kanssa ja sopeuttaa omat tekonsa yhteen muiden ihmisten etujen kanssa kehittyvät hänessä epäilemättä varsin huomattavaksi uudelle ihmiselle, sosialistisen yhteiskunnan jäsenelle luonteenomaisten piirteiden kokonaisuudeksi.

Yhteiskunnallinen ihminen ei pysy paikallaan, hän elää ja kehittyy. Hänen luonteensa, tapansa ja tietonsa eivät ole mitään muuta kuin edellisten sukupolvien kartuttamaa kokemusta, kartutettua yhteiskunnallista kokemusta. Ja jos haluamme viedä ihmistä eteenpäin, kehittää häntä kiihdytetyssä tempossa, meidän on tietenkin kehitettävä ensisijaisesti niitä ihmisen luonteenomaisia piirteitä, jotka ovat erikoisen edullisia työväenluokalle, jotka ovat edullisia sosialistisessa rakennustyössä sosialistista yhteiskuntaa varten. Tällä alalla on nähdäkseni vielä vaikka kuinka paljon työtä.

Edelleen haluaisin kiinnittää huomiotanne vielä yhteen kysymyksen puoleen. Nuoriso on erinomaista,

ihmiskunnan liikkuvaisinta joukkoa. Eihän ole sattuma, että nuoriso on ollut kaikissa vallankumouksellisissa joukkoliikehtimisissä edelläkävijänä. Katsokaa kuvia kaikista barrikaditaisteluista ja te näette, että nuoriso on aina etumaisena taisteluasemissa. Miksi tapahtuu niin? Siksi että nuoriso tuntee terävimmin vanhan maailman epäoikeudenmukaisuuden, siksi että nuorisolla on paljon fyysillistä voimaa, se pursuaa yli äyräittensä. Nuoriso on uljasta ja rohkeaa, se ei pelkää kuolemaa. Vanhukset eivät aina uskalla panna henkeään alttiiksi, he varjelevat enemmän henkeään. Se ei mielestäni kuitenkaan ole vain nuorison ansiota, vaan myös sen erikoisten fysiologisten ominaisuuksien seurausta. Nuoriso on ihmiskunnan erinomainen osa, ja näitä nuorison ominaisuuksia pitää vaalia, kultivoida ja kehittää. En voi nyt viipyä pitempään tässä asiassa osoittaakseni käytännöllisin esimerkein, miten se pitää tehdä. Uskon, että nuorisoliittojärjestö itse, sen johtajat kykenevät löytämään sekä keinoja että mahdollisuuksia näiden mainioiden piirteiden kehittämiseksi nuorisossa.

Lopuksi haluaisin yksin tein kiinnittää huomiota (tämän minä muuten teen niin sanoakseni naisjaoston pyynnöstä ja olen tässä kysymyksessä täysin solidaarinen sen kanssa ja täytän mielihyvin tämän pyynnön), haluaisin kiinnittää huomiota elämäntapakysymyksiin. Hyvin monet meillä, varsinkin nuorison keskuudessa, puhuvat mielellään uusista elämäntavoista esittäen ne kerrassaan vääristellyssä muodossa. Erityisen vääristeltynä nämä uudet elämäntavat esiintyvät suhteissa tyttöihin: „uudet elämäntavat”, „vapaus”, „alas kaikki sovinnaisuudet” jne. jnp.

Voidaanko uudessa yhteiskunnassa suvaita sitä, että joku mies solmii sanokaamme kymmenen vuoden aikana kuusi tai seitsemän avioliittoa?

Nyt kun me taistelemme sitä vastaan ja saatamme voimaan todella vapaat suhteet, merkitseekö se, ettei miehen ja naisen suhteissa tarvita vastuuntuntoa? Emmekö näe, emmekö tiedä, että nuori tyttö, joka on pettynyt nuoren miehen suhteen, on ainakin vuoden tai kaksi sen jälkeen henkisesti tyhjä, murtunut ihminen.

Proletaariset elämäntavat vaativat, että teidän on punnittava jokaista tekoanne ja tehtävä itsellenne tili siitä, muodostuuko tuo teko ehkä silmukaksi, surmansilmukaksi jollekin läheiselle ihmiselle. Se, joka ei ajattele tätä, ajaa epäproletaarista asiaa ja tuottaa ehdottomasti vahinkoa työläisnuorison kommunistiselle liikkeelle, tuottaa vahinkoa sosialismin rakennustyölle...

OLKAA KAIKINPUOLISESTI KEHITTYNEITÄ IHMISIÄ

Dnepropetrovskin nuorisoliittolaisaktiivin neuvottelukokouksessa pidetystä puheesta

3. maaliskuuta 1934

...Erikoisesti haluan lausua muutaman sanan nuorison toveruustunteesta. Nuoruusvuosina ihminen on eniten taipuvainen ystävyyteen, tovereiden kollektiiviseen tukemiseen. Harvoin nuori ihminen hylkää toverinsa vaikeassa tilanteessa, sellaisia tapauksia sattuu ehkä pari kolme sadasta. Näillä tunteilla on tavattoman suuri merkitys taistelutilanteissa. Täydellinen varmuus naapurin lujuudesta tekee sotilasrivistön erittäin taistelukuntoiseksi. Vihollisen tuli joko ei aiheuta lainkaan paniikkia tai se ainakin vähenee. Nämä tunteet liittävät sotilaita yhteen ja lujittavat kurintuntoa. Toveruuden, luokkaystävyyden tunnetta on kehitettävä nuorisossa kaikin

tavoin. Se on eräs kaikkein sosialistisimpia ominaisuuksia. Sitä tarvitaan kaikkialla ja varsinkin luokkataistelussa.

Monet ovat tottuneet käsittämään toveruustunteen pelkiksi sanoiksi, ja kuitenkin, jos tätä tunnetta kehitetään oikein, jos pyritään siihen, että nuorisoliittolaiset ja puolueettomat nuoret, toverit ja ystävät jakaisivat yhdessä työn ilot, ponnistelisivat yhdessä vaikeuksien voittamiseksi, perehtyisivät yhdessä tekniikkaan, todella auttaen toinen toistaan, viettäisivät yhdessä vapaa-aikojaan harrastaen liikuntakulttuuria ja urheilua jne., niin toveruus täydentää erinomaisella tavalla sosialistista kilpailua, kantaa runsasta hedelmää.

...Ollakseen luja kommunisti ihminen tarvitsee ennen kaikkea lujaa kommunistista maailmankatsomusta. Kommunistinen maailmankatsomus antaa meille mahdollisuuden käydä taitavasti käsiksi jokaiseen kysymykseen, suhtautua oikein jokaiseen ilmiöön. Kommunistinen maailmankatsomus merkitsee proletaarisen vallankumouksen taistelijoille samaa kuin sanokaamme jättiläiskaukoputki tähtitieteilijälle tai mikroskooppi laboratoriotutkijalle. Poliitikolle, yhteiskunnallisen työn tekijälle kommunistinen maailmankatsomus antaa mahdollisuuden ymmärtää oikein ja kaikinpuolisesti olosuhteet, joissa hän työskentelee, järjestää joukot ja viedä ne taisteluun, nähdä, ymmärtää ja viitoittaa oikein tulevaisuuden näköaloja. Kaikki tämä yhdessä vahvistaa ihmistä, tekee hänet melkein vastaanottamattomaksi ei ainoastaan pienten, henkilökohtaisten, vaan myös suurten ikävyyksien suhteen. Jos ihminen elää yhteiselle, kollektiiviselle aatteelle, jos hän asettaa kollektiivin asian kaiken muun yläpuolelle, jos hän elää samojen intressien ja toiveiden elähdyttämänä kuin ympäristökin —

niin nämä työtätekevien yhteiset intressit juuri tekevätkin meistä kommunistivanhuksista nuoria.

Ottakaa kansalaissodan kausi ja sosialistisen rakennustyömme kausi. Niihin aikoihin kaikki työtätekevät, vanhuksetkin mukaanluettuina, osoittivat sankaruuden ja innostuksen ihmeitä, suorittivat tavattomia urotekoja ja osoittavat sekä suorittavat niitä nyt. Tämä pitää meidän seuraajiemme, nuorisoliittolaisten sekä työläis- ja kolhoosilaisnuorten ymmärtää. Heidän tulee oppia vanhoilta bolševikeilta, taisteluissa karaistuneilta vanhoilta proletaareilta kollektiivisia tottumuksia, luovaa intomielisyyttä, oppia ymmärtämään ja teoreettisesti sulattamaan ajankohtaisia tapahtumia.

UTŠITELSKAJA GAZETA -LEHDEN TOIMITUKSEN KOOLLEKUTSUMASSA KAUPUNKI- JA MAASEUTUKOULUJEN PARHAIDEN OPETTAJIEN NEUVOTTELUKOKOUKSESSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

28. joulukuuta 1938

...Meillä luodaan sosialistisen yhteiskunnan uutta ihmistä. Tuohon uuteen ihmiseen on juurrutettava parhaita inhimillisiä ominaisuuksia. Sillä eihän myöskään uudesta sosialistisesta ihmisestä tule ihmistä, jolta puuttuisivat inhimilliset tunteet. Ihminen on ihminen. Ja siitä on lähdettävä.

Millaisia inhimillisiä ominaisuuksia sitten pitää juurruttaa? *Ensiksikin rakkautta, rakkautta omaa kansaa kohtaan, rakkautta työtätekeviä joukkoja kohtaan. Ihmisen tulee rakastaa ihmisiä.* Jos hän rakastaa ihmisiä, hänen on helpompi elää, hänen on hauskempi elää, sillä kukaan ei elä maailmassa niin kurjasti kuin misantrooppi, ihmisvihaaja. Hänen oma elämänsä on kaikkein kurjinta.

Toiseksi rehellisyyttä. Pitää opettaa lapsia rehellisyyteen. Siihen opettajan tulee mielestäni pyrkiä johdonmukaisesti kaikin mahdollisin kasvatusopillisin keinoin. Olemaan valehtelematta, petkuttamatta ja pysymään rehellisenä.

Kolmanneksi urhoollisuutta. Sosialistinen ihminen on työn ihminen, hän tahtoo valloittaa maailman eikä ainoastaan maapallolla olevaa maailmaa, vaan myös levittää maailmankaikkeutta ihmisjärjen voimalla.

Neljänneksi toverillista yhteenkuuluvaisuutta. Toverillista yhteenkuuluvaisuutta pitää olla. Sitä tarvitaan jo siksikin, että me olemme kapitalistimaiden ympäröimiä, siksi että meidän Liittoamme parjataan järjestelmällisesti ja jokainen porvari odottaa vesi kielellä sopivaa tilaisuutta nujertaakseen Neuvostoliiton. Tietenkin he odottavat turhaan sellaista tilaisuutta, mutta se merkitsee, että Neuvostoliitto voidaan suojata vain terässeinällä. Neuvostoliitto tulee vielä voimakkaammaksi, jos neuvostoihmisissä kasvatetaan pienestä pitäen toverillista yhteenkuuluvaisuutta — todellista, lujaa toverillista yhteenkuuluvaisuutta kouluiästä lähtien. Silloin ihmisen on helpompi Punaiseen Armeijaan tullessaan tai rintamalle joutuessaan omaksua yhteinen taisteluhenki. Hän tulee, ja rakkaus sosialistiseen synnyinmaahan on jo liittänyt hänet toisiin.

Viidenneksi pitää rakastaa työtä. Ei ainoastaan rakastaa, vaan myös suhtautua tunnollisesti työhön, muistaen tällöin visusti, että jos ihminen elää, syö eikä tee työtä, niin se merkitsee, että hän syö toisten työn hedelmiä.

KUNNIAMERKEILLÄ PALKITTUJEN MAASEUTUKOULUNOPETTAJIEN KUNNIAKSI JÄRJESTETYSSÄ JUHLASSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

8. heinäkuuta 1939

...Niinpä siis, toverit, me haluamme, että lapsiamme kasvatettaisiin kommunistisessa hengessä, että heihin juurrutettaisiin kommunistisia periaatteita. Te voitte kysyä: mitä ovat kommunistiset periaatteet?

Kommunistiset periaatteet, jos otetaan ne pelkistettyinä, ovat korkeasti sivistyneen, rehellisen, etumaisen ihmisen periaatteita, niitä on rakkaus sosialistista kotimaata kohtaan, ystävyys, toverillisuus, humaanisuus, rehellisyys, sosialistinen työteliäisyys ja koko joukko muita, jokaiselle ymmärrettäviä yleviä ominaisuuksia. Näiden piirteiden, näiden ylevien ominaisuuksien kasvattaminen ja vaaliminen on kommunistisen kasvatustyön tärkein perusosa.

Näitä ominaisuuksia ei voida juurruttaa lapseen kaunopuheisella sananjulistuksella eikä paljailla agitatorisilla iskulauseilla. Ne voidaan juurruttaa syvälle lapsen tietoisuuteen vain toverilliseen kanssakäymiseen perustuvan jokapäiväisen huomaamattoman vaikutuksen tuloksena koko kouluajan kuluessa. Ja tietenkin tämä käy mahdolliseksi vain silloin kun opettajat itse ovat perehtyneet marxismiin-leninismiin ainakin pääpiirteissään...

KOMMUNISTISESTA KASVATUKSESTA

Moskovan kaupungin puolueaktiivin kokouksessa pidetystä alustuksesta

2. lokakuuta 1940

...Eräät ihmiset meillä ovat taipuvaisia tarkastelemaan kommunismia jotenkin abstraktisesti, antamatta

tuolle käsitteelle konkreettista sisällystä. Entä mitä merkitsee kommunismi? Se merkitsee: valmista mahdollisimman paljon ja mahdollisimman hyvälaatuisia tuotteita! Minä en tässä tarkoita pelkästään ruumiillisen, vaan myös henkisen työn tuotteita — insinöörien, arkkitehtien, kirjailijain, opettajien, lääkäreiden, näyttelijäin, kuvaamataiteilijain, muusikkojen, laulajien jne. työn tuotteita.

...Ja kun puhumme kommunistisesta kasvatuksesta, se merkitsee ennen muuta, että on juurrutettava jokaisen työntekijän tietoisuuteen ajatusta, että hänen täytyy suhtautua työhönsä ainakin alkeellisen tunnollisesti. Meidän täytyy teroittaa hänelle: jos pidät itseäsi bolševikkina tai yksinkertaisesti rehellisenä neuvostokansalaisena, suvaitse valmistaa tuotteesikin alkeellisen tunnollisesti, jotta ne olisivat laadultaan kelvollisia.

Taistelu kommunismin puolesta on siis taistelua korkeimman työn tuottavuuden puolesta niin tuotteiden määrää kuin laatuakin ajatellen. Siinä on teille Neuvostoliiton työtätekevien kommunistisen kasvatuksen ensimmäinen perusajatus...

...Yhteiskunnallisen omaisuuden vaaliminen ja vahvistaminen — tämän asian sisäinen merkittävyys on suurempi kuin miltä näyttää. Säästäväisyys yhteiskunnallisen omaisuuden käytössä on kommunistinen piirre. Minulla on se käsitys, että ihmiskunnan historiassa ei ole ollut säästäväisempää yhteiskuntaa kuin kommunistinen. Sehän on luonnollistakin: varojen hallinta, niiden käyttö on tuottajien käsissä vain kommunistisessa yhteiskunnassa. Luullakseni ei liene erityistä tarvetta todistella, että tuottaja käyttää varoja taloudellisemmin kuin riistäjä tai vieraan omaisuuden anastaja.

...Niin ollen, toverit, meidän tulee aluksi oppia työskentelemään kykyjemme mukaan, oppia säästämään yhteiskunnallista omaisuutta ja sitten kun tuotamme kylliksi ja opimme säästämään tuotettua, sitten alamme jakaa kaikkea tarpeiden mukaan.

Tämä on kommunistisen kasvatuksen toinen perusosa.

...Myös rakkauden kehittäminen synnyinmaata, sosialistista synnyinmaata kohtaan, neuvostopatriotismin kehittäminen, on kommunistisen kasvatuksen välttämätön perusosa.

MOSKOVAN KAUPUNGIN PUOLUEAKTIIVIN KOKOUKSESSA PIDETYSTÄ ALUSTUKSESTA

2. lokakuuta 1940

VI

...Pidän välttämättömänä pysähtyä vielä tarkastelemaan kysymystä kollektiivisuudesta. On tarpeetonta todistella erikseen, että kollektiivisuuden juurruttamisen tulee olla näkyvällä sijalla kommunistisessa kasvatuksessa. En tarkoita tässä kollektivismin teoreettisia perusteita, vaan että tuotantoon, elämäntapoihin, koko elämään juurrutetaan yhteiskunnallisia tottumuksia, luodaan sellaiset olosuhteet, joissa kollektiivisuus muodostuu tapojemme ja käyttäytymisnormiemme erottamattomaksi osaksi, jotta nämä toiminnot eivät tapahtuisi vain harkitusti, tietoisesti, vaan vaistomaisesti, elimellisesti.

...Kollektiivisuus esittää yhteiskuntamme käytännöllisessä elämässä tärkeää osaa, sillä se perustuu kollektivismin pohjalle. Me asetamme kapitalistisen yhteiskunnan vastakohdaksi kollektivismin-kommunismin, vakuuttuneina sen suunnattomasta etevämmyydestä. Siitä, kuinka menestyksellisesti kollektiivisia tottumuksia juurrutetaan tuotantoon, yhteiskuntaelämään ja elämäntapoihin, riippuu huomattavassa määrin myös kommunistisen rakennustyön menestyksellisyys...

MOSKOVAN LENININ PIIRIN KESKIKOULUJEN VIII, IX JA X LUOKKIEN OPPILAIDEN KOKOUKSESSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

17. huhtikuuta 1941

...Kun ihminen elää suurta aatteellista elämää, se merkitsee, että hän elää aikansa etumaisimman ja edistyksellisimmän luokan yhteiskunnallisten intressien hyväksi ja nykyään neuvostokansan, sosialistisen synnyinmaan intressien hyväksi. Jos te omistatte elämänne näille intresseille, jos suuntaatte kaikki ajatuksenne kansanne kohottamiseen vielä suurempaan kunniaan, synnyinmaanne taloudellisen ja sotilaallisen mahdin kohottamiseen vielä korkeammalle, jos annatte kaikki voimanne taisteluun kommunismin täydellisen voiton puolesta ja jos tämä suuri aate tulee tietoisuudessanne vallitsevaksi, niin silloin uskon, että te elätte todella suuren elämän...

ERÄITÄ PUOLUEEN JOUKKOTYÖN KYSYMYKSIÄ

Moskovan tuotantolaitosten puoluetyöntekijäin neuvottelukokouksessa pidetystä puheesta

21. huhtikuuta 1942

...Puoluejohtajan tulee olla ehdottoman rehellinen suhteissaan muihin ihmisiin. Puoluejärjestön sihteeri on puolueen silmä. En tiedä, tajuatteko te tämän täysin

selvästi. Sen vuoksi on syrjäytettävä kaikki ihmisiin kohdistuvat henkilökohtaiset sympatiat ja antipatiat. Jos on henkilöitä, joita kohtaan te syystä tai toisesta ette oikein tunne sympatiaa, teidän tulee kätkeä sellainen tunne niin syvälle itseenne, ettei kukaan voi aavistaakaan sen olemassaoloa. On paha juttu, jos huomataan teidän käyttäytyvän puolueellisesti suhteissanne ihmisiin.

Sattuuhan toisinaan niin, että keskitason ihminen on vaiti ja pysyttelee syrjässä, mutta tekee työnsä hyvin; toinen taas työskentelee kehnosti, mutta käy tiheään puoluekomiteassa, ammattiliittokomiteassa, nuorisoliittojärjestössä, on aina näkyvissä — ja häntä nostetaan. Sellainen ei kelpaa. Jos puoluekomitean sihteeri haluaa säilyttää arvovaltansa, hänen täytyy olla puhdas joukkojen silmissä. Tämä ei merkitse, ettei hänellä saa olla läheisempiä, henkilökohtaisia suhteita tiettyihin henkilöihin. Ei suinkaan. Mutta hänen täytyy olla yhteiskunnallisissa suhteissaan tasapuolinen kaikkia ihmisiä kohtaan. Hänen tulee käyttäytyä näin: „Sinä olet hyvä ystäväni, se on mainio asia, mutta jos suhtaudut työhösi leväperäisesti, maleksit ja pakoilet tuotannollisten tehtävien täyttämistä, niin vaadin sinulta ankarammin kuin joltakin toiselta ja tukistan kovemmin." Sillä tavoin tulee puoluejärjestön sihteerin suhtautua ihmisiin.

Pitää toimia kaikessa niin, että ympärilläsi olevat ihmiset tuntisivat vilpittömyytesi ja rehellisyytesi. Teeskentelyä ei käy mitenkään salaaminen joukoilta, ja siksi karttakaa sitä kaikin voimin. Joukkoja ei voi pettää, ja jos ihmiset huomaavat jonkun teeskentelevän, häntä ei sen jälkeen enää milloinkaan uskota.

Jos kasvatamme itsessämme näitä ominaisuuksia, meidän on silloin helpompi työskennelläkin...

ARTIKKELISTA „BOLŠEVIKKIPUOLUEEN TAISTELUHENKINEN APULAINEN"

NLKNLn 25-vuotispäivän johdosta

Lokakuu 1943

...Neuvostokansa katsoo nuorisoaan ylpeänä ja rakkauden tuntein. Sota ryntäsi hirmumyrskynä nuoren neuvostoihmisen elämään ja asetti hänet ankaran välttämättömyyden eteen, pakotti puolustamaan synnyinmaata, tulevaisuuttaan, kestämään raskaita koettelemuksia. Ja jo kolmatta vuotta nuorisomme käy isien ja vanhempien veljien rinnalla armotonta taistelua vihollista vastaan, puolustaen urhoollisesti ja itseuhrautuvasti kansansa vapautta ja onnea. Sota muodostui neuvostonuorison ja sen kärkijoukon, nuorisoliiton, henkisten ja fyysillisten ominaisuuksien ankaraksi koetukseksi. Kommunistinen nuorisoliittomme, nuorisomme kestää kunnialla tämän koetuksen. Selustassa samoin kuin rintamallakin nuoriso antaa väsymättömässä työssä, täysin tietoisena velvollisuudestaan synnyinmaata kohtaan kaikki voimansa ja taitonsa lähentääkseen voittoa verivihollisesta.

Ulkomailla monet etsivät, varsinkin sodan alussa, selitystä Neuvostoliiton väestön isänmaallisuuden näin voimakkaaseen nousuun, Punaisen Armeijan kestävyyteen. Meille taas neuvostoihmisen isänmaallisuuden lähde on selvä — se on rakkaus synnyinmaahan, omaan kansaan, omaan kulttuuriin ja elämäntapaan. Nimenomaan siksi, että neuvostokansojen suuressa perheessä kaikki ovat yhdenvertaisia, että siinä vallitsee keskinäinen kunnioitus, luottamus ja ystävyys, nimenomaan siksi Neuvostoliitto on luja ja murtumaton...

ARTIKKELISTA „KANSAMME MORAALISESTA OLEMUKSESTA"

Tammikuu 1945

...Uutta moraalia on juurrutettu työväenluokan ja työtätekevien keskuuteen tavallaan kahta vastakkaista tietä: toisaalta intellektuellien marxilaisten harjoittaman propagandan välityksellä; toisaalta taas kehittyvä kapitalismi harjoittamalla ankaraa työn riistoa itse sysäsi työläisiä nousemaan vastarintaan. Sen vuoksi työläiset omaksuivat helposti tietoisuuden työn ihmisten etujen yhteisyydestä ja kehotukset kansainväliseen solidaarisuuteen. Proletaarinen moraali muotoutui itse työläisten arkielämässä — tehtaissa ja työpajoissa. Marxilainen propaganda vain laajensi proletaarisen etiikan ymmärtämisen näköpiiriä.

...Vasta vallankumousliikkeen edelleen kehittyessä, proletariaatin luokkatietoisuuden herätessä, proletariaatin muuttuessa luokasta sinänsä luokaksi itseään varten muotoutuivat sellaiset siveelliset ominaisuudet kuin rehellisyys omaa luokkaa kohtaan, kurinalaisuus, keskinäinen tuki, uhrautuvaisuus taistelussa ja järjestyneisyys. Nämä proletariaatin siveellisen olemuksen piirteet olivat syntyvän sosialistisen moraalin perustana...

...Nuorisoliittolainen ja partisaanityttö Zoja Kosmodemjanskaja * nousi isänmaallisuuden ja moraalisen suuruuden korkeimmalle asteelle. Hän ikään kuin imi itseensä kaikki parhaat tunteet, joita kansamme on

* Zoja Kosmodemjanskaja (Tanja) (1923—1941) — Neuvostoliiton sankari, Moskovan 201. koulun kymmenennen luokan oppilas. Lähti lokakuussa 1941 vapaaehtoisena rintamalle. Joutui taistelutehtävää suorittaessaan marraskuussa 1941 vihollisen käsiin. Julmien kidutusten jälkeen fasistit hirttivät hänet.

kehittänyt historiallisen kehityksensä kulussa. Hän ei enää ole yksin Venäjän kansan, vaan koko neuvostokansan tytär, leniniläisen nuorisoliiton tytär. Fasismi yritti barbaarisella julmuudellaan nöyryyttää neuvostonaista, murtaa hänet moraalisesti. Mutta se ei onnistunut yrityksessään vähimmässäkään määrin. Zojan ja muiden neuvostonaisten moraalinen lujuus peri voiton fasistien petomaisuudesta...

...Rintama on koetinkivi, jolla ihmisen monien muiden tunteiden ohella koetellaan myös uskollisuutta ja ystävyyttä. Neuvostoliiton kansat ovat läpäisseet tämän koetuksen. Sen ne ovat todistaneet paitsi yksimielisellä työllään selustassa, myös poikiensa käyttäytymisellä rintaman etulinjassa. Eikä toisin voi ollakaan. Meidän armeijamme on veljesperhe, jossa toverin auttaminen on välttämätöntä.

...Edistyminen palveluksessa ja yleneminen sotilasarvossa ei meillä riipu ihonväristä eikä kansallisuudesta, vaan yksinomaan kyvykkyydestä ja taisteluansioista. Eikä ainoastaan muodollisesti, niin sanoaksemme lain mukaan, vaan siihen on myötävaikuttamassa myös puna-armeijalaisten ja upseerien yleinen mielipide. Tästä seuraa myös moraalin korkea taso. Ja tällä pohjalla kasvanut henkilökohtainen ystävyys kestää kauan jopa niidenkin ihmisten välillä, jotka asuvat hyvin etäällä toisistaan...

...Kuten jo sanoin, kansan parhaat miehet ovat kehittäneet ja julistaneet meidän moraaliamme. Siitä on annettava tunnustus Venäjän edistykselliselle sivistyneistölle, Venäjän kirjallisuudelle ja taiteelle, jotka ovat vuosisatoja taistelleet pyyteettömästi tsarismin pimeitä

voimia vastaan, riistäjien julmuutta vastaan, kansan valistumattomuuden poistamiseksi. Venäjän kirjallisuus on jalostanut ihmisen, pakottanut koko maailman tunnustamaan hänen korkean moraalinsa, joka on erityisesti noussut ja tunkeutunut kansan syviin riveihin neuvostojärjestelmän vallitessa. Sosialistinen neuvostojärjestelmä on kommunistisen moraalimme kehityksen perusta...

Sergei Mironovitš KIROV

(1886—1934)

Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen ja neuvostovaltion huomattava johtohenkilö, Venäjän kolmen vallankumouksen aktiivinen osanottaja.

S·KIROV

M. MARKUKSELLE OSOITETUISTA KIRJEISTÄ *

30/IX—1/X 1911

...Peijakas sentään! On sittenkin ihanaa elää! Toisin ajoin alat ymmärtää ihmisiä, jotka voivat uhrata jopa henkensä yhdestä tuokiosta, joka kykenee tempaamaan ihmisen kokonaan mukaansa, täyttämään koko hänen sielunsa ja sydämensä, ajatuksensa ja koko olemuksensa. Todellakin. Ihmisellä on edessään valinta: joko harmaa kuin syksy ja kuvotukseen asti yksitoikkoinen, pitkä,

* Maria Markus — sittemmin S. Kirovin puoliso.

loputtoman ikävä elämä ja sen päässä yhtä huomaamaton, täysin tarpeeton ja tarkoitukseton kuolema; tahi kirkas kuin nousevan auringon ensi säde, kaunis, jumalaisen ihana, riemun, väristyksen ja hurman täyteinen hetki ja vain hetki, jota seuraa loppuakordina kuolema. Ja valitset jälkimmäisen...

Tomsk, 13. joulukuuta 1911

...Onnellinen se, joka ei huomaa vuosien vierimistä unohduksen yöhön. Syvästi surkuteltava sitä vastoin on sellaisen ihmisen asema, joka tuntee, kuinka minuutit kuluvat...

...Puhutaan usein: „En voi tehdä **mitään.**" Se on suuri erehdys. Ihminen **ei voi** olla tekemättä mitään; sitä vastaan nousee kapinaan sekä psykologia että fysiologia ja kaikki muu, ja ihminen menehtyy, menehtyy... toimettomuuteen (!). Kaikkein kauhein loppu!..

JOUKKOKOKOUKSESSA ASTRAKANIN KANSANPUISTOSSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

4. syyskuuta 1919

Pian tulee kuluneeksi kaksi vuotta siitä, kun koko Venäjä jakautui kahteen taistelevaan leiriin — porvaristoon ja proletariaattiin. Monet meistä itkevät ja vaikeroivat nyt eivätkä halua nähdä, mitä ympärillämme tapahtuu, ja kuitenkin tapahtuu suuria: kaksi valtavaa jättiläistä, porvaristo ja proletariaatti, ovat iskeneet yhteen ja kamppailevat nyt elämästä ja kuolemasta. Ja

se joka ei ota osaa tähän taisteluun, se joka pakenee siitä toivoen piiloutuvansa siltä, on karkuri ja luokkansa pettäjä, lastensa ja veljiensä pettäjä. Nyt ei voi eikä saa olla puolueettomia...

ASTRAKANIN KUVERNEMENTIN NEUVOSTOJEN IV EDUSTAJAKOKOUKSESSA TEHDYSTÄ ALUSTUKSESTA

22. marraskuuta 1919

...Aivan suotta luullaan, että meidän tehtävänämme on tuhota mahdollisimman paljon vihollisia. Meitä kommunisteja parjataan useasti väittämällä, ettemme me anna arvoa ihmisverelle. Se ei ole totta. Se on halpamaista parjausta. Me kunnioitamme pyhästi ihmisverta. Haluaisin, että osoittaisitte minulle sellaisia Venäjän poliittisten puolueiden tai ryhmien edustajia, jotka rohkenisivat väittää arvostavansa ja rakastavansa työläisiä sekä talonpoikia enemmän kuin kommunistinen puolue...

ASTRAKANIN TYÖLÄISNAISTEN EDUSTAJIEN I YLEISKAUPUNKILAISESSA KOKOUKSESSA TEHDYSTÄ ALUSTUKSESTA

4. joulukuuta 1919

...Kun kutsumme teitä riveihimme, emme tee sitä levittääksemme taistelijoittemme suuttumusta, vaan valaaksemme heihin uutta reippautta ja uskoa voittoon.

Emme odota teiltä lohdutonta murhetta emmekä äidin kyyneliä, vaan taistelukutsua.

Me kaipaamme proletaarin-työläisnaisen vilpitöntä sielua ja rehellistä sydäntä. Naistoverit, me kutsumme teitä avuksi, taisteluun valoisan tulevaisuuden puolesta.

TIFLISIN PUOLUETYÖNTEKIJÄIN JA AMMATTILIITTOJEN JÄSENTEN KOKOUKSESSA TEHDYSTÄ ALUSTUKSESTA

6. huhtikuuta 1921

...Rivimme ovat niin tiiviit ja voimamme niin mahtava, että meitä sanotaan, eikä suotta, puolueemme yksimielisyyden, kurinalaisuuden, määrätietoisuuden ja uhrautuvaisuuden puolesta ensimmäiseksi ja ainutlaatuiseksi puolueeksi koko maailmassa. Nämä puolueemme ominaisuudet ovat yhtenä tärkeimmistä syistä siihen, että työläisten ja talonpoikien valta on voimakas ja että proletaarisen vallankumouksen menestykset kasvavat...

...Yksityisomistuksellisen ajattelutavan kannalta se mitä me teemme, on rosvousta, ja niin meitä nimitetäänkin kaikkialla ja joka paikassa rosvoiksi. *Kyllä, me olemme rosvoja: rosvoamme sorrettujen rosvoajilta; otamme niiltä joilla on liikaa, ruokkiaksemme niitä joilla ei ole mitään...*

...Ja kun puolueemme ei taipunut eikä masentunut raskaimmistakaan koettelemuksista huolimatta, uskomattomista vaikeuksista huolimatta, vaan päinvastoin seisoo uudistuneena, reippaana ja elinvoimaa huokuvana koko maailman työtätekevien etujen vartiossa — *me kaikki olemme varmoja siitä, että hyvin pian kajahtaa kellojen kutsuva kumina, niin mahtava ja järisyttävä, että porvarillisen maailman kaikki vanhat perustukset alkavat vapista ja huojua, ja se luhistuu auttamattomasti.*

GRUUSIAN AMMATTILIITTOJEN I KONFERENSSIN AVAJAISISSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

12. kesäkuuta 1921

...On muistettava, että taistelu työläisten ja talonpoikien onnen puolesta ei suinkaan merkitse vain sitä, että lähdetään taisteluun avoimin rinnoin ja kivääri kädessä. On päivästä päivään lujitettava saavutettua asemaa. Yksi sosialismin oppi-isistä, Marx, on sanonut, että uusi inhimillinen järjestelmä syntyy kuvaamattomissa tuskissa.

Tarvitaan rautaista lujuutta ja veljellistä järjestyneisyyttä, jotta työläiset ja talonpojat voittaisivat. Yksi kaikkien ja kaikki yhden puolesta...

UJESTIEN, VOLOSTIEN JA KAUPUNKIEN TOIMEENPANEVIEN KOMITEAIN PUHEENJOHTAJIEN KOKOUKSEN KOMMUNISTIRYHMÄN ISTUNNOSSA LENINGRADISSA TEHDYSTÄ ALUSTUKSESTA

19. tammikuuta 1926

...Jos olet tehnyt virheen, se pitää vetää esiin, ellei jumalan päivänvaloon, niin meidän kommunistiseen päivänvaloomme, tarkastella sitä joka puolelta, eritellä alkutekijöihin ja auttaa tovereita pääsemään selville siitä, kuinka he ovat joutuneet niin virheellisten päätelmien tielle. Pitää auttaa sellaista toveria korjaamaan virheensä, jos hän voi korjata, ja sitten varoittaa muita tovereita, koko puoluetta. Jos sinulle sattuu niin, että alat eräänä itsellesi kovaonnisena aamuna ontua vasenta jalkaasi, voit kulkea vähitellen niin kauas vasemmalle,

että joudut vielä äärimmäisen vasemmankin vasemmalle puolelle.

Kuulostaa hyvin sointuvalta ja kauniilta, että sinä näes olet yksityiskauppiasta vastaan, kulakkia vastaan, palkkatyötä vastaan, kaikenlaisia poikkeamia ja sovitteluhankkeita vastaan, että olet täydelleen vasemmistolainen ihminen, mutta tällöin, hyvä toveri, voit mennä liian pitkälle, siitä ei ole epäilystäkään, aivan kuin ei ole epäilystä siitäkään, että on yhtä vaarallista sinulle sekä puolueelle, kulkeudutpa liian kauas oikealle tai liian kauas vasemmalle.

Kaikkinainen poikkeaminen, kaikkinainen syrjäytyminen puoluekantaisista asemista on meille nyt, tällaisena aikana jota parhaillaan elämme, tavattoman vaarallista. Mainitsin jo yleensä edessämme olevien kysymysten yhteydessä, että on väärin uskotella itselleen, että meillä on tyyntä ja siloista ja kaikki parhain päin.

Meillä on edessä vielä suunnattomia vaikeuksia, siksi kaikkinainen holtittomuus puolueessa, kaikkinaiset poikkeamiset eri suuntiin — oikeaan tai vasempaan — epäilemättä aiheuttavat meille erittäin suurta vahinkoa työssämme. Erimielisyyksiä on ollut. Me olemme ratkaisseet nuo erimielisyydet. Meillä on edustajakokouksen päätökset ja me kehotamme nyt pitämään näitä päätöksiä ainoina, mitä nyt voi olla käytettävissämme. Näitä päätöksiä pitää täyttää tunnontarkasti, ei pelkästä tottumuksesta muodolliseen alistumiseen, vaan täysin vakavasti...

...Me kykenimme täysin yksinäisinä, mitä vaikeimmissa olosuhteissa suojelemaan työläisten ja talonpoikien synnyinmaata. Uskon, että kykenemme vastedeskin ehdottomasti torjumaan kaikki ulkoiset häiritsemisyri-

tykset. Mutta on onnetonta vallankumouksellemme, onnetonta proletariaatin diktatuurille, jos sekoitamme omat kommunistiset rivimme. Me elämme jo kaksi vuotta ilman Leniniä, ilman puolueemme ja valtiomme suurta johtajaa ja perustajaa. Me korvaamme Leninin miljoonalla puolueen jäsenellä, sillä valtaisalla kollektiivilla, joka meillä on nyt. Tämän kollektiivin yhtenäisyys on säilytettävä mihin hintaan tahansa.

LENINGRADIN KUVERNEMENTIN AMMATTILIITTOJEN VII EDUSTAJAKOKOUKSEN JUHLAISTUNNOSSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

22. marraskuuta 1926

...Jokaisesta työläisestä pitää tehdä maan todellinen isäntä, meidän on tehtävä jokaisesta työläisestä siinä määrin valveutunut, että häntä voitaisiin todellakin käyttää joka hetki, missä tahansa tehtävissä, niin että hän tuottaisi suurinta hyötyä työläisten ja talonpoikien valtiolle...

LENINGRADIN KAUPUNGIN PROPAGANDATYÖNTEKIJÄIN KOKOUKSESSA TEHDYSTÄ ALUSTUKSESTA

8. lokakuuta 1927

...Mutta ei se, tuo rautainen kuri ollut „vikapää" siihen, että kommunistinen puolueemme sai historiallisen merkityksensä, vaan vika oli siinä, että jokainen puolueen jäsen tunsi riittävän hyvin nämä työväen marxilaisen maailmankatsomuksen perusteet. Siitä johtuu puolueemme elämälle ja toiminnalle ominainen

erikoinen määrätietoisuus ja erikoinen lujuus. Silloin jokainen puolueen jäsen ja puolue kokonaisuudessaan tunsi erikoisen terävästi — en voi keksiä toista ilmausta — asiansa valtavan moraalisen oikeuden, jokainen tiesi, että hänellä todella on jalkojensa alla täysin luja, vankka maaperä, jolta ei voi luisua missään tapauksessa.

Ja tähän, toverit, perustui pääasiallisesti myös se, että puolueemme kykeni kaikesta huolimatta säilyttämään asemansa ja suorittamaan sen suurtyön, jota me nyt jatkamme, vaikka puolueen ympärillä siihen aikaan oli, kuten te kaikki hyvin tiedätte, mitä erilaisimpia virtauksia, jotka, jos niin voi sanoa, voittivat puolueemme sekä lukumääräisesti että yhteiskunnallisen painonsa puolesta.

LOKAKUUN SOSIALISTISEN VALLANKUMOUKSEN KYMMENVUOTISPÄIVÄLLE OMISTETUSSA LENINGRADIN NEUVOSTON JUHLAISTUNNOSSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

6. marraskuuta 1927

...Toverit, me emme rakenna yhteiskuntaamme vain monistaaksemme kansallisia rikkauksiamme. Ei, meillä on paljon mutkallisempia ja vakavampia tehtäviä. Meidän tulee joka hetki pitää huoli siitä, että tuossa rikkauksien monistamisessa esittäisivät yhä kasvavaa osaa ne perusteet, joiden tähden me nostimme Lokakuun suuren lipun, ne perusteet, joita sanotaan sosialistisiksi perusteiksi. Sekä teollisuuden, maatalouden että kaupan alalla, kaikilla työmme aloilla meidän on joka hetki muistettava ja me muistamme, ettemme rakenna yksinkertaisesti uutta yhteiskuntaa, vaan rakennamme *sosialistista* yhteiskuntaa, rakennamme sellaista yhteiskuntaa, josta tulee todella vapaan työn valtakunta, missä vallitsee todella täydellinen, aito tasa-arvoisuus, missä häviää jäljettömiin kaikki se, mitä sanotaan ihmisten väliseksi eriarvoisuudeksi...

VALLANKUMOUKSELLINEN UHRAUTUVA TYÖSKENTELY ON JOKAISEN BOLŠEVIKIN VELVOLLISUUS

...*Bolševikilta vaaditaan vallankumouksellista työskentelyä, itseuhrautuvaa ja pyyteetöntä työskentelyä* — tämä vaatimus erottaa meidät kaikista muista puolueista. *Sitä varten on lujitettava yhteyksiä joukkoihin, käytävä useammin siellä,* missä sosialismia rakennetaan — tehtaissa, neuvostotiloilla, kollektiivitalouksissa. Siellä on jokaisen bolševikin opittava, kasvatettava ja karaistava itseään.

Koko puolue-elämämme on rakennettava sillä tavoin, että voisimme lujittaa bolševistista voimaamme leniniläisellä opiskelulla, jossa elävä vallankumouksellinen käytäntö yhdistyy marxismin-leninismin teoriaan. Silloin meistä tulee kaikessa tulevassakin työssämme Leninin, puolueemme perustanlaskijan, todellisia seuraajia...

...Älkää unohtako, että *bolševistinen puolueemme on aina eronnut muista puolueista siinä, ettei se erota sanoja teoista, siinä että se on järkähtämättä toteuttanut päätöksiään mistään huolimatta, koska nuo päätökset ovat oikeita, ainoita mahdollisia ja todella voitokkaita.*

...Ei ole helppo työskennellä bolševistiseen tapaan. *Vain se työskentelee bolševistiseen tapaan, joka asettaa sosialistisen rakennustyön edut kaiken muun yläpuolelle, se jolle yhteisen asiamme edut ovat kaikkea muuta kalliimmat, se joka näyttää esimerkkiä kurinalaisuudesta, korkeammasta työn tuottavuudesta, mallikelpoisesta suhtautumisesta kollektiivitalouden omaisuuteen...*

...Kaikella taistelullaan, koko olemassaolollaan nuorisoliitto on todellakin kirjoittanut historiaan yleviä, sankarillisia, nostattavia, työtätekevää ihmiskuntaa ylentäviä sivuja.

...Ja ne meistä, jotka olivat silloin rintamalla, he muistavat, kuinka valtavaa, sanoisinpa tavattoman tärkeää osaa nuorisoliitto silloin esitti. Toverit, täytyy sanoa suoraan, että vaikka me bolševikit olemme yleensä puhuen väkeä, joka osaa taistella henkeään säästämättä, niin sittenkin katsoimme toisinaan „kadehtien" sankareita, joita silloin nousi nuorisoliiton riveistä...

Nadežda Konstantinovna KRUPSKAJA

(1869—1939)

neuvostovaltion toimihenkilö, etevä kasvattaja; V. I. Leninin työtoveri, puoliso ja ystävä.

N·KRUPSKAJA

VENÄJÄN LENINILÄISEN KOMMUNISTISEN NUORISOLIITON VI EDUSTAJAKOKOUKSESSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

12. heinäkuuta 1924

...Meidän tulee pyrkiä yhdistämään yksityiselämämme taisteluun, kommunismin rakentamiseen.

Se ei tietenkään merkitse, että meidän pitäisi luopua yksityiselämästä. Kommunismin puolue ei ole lahkokunta, siksi ei saa saarnata sellaista askeettisuutta. Satuin kuulemaan eräässä tehtaassa, kuinka työläisnainen puhui työtovereilleen: ,,Toverit työläisnaiset, teidän on muistettava, että kun kerran liitytte puolueeseen, teidän on luovuttava miehestä ja lapsista."

Asiaan ei tietenkään saa suhtautua sillä tavoin. Ei ole kysymys siitä, että pitää luopua miehestä ja lapsista, vaan että lapsista pitää kasvattaa kommunismin esitaistelijoita, tehdä niin että miehestäkin tulee samanlainen taistelija. Pitää osata sulauttaa yhteen oma elämänsä ja yhteiskuntaelämä. Se ei ole askeettisuutta. Päinvastoin, yksityiselämä rikastuu sellaisen yhteensulautumisen ansiosta, sen ansiosta, että kaikkien työtätekevien yhteinen asia muuttuu henkilökohtaiseksi asiaksi. Yksityiselämä ei köyhdy, se saa sellaisia kirkkaita ja syvällisiä elämyksiä, joita poroporvarillinen perhe-elämä ei ole milloinkaan antanut. Tämä onkin yksi edessämme olevista tehtävistä — oppia sulauttamaan oma elämämme kommunismin hyväksi tehtävään työhön, työtätekevien työhön ja taisteluun kommunismin rakentamisen puolesta. Te nuoret vasta alatte rakentaa elämäänne, te voitte rakentaa sen niin, ettei synny juopaa yksityiselämän ja yhteiskuntaelämän välille...

ARTIKKELISTA „LENIN IHMISENÄ"

...Lenin oli vallankumouksellinen marxisti ja kollektivisti aivan sydänjuuriaan myöten. Koko hänen elämänsä ja toimintansa oli alistettu palvelemaan yhtä suurta päämäärää — taistelua sosialismin voiton puolesta. Ja se löi leimansa hänen kaikkiin tunteisiinsa sekä ajatuksiinsa. Hänelle oli vierasta kaikkinainen pikkumaisuus, kateus, ilkeys, kostonhalu, turhamaisuus, jotka ovat hyvin ominaisia pienomistajille-individualisteille.

Lenin taisteli, asetti kysymyksiä terävästi, mutta ei milloinkaan sekoittanut väittelyyn mitään henkilökohtaisuuksia, käsitteli kysymyksiä asian kannalta, ja siksi toverit eivät yleensä loukkaantuneet hänen jyrkkyydestään. Hän tutustui ihmisiin hyvin tarkkaavaisesti, kuunteli heidän puheitaan pyrkien tavoittamaan kaikkein oleellisimman ja siksi osasikin nähdä useiden vähäisten pikkuseikkojen nojalla ihmisen olemuksen, osasi lähestyä ihmisiä erinomaisen hienovaraisesti ja vetää heistä esiin kaiken sen hyvän ja arvokkaan, mikä voitiin panna palvelemaan yhteistä asiaa.

Alituisesti joutui näkemään, kuinka henkilö muuttui Iljitšin luo tullessaan aivan toiseksi, sen tähden toverit rakastivat Iljitšiä, ja hän itse ammensi tästä keskinäisestä kanssakäymisestä niin paljon kuin vain harva toinen saattoi ammentaa. Eivät kaikki osaa oppia elämästä, toisista ihmisistä. Iljitš osasi. Hän ei viekastellut kenenkään kanssa, ei turvautunut diplomatiaan eikä yrittänyt harhauttaa ketään, ja ihmiset vaistosivat hänen vilpittömyytensä, suoruutensa.

Huolenpito tovereista oli hänessä luonteenomainen piirre. Hän huolehti heistä vankilassa istuessaan ja vapaana ollessaan, karkotettuna, maanpaossa ja silloinkin, kun hänestä tuli Kansankomissaarien Neuvoston puheenjohtaja. Hän ei huolehtinut yksin tovereista, vaan hyvin kaukaisistakin ihmisistä, jotka tarvitsivat hänen apuaan. Ainoassa minulla säilyneessä Iljitšin kirjeessä on tällainen lause: „Avunpyyntökirjeet, joita sinulle toisinaan tulee, minä luen ja pyrin tekemään voitavan." Tuo kirje oli kirjoitettu kesällä 1919, jolloin Iljitšillä oli yllin kyllin muita huolia. Kansalaissota riehui kiivaimmillaan. Samassa kirjeessä hän kirjoitti: „Krim on nähtävästi jälleen valkoisilla." Työtä oli enemmän kuin tarpeeksi, mutta en milloinkaan kuullut Iljitšin sanovan, ettei hänellä ollut aikaa, jos asia koski ihmisten auttamista.

Hän puhui minulle alituisesti, että minun pitää huolehtia enemmän työtovereista, ja kerran, kun eräs

työntekijöistäni Valistusasiain kansankomissariaatissa joutui puoluepuhdistuksen aikana perustelemattoman hyökkäyksen kohteeksi, Iljitš löysi aikaa penkoa vanhaa kirjallisuutta etsiäkseen aineistoa, että tuo työntekijä oli puolustanut bolševikkeja jo ennen Lokakuun vallankumousta, vielä ollessaan bundilainen.

Lenin oli hyvä ihminen, sanovat muutamat. Mutta vanhasta hyveellisyyden sanastosta otettu sana „hyvä" ei juuri sovi Iljitšiin, se on jotenkin vajava ja epätarkka.

Iljitšissä ei milloinkaan ilmennyt pyrkimystä sulkeutua perhepiiriin tai suppeaan ryhmään, mikä oli niin tavallista entisinä aikoina. Hän ei milloinkaan erottanut henkilökohtaista yhteiskunnallisesta. Kaikki se sulautui hänellä yhdeksi kokonaisuudeksi. Hän ei olisi milloinkaan voinut rakastaa naista, jonka katsomukset olisivat eronneet hänen katsomuksistaan, joka ei olisi ollut hänelle työtoveri. Hän kiintyi intohimoisesti ihmisiin. Tyypillistä oli hänen kiintymyksensä Plehanoviin, jolta hän sai niin paljon, mutta se ei milloinkaan estänyt häntä iskemästä kiivaasti yhteen Plehanovin kanssa nähdessään, että Plehanov oli väärässä, että tämän näkökanta oli vahingoksi asialle, se ei estänyt Iljitšiä katkaisemasta lopullisesti välejä Plehanoviin silloin kun tämä ryhtyi maanpuolustuksen kannattajaksi.

Asian menestys ilahdutti syvästi Iljitšiä. Asia oli se, mille hän eli, mitä rakasti ja mikä häntä viehätti. Lenin pyrki tulemaan mahdollisimman lähelle joukkoja ja sen hän osasi tehdä. Kosketus työläisiin antoi hänelle itselleen hyvin paljon. Se auttoi ymmärtämään joka vaiheessa proletariaatin taistelun tehtäviä. Jos tutkimme huolellisesti, miten Lenin työskenteli tiedemiehenä, propagandistina, kirjallisen työn tekijänä, toimittajana, järjestäjänä, opimme ymmärtämään häntä myös ihmisenä...

ARTIKKELISTA „LENIN KOMMUNISTISESTA MORAALISTA"

Lenin kuului sukupolveen, joka oli kasvanut Pisarevin, Štšedrinin, Nekrasovin, Dobroljubovin, Tšernyševskin *, 60-luvun vallankumouksellis-demokraattisen runouden vaikutuksen alaisena. *Iskran* ** runoilijat pilkkasivat säälimättä vanhojen maaorjuudenaikaisten tapojen jäänteitä, ruoskivat tapainturmelusta, mielistelyä, silmänpalvontaa, kaksinaamaisuutta, poroporvarillisuutta, virkavaltaisuutta. Kuusikymmenluvun kirjailijat opettivat tarkastelemaan elämää, näkemään vanhan maaorjuudellisen talousmuodon jäänteitä. Lenin vihasi jo nuoruusvuosista poroporvarillisuutta, juoruja, tylsää ajantappamista, perhe-elämää „yhteiskunnallisten intressien ulkopuolella", naisen alistamista leikkikaluksi tai kuuliaiseksi orjattareksi. Hän halveksi elämää, johon vilpillisyys ja mukautuvaisuus olivat lyöneet leimansa. Iljitš piti erikoisesti Tšernyševskin romaanista *Mitä on tehtävä?*, piti Štšedrinin terävästä satiirista, piti *Iskran* runoilijoista ja muisti ulkoa monia heidän runoistaan, piti Nekrasovista.

Vladimir Iljitš joutui elämään monia vuosia maanpaossa: Saksassa, Sveitsissä, Englannissa, Ranskassa.

---

* Tšernyševski, Dobroljubov, Nekrasov, Štšedrin ja Pisarev olivat Venäjän vallankumouksellisen vapautusliikkeen osanottajia XIX vuosisadan 60-luvulla. Talonpoikaisdemokratian ideologeina he vaativat itsevaltiuden kukistamista kansanvallankumouksen avulla.

Vallankumouksellisten demokraattien keskuudesta nousi eteviä julkisuuden toimihenkilöitä ja poliitikkoja, oppineita, filosofeja (Tšernyševski), publisisteja (Dobroljubov, Pisarev), kirjailijoita ja runoilijoita (Nekrasov, Štšedrin).

** *Iskra* — venäläinen satiirinen aikakauslehti, vallankumouksellis-demokraattisen suuntauksen johtavia julkaisuja. Ilmestyi Pietarissa vv. 1859—73. Lehdelle oli ominaista leppymätön asenne taantumuksellisia ja liberaaleja kohtaan, poliittinen ajankohtaisuus. *Iskra* esitti merkittävää osaa demokraattisen sivistyneistön aatteellisessa kasvatuksessa.

Hän kävi työväen kokouksissa, perehtyi tarkkaavaisesti työläisten elämään ja tapoihin, tutustui heidän kotioloihinsa, heidän vapaa-ajan viettoonsa kahviloissa ja kävelyllä...

...Elimme ulkomailla niukanlaisesti, asuimme enimmäkseen halvoissa vuokrahuoneissa, missä asui sekalaista väkeä, ruokailimme eri emäntien luona, halvoissa ravintoloissa. Pariisissa Iljitš kävi hyvin mielellään kahviloissa, missä laulajat esittivät kansanomaisia kuplettejaan arvostellen niissä terävästi porvarillista demokratiaa ja elämän arkisia puolia. Iljitš piti erityisesti Montegus'in lauluista. Hän, itse kommunardin poika, sepitti hyviä säkeitä faubourgien (esikaupunkien) elämästä. Iljitš ryhtyi eräissä illanistujaisissa puheisiin Montegus'in kanssa ja he puhuivat pitkään yli puolenyön vallankumouksesta, työväenliikkeestä, siitä kuinka sosialismi luo uudet sosialistiset elämäntavat.

Vladimir Iljitš liitti aina moraalin kysymykset läheisesti maailmankatsomuksen kysymyksiin...

...Esiintyessään lokakuun 2. päivänä 1920 nuorisoliiton III edustajakokouksessa Vladimir Iljitš puhui kommunistisesta moraalista, selitti yksinkertaisten konkreettisten esimerkkien avulla, mikä on kommunistisen moraalin ydin. Hän puhui siitä, että feodaalinen ja porvarillinen siveellisyys on silkkaa petosta, työläisten ja talonpoikien petkutusta ja ajatusten hämäämistä tilanherrojen ja kapitalistien hyödyksi, kun taas kommunistinen siveellisyys juontuu proletariaatin luokkataistelun intresseistä. Iljitš puhui, että kommunistisen siveellisyyden tulee olla suunnattu siihen, että ihmisyhteiskunta kohoaisi ylemmäksi, vapautuisi työn riistosta. Kommunistisen siveellisyyden perustana on taistelu

kommunismin lujittamisen ja kommunistisen rakennustyön päätökseenviemisen puolesta. Lenin osoitti konkreettisten esimerkkien avulla, kuinka tärkeää on yhteenliittyneisyys, taito hallita itseään ja työskennellä väsymättä kaiken sen hyväksi, mitä tarvitaan uuden yhteiskuntamuodon lujittamiseksi, kuinka suurta tietoista itsekuria siihen tarvitaan, millaista lujaa solidaarisuutta tarvitaan meille asetettujen tehtävien täyttämisessä. Iljitš puhui nuorisolle, että on keskitettävä kaikki ponnistukset, kaikki voimat työhön yhteisen asian hyväksi.

Ja Leninin elämä oli näyte siitä, kuinka se tulee tehdä. Toisin Iljitš ei voinut, ei osannut elää. Hän ei ollut askeetti, hän piti luistelusta ja pyöräilystä ja vuorikiipeilystä ja metsästyksestä, rakasti musiikkia, rakasti elämää sen kaikessa monitahoisessa kauneudessa, rakasti tovereita, rakasti ihmisiä. Kaikki tuntevat hänen koruttomuutensa, hänen iloisen, tarttuvan naurunsa. Mutta hän oli alistanut kaiken palvelemaan yhtä asiaa — taistelua valoisasta, valistuneesta, vauraasta, rikassisältöisestä, ilontäyteisestä elämästä kaikkia varten. Eniten häntä ilahduttivat tässä taistelussa saavutetut menestykset. Henkilökohtainen sulautui hänellä luontevasti yhteen hänen yhteiskunnallisen toimintansa kanssa...

M. GORKILLE OSOITETUSTA KIRJEESTÄ

30. syyskuuta 1932

...Sosialismin rakentaminen ei merkitse vain jättiläismäisten teollisuuslaitosten ja viljatehtaiden rakentamista — ne ovat sosialismin rakentamisen välttämätön, mutta ei vielä riittävä ehto. Ihmisten tulee kasvattaa

sekä järkeään että sydäntään. Ja itsekunkin kasvaessa yksilöllisesti tämän kasvun pohjalta muodostuu meidän oloissamme loppujen lopuksi jonkinlainen uudentyyppinen voimallinen sosialistinen kollektiivi, jossa „minä" ja „me" sulautuvat erottamattomaksi kokonaisuudeksi. Sellainen kollektiivi voi kasvaa vain syvän aatteellisen yhteenliittyneisyyden ja yhtä syvän tunneperäisen lähentymisen, yhteisymmärryksen pohjalta.

Ja siinä voi taide ja muun muassa kirjallisuus esittää tavattoman tärkeää osaa. Marxilla on *Pääomassa* * mainio luku, joka minun tekee aina mieli kääntää kaikkein yksinkertaisimmalle, huonolukuisellekin ymmärrettävälle kielelle — se on yhteistoimintaa koskeva luku, jossa hän kirjoittaa, kuinka kollektiivi synnyttää uuden voiman. Se ei ole pelkkä ihmisten summa, ei heidän voimiensa yhteenlaskettu määrä, vaan kokonaan uusi, paljon tehokkaampi voima. Marx kirjoittaa yhteistoimintaa koskevassa luvussa uudesta aineellisesta voimasta. Mutta kun tällä pohjalla kasvaa tajunnan ja tahdon yhteisyys, siitä tulee jo kerrassaan vastustamaton voima...

KIRJE TRJOHGORNAJA MANUFAKTURA -KUTOMATEHTAAN TYÖMIEHILLE JA TYÖLÄISNAISILLE

v. 1933

On lämpimästi tervehdittävä sitä, että „Trjohgorka" ryhtyy tosissaan pohtimaan lastenkasvatuksen kysymyksiä. Tämä asia on tavattoman tärkeä.

Viime aikana on omistettu paljon huomiota yleiselle oppivelvollisuudelle, koulun lujittamiselle, opetustyön

---

* N. Krupskaja tarkoittaa K. Marxin *Pääoman* XI lukua.

parantamiselle. Mutta vielä ei ole tehty läheskään kaikkea. On tarpeen, että työmiehet ja työläisnaiset tulisivat lähemmäksi koulua, syventyisivät lähemmin sen työhön. He voivat antaa hyvin suurta apua sekä opetustyössä että kommunistisessa kasvatustyössä.

Lapset viettävät suuren osan ajasta koulun ulkopuolella. Tällöin he joutuvat kadun vaikutuksen ja useasti vieraiden huligaaniainesten vaikutuksen alaisiksi. Lasten koulun ulkopuolisen elämän järjestelyä, pioneeriliikettä, lastenkirjastojen, lasten työpajojen ja lasten yhteiskunnallisen työn järjestelyä koskevat kysymykset ovat tavattoman tärkeitä. Siinä asiassa työmiehet sekä työläisnaiset voivat tehdä hyvin paljon. Luotan lujasti, että „Trjohgorkan" työläisten alullepanema koulukasvatuksen ja koulun ulkopuolisen kasvatuksen kysymysten pohdinta antaa tälle asialle voimakkaan sysäyksen.

N. Krupskaja

CLARA ZETKIN -TEHTAAN KOMMUNISTEILLE, NUORISOLIITTOLAISILLE, AMMATTILIITTOKOMITEALLE, TEHTAAN JOHDOLLE JA KOKO KOLLEKTIIVILLE OSOITETUSTA KIRJEESTÄ

v. 1935

...Nainen ei nykyään enää ole pelkkä aviovaimo, hän on yhteiskunnallinen toimihenkilö, hän haluaa kasvattaa lapsensa uuteen tapaan, hän haluaa järjestää koko kotielämän uudelleen. Ja hän tuntee joka askeleella, ettei hänellä riitä tietoja.

On välttämätöntä, että teidän tehtaallanne, suuren vallankumoustaistelijan, työläisnaisen vapautuksen puolesta kiihkeästi taistelleen Clara Zetkinin nimeä kan-

tavalla tehtaalla kaikki tehtaan järjestöt ottaisivat kunnia-asiakseen huolehtia siitä, ettei tehtaalla olisi ainoatakaan lukutaidotonta, että jokaisen työläisnaisen tietotaso kohoaisi huomattavasti.

Opiskelu ei nyt ole vain nuorison harrastus, nyt opiskelevat kaikki, joille Marxin — Engelsin — Leninin asia on läheinen. Nyt opiskelevat sitkeästi kaikki valveutuneet työntekijät kaikkialla neuvostomaassa, joka on kulkenut niin raskaan taistelujen tien, kasvattanut tuossa taistelussa uhrautuvien taistelijain kantajoukon, päässyt valtaviin saavutuksiin...

KIRJE ALOITTELEVALLE KIRJAILIJALLE *

3. heinäkuuta 1936

Hyvä toveri!

Minusta näyttää, että Te olette väärällä tiellä. Jos tahdotte tulla todelliseksi runoilijaksi, kirjailijaksi, jota joukot rakastavat ja pitävät arvossa, Teidän pitää tehdä hyvin paljon työtä itsenne kehittämiseksi. Siinä eivät auta mitkään korkeakoulut, eivät mitkään kirjailijain liitot.

En näe kirjeestänne, mikä Teidän sydäntänne painaa, mikä muu Teitä huolestuttaa, paitsi omaa kirjallista uraanne. Mutta siitä, joka katselee ympäröivää elämää välinpitämättömästi, „kirjailijan vaunun ikkunasta", ei koskaan tule todellista kirjailijaa. Te olitte Vuori-instituutissa. Tunnetteko kaivosmiesten elämää, heidän mielialojaan? He ovat yksi proletariaatin etumaisista kerroksista, mutta Teitä he eivät kiinnosta... toivoakseni vain toistaiseksi.

* Kirjeensaajan nimeä ei ole saatu selville.

Insinööriä Teistä ei käsittääkseni tule, siihen tarvitaan toisenlaista mielenlaatua, toisenlaista pohjakoulutusta.

Kehottaisin Teitä menemään työhön kaivokseen, käyttämään hankkimianne tietoja, työskentelemään rinta rinnan tavallisten työläisten kanssa, tutustumaan heidän elämäänsä, kotioloihinsa. Silloin runojen aiheetkin elävöityvät ja ilmenee asioita, jotka alkavat kiihdyttää mieltänne.

Aloittelevissa kirjailijoissa — monesti jopa työläisten lapsissa — ilmenee usein runsaasti herraskaista kopeilua, mutta pitää puhdistaa [se] itsestään tyystin.

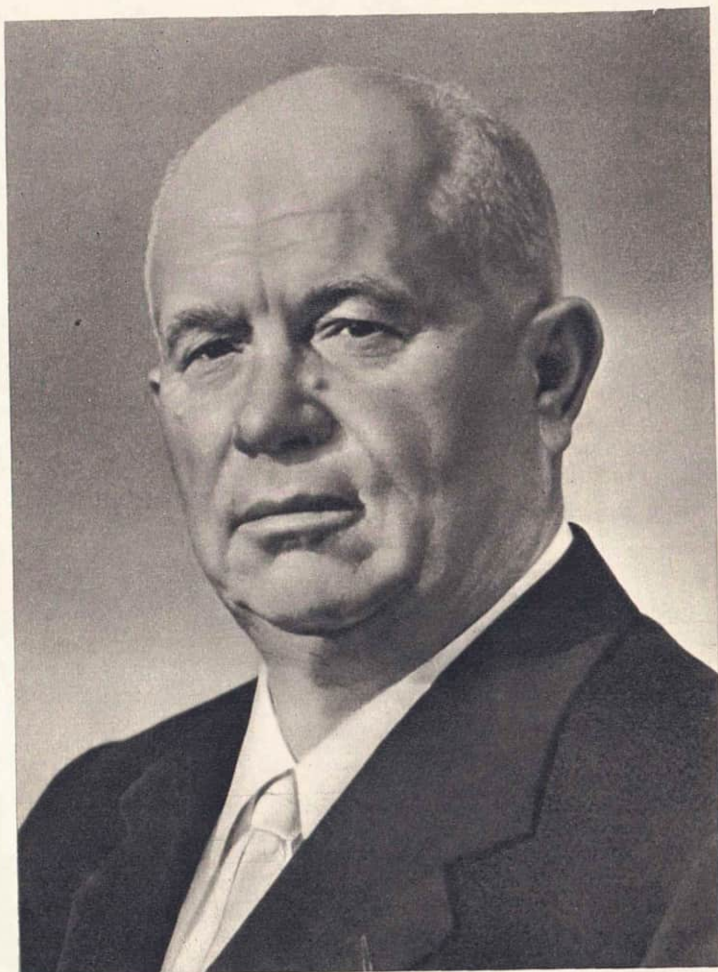
Toverillisin terveisin

N. Krupskaja

Nikita Sergejevitš HRUŠTŠEV

(syntynyt 17. huhtikuuta 1894)

Neuvostoliiton Kommunistisen Puolueen ja neuvostovaltion huomattava johtohenkilö; V. I. Leninin uskollinen oppilas; NKPn KKn ensimmäinen sihteeri, SNTLn Ministerineuvoston puheenjohtaja.

NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTISEN PUOLUEEN KESKUSKOMITEAN TOIMINTASELOSTUKSESTA PUOLUEEN XX EDUSTAJAKOKOUKSELLE

14. helmikuuta 1956

...Maineikas monimiljoonainen työväenluokkamme ja teknillinen sivistyneistömme etsivät ja panevat liikkeelle yhä kasvavalla aktiivisuudella sosialistisessa tuotannossa piileviä valtavan suuria reservejä. Tämän aktiivisuuden kirkkaana ilmauksena on sosialistinen kilpailu. Kilpailua on kehitettävä entistä laajemmaksi, on muistettava alituisesti, ettei se ole ohimenevä

kampanja, vaan ilmenee miljoonien ihmisten elävänä toimintana, se on mahtava voima, joka vie eteenpäin sosialistisen tuotannon kehitystä ja täydellistymistä. Olemme varmoja siitä, että työmiehet ja työläisnaiset, insinöörit ja teknikot turvaavat luovalla työllään kuudennen viisivuotissuunnitelman menestyksellisen täyttämisen.

...Meillä on paljon tovereita, jotka ansaittuaan eläkkeen eivät halua jäädä syrjään aktiivisesta taistelusta puolueemme asian puolesta. Tässä voidaan asettaa esimerkiksi kommunisti tov. Orlovski, joka työskentelee nykyään „Rassvet" kollektiivitalouden puheenjohtajana Valko-Venäjän SNTssa.

Toveri Orlovski oli monet vuodet sotilastyössä ja taisteli sodassa urheasti vihollisia vastaan. Uljuudesta ja miehuullisuudesta hänelle on annettu Neuvostoliiton Sankarin nimi. Hän menetti sodan aikana toisen kätensä ja erosi palveluksesta everstiluutnantin arvossa. Hänelle on ansaitusti säädetty eläke, jolla hän saattoi tulla hyvin toimeen. Mutta kommunistina hän ei tyytynyt eläkkeennauttijan asemaan, vaan meni puolueen aluekomiteaan ja pyysi saada tehtävän työn rintaman etulinjassa, pyysi, että hänet lähetettäisiin kollektiivitalouden puheenjohtajaksi. Ja häntä suositeltiin „Rassvet" kollektiivitalouden puheenjohtajaksi. Tov. Orlovski kävi tarmolla toimeen ja hänen johdollaan talous on noussut jälkeenjääneistä etumaisten joukkoon. Nyt tämä kollektiivitalous tunnetaan koko Neuvostoliitossa. Siinä on esimerkki oikeasta patriootista-kommunistista!..

...Puolueen takoma työväenluokan ja talonpoikaiston murtumaton liitto on koko neuvostoyhteiskunnan moraalisen ja poliittisen yhtenäisyyden kallionluja perusta. Ne tärkeimmät toimenpiteet, joita puolue suorittaa teol-

lisuuden ja maatalouden alalla, tähtäävät kaupungin ja maaseudun työtätekevien hyvinvoinnin jatkuvaan nousuun, työväenluokan ja kollektiivitalonpoikaiston tuotannollisen liittoyhteyden lujittamiseen, kansanjoukkojen luovan aktiivisuuden kehittämiseen.

...Sosialistisen patriotismin elimellinen yhdistäminen internationalismiin on aatteellisena pohjana sosialististen kansakuntien veljellisen keskinäisyhteyden lujittamiselle. Sitä puolueemme on pitänyt ja tulee pitämään toimintaohjeena kansallisuuspolitiikassaan.

Tehostaessamme joukkojen kasvatusta proletaarisen internationalismin hengessä olemme tehneet ja tulemme tekemään kaiken sitä varten, että kaikkien liittotasavaltojen kansallinen talous kasvaisi ja kehittyisi, että niiden muodoltaan kansallinen ja sisällöltään sosialistinen kulttuuri kohoaisi vielä korkeampaan kukoistukseen. Samalla meidän on annettava päättäväinen vastaisku kaikille porvarillisen ideologian ilmauksille ja muun muassa myös nationalismille, varjeltava kommunistisen ideologiamme puhtautta, pyrittävä väsymättä liittämään Neuvostoliiton kansoja entistä lujemmin yhteen, lujittamaan edelleen niiden suurta ystävyyttä.

...Puolueemme suureksi historialliseksi saavutukseksi on laskettava se, että sosialistisen järjestelmän oloissa on kasvanut uusia ihmisiä, aktiivisia ja tietoisia kommunismin rakentajia. Mutta olisi väärin luulla, että kapitalismin jäänteistä ihmisten tietoisuudessa on jo tehty loppu. Erinomaisessa työteliäässä neuvostoperheessämme näkee valitettavasti vielä sellaisia henkilöitä, jotka eivät osallistu tuotannolliseen työhön, eivät tee hyödyllistä työtä kodin piirissä enempää kuin yhteiskunnassakaan. Näkee myös henkilöitä, jotka rikkovat

tahallisesti sosialistisen yhteiselämän sääntöjä. Ilman joukkojen osallistumista, pelkillä hallinnollisilla toimenpiteillä ei moisista rujoista ilmiöistä voida tehdä loppua. Yleinen mielipide esittää siinä suurta osaa. Pitää luoda sellainen ilmapiiri, että käyttäytymisnormeja ja neuvostomoraalin periaatteita rikkovat henkilöt tuntisivat koko yhteiskunnan tuomitsevan heidän tekonsa. On järkkymättä noudatettava Perustuslakimme erästä perussäädöstä: ,,Työ Neuvostoliitossa on jokaisen työhön kykenevän kansalaisen velvollisuus ja kunnia-asia sen periaatteen mukaan, että 'ken ei työtä tee, hänen ei syömänkään pidä' ".

Puolue-, neuvosto-, nuorisoliitto- ja ammattiliittojärjestöjen tinkimättömänä velvollisuutena on tehdä aktiivisesti ylevää kasvatustyötä neuvostonuorison ja kaikkien työtätekevien keskuudessa sosialistisen työhön ja yhteiskunnalliseen omaisuuteen suhtautumisen hengessä, marxismin-leninismin jalojen aatteiden hengessä.

...Neuvostoliiton Kommunistinen Puolue on hallitseva puolue, ja kaikki mitä neuvostomaassamme tehdään, kiinnostaa elävästi koko puoluetta ja jokaista kommunistia. Kommunistilla ei ole oikeutta jäädä sivustakatsojaksi.

Senpä takia puolue vaatii puoluekaadereilta, etteivät he eristäisi puoluetyötä taloustoiminnasta, vaan johtaisivat taloustoimintaa konkreettisesti, asiantuntemuksella. Tämä ei tietenkään merkitse minkäänlaista puolue-elinten tehtävien sekoittamista talouselinten tehtäviin taikka puolue-elinten asettumista talouselinten tilalle. Tällainen sekoittaminen johtaisi vastuuttomuuteen ja yksilövastuun puuttumiseen. Kysymys on siitä, että puoluetyö suunnattaisiin joukkojen järjestämiseen ja kasvattamiseen, taloustoiminnan johdon parantamiseen,

sosialistisen talouden jatkuvan nousun aikaansaamiseen, neuvostokansan aineellisten elinolojen parantamiseen ja sen kulttuurin kohottamiseen.

...Kommunismi tuo mukanaan yhteiskunnan kaikkien tuotantovoimien täydellisen kukoistuksen; se on oleva sellainen yhteiskuntajärjestelmä, missä yhteiskunnallisen rikkauden kaikki lähteet pulppuavat vuolaasti, missä jokainen ihminen tekee innolla työtä kykyjensä mukaan ja saa työstään tarpeittensa mukaan. Tällä pohjalla luodaan välttämättömät edellytykset jokaisen yksilön, kommunistisen yhteiskunnan jokaisen jäsenen kaikinpuoliselle kehitykselle.

MAAN ITÄALUEIDEN UUDISRAKENNUKSILLE MATKUSTAVIEN NUORTEN VAPAAEHTOISTEN ENSIMMÄISEN RYHMÄN LÄKSIÄISTILAISUUDESSA MOSKOVAN NUORISOLIITTOLAISTEN JA NUORISON KOKOUKSESSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

2. kesäkuuta 1956

...Isänmaalliseen sotaan osallistui miljoonia neuvostoihmisiä. Monet heistä osoittivat esimerkillistä miehuullisuutta, neuvokkuutta ja sankaruutta. Mutta sellaisessa tilanteessa, johon lentäjä Maresjev * joutui menetettyään molemmat jalkansa, joku toinen olisi voinut kadottaa tahdonvoiman ja elämänhalun. Entä mitä hän teki? Hän löysi itsestään kylliksi voimaa voittaakseen vaikean ruumiillisen vammansa, opetteli kävelemään ja palasi armeijan riveihin. Sodan päätyttyä toveri

* Aleksei Maresjev — neuvostokirjailija B. Polevoin kirjan *Kertomus oikeasta miesten miehestä* päähenkilön prototyyppi.

Maresjev kirjoittautui akatemiaan, suoritti menestyksellisesti sen kurssin ja toimii nyt opettajana. Siinä on todellakin oikea neuvostoihminen, oikea kommunisti!..

...Vaikeat olosuhteet on suhteellinen käsite. Teidän pitää valmistautua selviytymään suurimmistakin vaikeuksista, silloin myös raskain tuntuu helpommalta. Teidän täytyy luoda omin käsin olosuhteet elämänne järjestämiseksi uudella paikkakunnalla. Muuta keinoa meillä, toverit, ei ole! Sen vuoksi on hyvä, että matkustatte joukolla, kollektiivina. Te tunnette toisenne ja annatte moraalista tukea niille, jotka sitä tarvitsevat...

RUDE PRAVO -LEHDEN TOIMITUKSEN KYSYMYKSIIN ANNETUISTA VASTAUKSISTA

1. tammikuuta 1957

...Meidän on tajuttava historiallinen vastuumme ja mobilisoitava voimat kommunististen ja työväenpuolueiden lujittamiseen, proletaarisen solidaarisuuden ja riviemme yhtenäisyyden lujittamiseen, kansainvälisen työväenliikkeen rivien tiivistämiseen, pysyttävä uskollisina marxismin-leninismin periaatteille, proletaarisen internationalismin periaatteille, taistelutunnukselle „Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!"...

BULGARIAN KANSANTASAVALLAN SUURLÄHETYSTÖN VASTAANOTOLLA PIDETYSTÄ PUHEESTA

18. helmikuuta 1957

...Veljellinen ystävyys on kansojemme suuri saavutus ja onni. Poliittisten katsomusten yhtenäisyys, sosialistisen leirin maiden ideologian yhtenäisyys on perus-

tojen perusta. Nimenomaan siihen suuntaavat iskunsa sosialismin vihollisét. Heidän tekisi kovin mieli järkyttää sosialististen maiden yhtenäisyyttä, erottaa ne toisistaan ja sitten lyödä yksitellen. Siihen voimme sanoa vihollisillemme: turhaan ponnistelette, arvon herrat!

Me tulemme lujasti ja johdonmukaisesti toteuttamaan käytännössä marxismin-leninismin suuria aatteita, tulemme lujittamaan sosialististen maiden veljellisiä ystävyyssuhteita, tulemme horjumatta noudattamaan leniniläistä rauhanomaisen rinnakkainolon politiikkaa valtiolliselta järjestelmältään erilaisten valtioiden keskinäisissä suhteissa. Me haluamme elää rauhassa ja harjoittaa yhteistoimintaa kaikkien valtioiden kanssa niiden yhteiskuntajärjestelmään katsomatta, mikäli ne samoin noudattavat rauhanpolitiikkaa...

...Neuvostoliitto rakentaa suhteensa yksiin valtioihin aiheuttamatta vahinkoa toisille. Sosialistisessa leirissä nämä suhteet rakentuvat veljellisen keskinäisavun pohjalle kuten perheessä, missä yksi veljeksistä auttaa toista. Silloin on mieluista auttaa, kun tuo apu koituu veljeskansan hyväksi, kun sillä kohotetaan sellaisen maan taloutta, joka taistelee sosialististen valtioiden yhteisen leirin lujittamisen puolesta. Toverit, se on kaikkein tärkeintä. Tämä on ollut kantamme ja tällä kannalla me pysymme.

Meidän tulee auttaa toisiamme vastavuoroisesti ja käyttää jokaisen sosialistisen maan saavutuksia yhteisen asian hyväksi. Neuvostoliiton työväenluokalla on runsaasti kokemusta, koska se otti vallan käsiinsä ja ryhtyi rakentamaan uutta elämää aikaisemmin kuin muut. En lainkaan halua saada vakuuttuneiksi toisia, jotka

yrittävät pienennellä Neuvostoliiton kokemuksen merkitystä. Ja juuri siksi, koska Neuvostoliitolla on runsaasti sosialistisen rakennustyön kokemusta ja se on sosialistisen leirin voimakkain maa, imperialistit kohdistavatkin pääiskun Neuvostoliittoa vastaan. Mutta jos me, kaikki sosialistiset maat, lujitamme ja kehitämme ystävyysliittoamme ja noudatamme horjumatta leniniläistä politiikkaa, me kuljemme suorinta tietä kommunismin täydelliseen voittoon...

PUHEISTA „KIRJALLISUUDELLA JA TAITEELLA TULEE OLLA KIINTEÄ YHTEYS KANSAN ELÄMÄÄN"

Toukokuu—heinäkuu 1957

...Me kommunistit, aktiivisen vallankumouksellisen toiminnan miehet, katsomme tehtäväksemme maailman uudistamisen, kommunistisen yhteiskunnan rakentamisen. Teoriamme voima on siinä, että se liittyy kiinteästi elämään, yleistää miljoonien luovaa kokemusta ja puolustaa maapallon väestön enemmistön, työtätekevien elinetuja. Marxilais-leniniläisen teorian voima on siinä, että se on olemukseltaan vallankumouksellista, ei siedä pysähtymistä, totunnaisuutta eikä luutuneisuutta, se valaisee tietä kommunistiseen tulevaisuuteen, johdattaa kansoja eteenpäin, auttaa niitä selviytymään vaikeuksista ja esteistä, joita tuohon päämäärään johtavalla tiellä esiintyy.

Marxilais-leniniläiset esiintyvät uuden elämän luojina, suurisuuntaisen vallankumouksellisen ajattelun, rohkean mielikuvituksen ja siivittävien haaveiden ilmaisijoina. Ja samalla he ovat maanpäällisiä ihmisiä, jotka seisovat vankasti molemmin jaloin reaalisen todellisuuden maaperällä, he ovat kiihkottomia poliitikkoja, jotka ottavat toiminnassaan huomioon kaikki reaaliset olosuhteet ja mahdollisuudet, eivät pelkää vaikeuksia, eivät peittele ristiriitoja ja kykenevät sanomaan kansalleen avoimesti ja rehellisesti koko totuuden, niin katkera kuin se toisin ajoin onkin. Kommunistit, Leninin oppilaat ja seuraajat, asettavat itselleen mitä rohkeimpia tehtäviä kansan hyvinvoinnin ja onnen nimessä eivätkä säästä voimiaan työskennellessään niiden toteuttamiseksi.

...Puolue vaatii jokaiselta kommunistilta, jokaiselta puolue- ja valtioelinten työntekijältä suurta vastuuntuntoa hänelle uskotusta tehtävästä ja vaatii tiukasti tilille kaikki ne, jotka poikkeavat käytännöllisessä toiminnassaan puolueen poliittiselta linjalta, unohtavat puolueen ja kansan edun. Työntekijän virka-asema yhtä vähän kuin entiset ansiotkaan eivät suojele eivätkä voi suojella häntä arvostelulta sekä vastuulta puolueen ja kansan edessä.

Koko asian ydin on siinä, miltä kannalta ja minkä vuoksi arvostelua harjoitetaan. Me paljastamme ja arvostelemme puutteellisuuksia ja virheitä korjataksemme ne ja poistaaksemme niiden häiritsevän vaikutuksen, lujittaaksemme entisestäänkin omaa neuvostojärjestelmäämme, kommunistisen puolueen asemia, turvataksemme uudet menestykset ja nopeamman eteenpäin menon.

...Sosialistisen neuvostoyhteiskunnan voima on kommunistisen puolueen ja kansan yhtenäisyydessä.

Kansan perusetuja ilmentävä kommunistisen puolueen politiikka on neuvostolaisen yhteiskunta- ja valtiojärjestelmän elämänperusta. Sen vuoksi olisi suuri erehdys luulla, että meidän neuvostoyhteiskuntamme oloissa voidaan palvella kansaa osallistumatta aktiivisesti kommunistisen puolueen politiikan toteuttamiseen käytännössä. On mahdotonta pyrkiä kulkemaan yhdessä kansan kanssa omaksumatta puolueen katsomuksia, sen poliittista linjaa. Joka haluaa olla yhdessä kansan kanssa, on aina yhdessä puolueen kanssa. Joka on vankasti puolueen kannalla, on aina yhdessä kansan kanssa.

...Yhteiskunnan ja kansan elämän totuudellinen valaiseminen kirjallisuuden ja taiteen tuotteissa edellyttää sekä sosialistisen todellisuuden myönteisten, valoisien ja kirkkaiden puolien esittämistä, koska ne ovat sen perusta, että myös puutteiden arvostelua, eteenpäin menoamme jarruttavien kielteisten ilmiöiden paljastamista ja tuomitsemista.

...Me olemme päättäväisesti ja leppymättömästi vastustaneet ja tulemme vastustamaan meikäläisen todellisuuden yksipuolista, epätunnollista ja epätotuudellista valaisemista kirjallisuudessa ja taiteessa. Me olemme niitä vastaan, jotka etsivät elämästä yksinomaan kielteisiä tosiseikkoja ja purkavat niiden johdosta vahingoniloaan, yrittävät halventaa ja mustata neuvostolaista elämänjärjestystämme. Me olemme myös niitä vastaan, jotka maalaavat silailtuja, kaunisteltuja kuvia ja loukkaavat niillä kansaamme, joka ei ota vastaan eikä siedä minkäänlaista teennäisyyttä...

NEUVOSTOLIITON PUOLUE- JA HALLITUSVALTUUSKUNNAN TŠEKKOSLOVAKIAN VIERAILUN AIKANA NEUVOSTOLIITTOLAIS-TŠEKKOSLOVAKIALAISESSA YSTÄVYYSKOKOUKSESSA OSTRAVASSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

13. heinäkuuta 1957

...Meillä on vakiintunut uusi, sosialistinen yhteiskunta, yhteiskunta, jota hallitsee työ. Ja me neuvostoihmiset olemme ylpeitä siitä, että astuimme ensimmäisinä tähän työn valtakuntaan, missä kunnia ja arvonanto kuuluu niille, jotka tekevät työtä, ja missä halveksitaan sitä, joka elää toisen työstä.

...Maittemme työläisten, kaikkien työtätekevien välillä vallitsevat mitä parhaimmat ystävyyssuhteet. Neuvostoliiton kaivostyöläisiä — venäläisiä, ukrainalaisia ja maamme muihin kansallisuuksiin kuuluvia — liittää luja ystävyys Tšekkoslovakian kaivosmiehiin, joiden joukossa näemme tšekkiläisten, slovakkien, puolalaisten ja muiden kansallisuuksien edustajien työskentelevän yhdessä. Meillä ei ole syytä olla ylläpitämättä tällaisia veljellisiä suhteita, sillä me taistelemme yhteisen asian puolesta...

...Me kannatamme työn vapautta, ihmisten vapautta, jotta tätä vapautta nauttisivat vain ne jotka tekevät työtä, jotka luovat aineellisia arvoja yhteiskuntaa varten. Sellaisen ihmisen, arvojen luojan, tulee olla kohtalonsa todellinen herra. Juuri hänen tulee seistä valtiolaivan peräsimessä, hallita omaa valtiotaan, määräillä maan kaikista rikkauksista.

Millainen järjestelmä voi taata sen? Sen takaa vain sosialistinen järjestelmä. Mikä puolue pyrkii siihen?

Vain marxilais-leniniläinen puolue. Sen vuoksi kansa, työväenluokka, tiivistääkin rivejään Marxin-Leninin opin kannalla olevien kommunististen ja työväenpuolueiden lippujen alle...

AMERIKKALAISEN NEW YORK TIMES -LEHDEN DIPLOMAATTISEN PÄÄKIRJEENVAIHTAJAN J. RESTONIN KYSYMYKSIIN ANNETUISTA VASTAUKSISTA

7. lokakuuta 1957

...Me olemme kannattaneet ja kannatamme erilaisiin yhteiskuntajärjestelmiin kuuluvien valtioiden rauhanomaista rinnakkainoloa, sosialististen ja kapitalististen maiden rauhanomaista rinnakkainoloa. Rauhan puolustaminen on ulkopolitiikkamme perustojen perusta. Miksi? Siksi että meillä ei ole luokkia, jotka olisivat kiinnostuneita vieraiden maiden anastuksesta ja toisten kansojen sortamisesta, voittojen hankkimisesta kilpavarustelun avulla. Siksi että me tarvitsemme rauhaa menestyksellistä kommunistista rakennustyötä varten, luodaksemme aineellisten hyödykkeiden yltäkylläisyyden kaikille neuvostoyhteiskunnan jäsenille.

Kun kannatamme rauhanomaista rinnakkainoloa, emme tee sitä siksi että olisimme heikkoja, emme siksi että pelkäisimme imperialisteja, vaan siksi että uusi sota, jota käydään sellaisilla nykyaikaisilla tuhoamisaseilla kuin lämpöydinpommit ja niiden kuljetusvälineet, kuin mannertenväliset ballistiset ohjukset, merkitsee monien ja monien miljoonien ihmisten kuolemaa, monien sukupolvien työllä luotujen suunnattomien aineellisten arvojen hävittämistä.

Me olemme kommunisteja, ja kommunistinen ideologia on maailman humaanisin ideologia. Olemme sitä mieltä, ettei ole mitään arvokkaampaa kuin ihminen, sen vuoksi emme säästä mitään vaivoja torjuaksemme ihmiskuntaa uhkaavan uuden yleismaailmallisen verenvuodatuksen vaaran...

...Marxin-Leninin opin mukaisesti sosialistisen yhteiskunnan ja sen laitosten kehittyessä, tämän yhteiskunnan ihmisen kehittyessä, hänen kulttuuritasonsa kohotessa, ihmisten uusien moraalisten ominaisuuksien kehittyessä käyvät tarpeettomiksi monet valtion elimet, joita tarvitaan nykyään tukahduttamaan sosialismin vihollisten yrityksiä näiden pyrkiessä riistämään työtätekeviltä heidän suuret saavutuksensa tai yrittäessä aikaansaada maamme elämässä erilaisia epänormaaleja ilmiöitä. Kun yhteiskuntamme saavuttaa kommunismin asteen, jäävät jäljelle vain ne laitokset, joita tarvitaan yhteiskunnan normaalin elämän järjestämisessä, esimerkiksi teollisuuden, maatalouden, kulttuurin ja elinolojen edelleen kehittämisessä jne. Meillä ei ole nytkään riistäjäluokkia, mutta silloin ei tule olemaan minkäänlaisia luokkia, ei minkäänlaisia luokkaeroavuuksia. Kommunismissa tulee vallitsemaan yhteiskunnan kaikkien ihmisten todellinen vapaus, veljeys ja yhdenvertaisuus...

KESKUSTELUSTA AMERIKKALAISEN UNITED PRESS TIETOTOIMISTON KIRJEENVAIHTAJAN HENRY SHAPIRON KANSSA

14. marraskuuta 1957

...Ihmisen kommunistinen kasvatus ei tapahdu taikasauvan viittauksesta. Se on neuvostoihmisen kulttuurin kehityksessä, hänen maailmankatsomuksensa

muovautumisessa tapahtuvan taistelun prosessi. Terve suuntaus kamppailee kielteisiä ilmauksia, porvarillisuuden jäänteitä, porvarillista vaikutusta vastaan. Sellainen vaikutus ei ole ainoastaan mahdollinen, vaan väistämätönkin koska huomattavalla osalla maapalloa on vielä kapitalistisia valtioita.

...Kansaansa rakastavalle neuvostokirjailijalle, taiteen toimihenkilölle hänen teostensa puoluekantaisuus, halu tuottaa enemmän hyötyä kansalle on luonnollinen tarve. Kirjailijamme ja taiteilijamme itse puhuvat siitä hyvin. Puoluekantaisuus ei ole kenellekään taakaksi, jos se juontuu hänen vakaumustensa sisimmästä olemuksesta.

...Jos kirjailija toimii kansan hyväksi, elää yhdessä kansan kanssa ja on sen palvelija, niin kansan edut, kommunistisen puolueen edut ja hänen henkilökohtaiset etunsa sulautuvat yhteen hänen luomuksissaan. Kommunistinen puolue on kansan etumainen osa, kärkijoukko, puolueella ei ole muita etuja kuin kansan edut. Puolue asettaa kansan edut kaiken muun yläpuolelle, pyrkii ennen kaikkea kohottamaan kansan hyvinvointia ja turvaamaan sosialistisen yhteiskuntamme eteenpäin menon ja kehityksen kommunismiin. Sen vuoksi kansalla ja puolueella, joka on yhteiskunnan johtava, etumainen osa, on meillä yhteiset pyrkimykset. Kirjallisuus esittää meillä merkittävää osaa auttaessaan puoluetta kasvattamaan ihmisiä oikealla tavalla, juurruttamaan heidän tajuntaansa etumaisia, edistyksellisiä aatteita, joita puolueemme pitää johtotähtenään. Siksi ei olekaan sattuma, että kirjailijoita sanotaan meillä ihmissielujen insinööreiksi...

BRASILIALAISTEN LEHTIMIESTEN VICTORIO MARTORELLIN JA TITO FLEURIN KYSYMYKSIIN ANNETUISTA VASTAUKSISTA

21. marraskuuta 1957

...Maan keinotekoisten kiertolaisten lähettäminen on tavallaan kuin yhteenvetojen tekoa sosialististen ja kapitalististen maiden välisen kilpailun tuloksista. Ja sosialismi on voittanut tämän kilpailun. Otettuaan vallan käsiinsä ja selviydyttyään uskomattomista vaikeuksista maamme työläiset ja talonpojat tekivät lopun tsaarin Venäjän entisestä takapajuisuudesta, rakensivat mahtavan teollisuuden, koneellistetun sosialistisen maatalouden ja kasvattivat oman monilukuisen sivistyneistönsä. Sosialismin oloissa on kasvanut sellaisia kaadereita, jotka viitoittavat uusia teitä tieteen ja tekniikan alalla. Neuvostotiedemiesten, insinöörien ja työläisten ponnistusten tuloksena Neuvostoliitto lähetti ensimmäisenä avaruuteen Maan keinotekoiset kiertolaiset. Ja tämä on vielä yksi kirkas todistus siitä, että talouselämän, tieteen ja kulttuurin kehitys, kansan luomiskyvyn kehitys kaikilla elämän aloilla tapahtuu sosialismissa menestyksellisemmin ja nopeammin...

KESKUSTELUSTA AMERIKKALAISEN SANOMALEHTITRUSTIN PÄÄMIEHEN W. R. HEARSTIN KANSSA

22. marraskuuta 1957

...Me kommunistit, Neuvostoliiton poliittiset toimihenkilöt, olemme ateisteja. Mutta me pidämme suuressa arvossa sitoumuksiamme, omaa sanaamme emmekä milloinkaan riko sitoumuksia, jotka olemme ottaneet

täyttääksemme. Me pidämme arvossa ihmiselämää ja annamme kaikki voimat turvataksemme maamme ihmisille hyvän ja onnellisen elämän, jotta kaikilla neuvostoihmisillä olisi yhtäläiset oikeudet ja velvollisuudet, jotta heillä olisi kaikki mahdollisuudet nauttia työnsä hedelmistä. Me kommunistit ponnistelemme aktiivisesti sodan ehkäisemiseksi, teemme kaikkemme, ettei uutta sotaa tulisi...

NEUVOSTOLIITON KORKEIMMAN NEUVOSTON NELJÄNNEN KOKOONPANON YHDEKSÄNNELLÄ ISTUNTOKAUDELLA PIDETYSTÄ PUHEESTA

21. joulukuuta 1957

...Kommunistit ovat kulkeneet ja kulkevat tietään menestyksestä menestykseen työväenluokan ja kaikkien työtätekevien perusetuja ilmentävän tieteellisen kommunismin jalojen aatteiden innoittamina. Sen vuoksi kommunistien ei tarvitse tyrkyttää aatteitaan väkisin. Kommunismin aatteet ovat aikamme edistyksellisimpiä aatteita, ne elävät siellä missä kansa elää. Näitä aatteita ei voida hävittää niin kuin ei voida hävittää kansaa...

NEUVOSTOLIITON LENINILÄISEN KOMMUNISTISEN NUORISOLIITON XIII EDUSTAJAKOKOUKSESSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

18. huhtikuuta 1958

...Leninin neuvo — oppikaa — jää tänäkin päivänä laiksi nuorisollemme...

...Nuorisokaan ei voi pysähtyä saavutettuun. Teidän täytyy tietää, että kukaan ei tee mitään teidän puolestanne. Sen vuoksi on erittäin tarpeellista, että jokainen käsittää oman henkilökohtaisen vastuunsa yhteisestä asiasta. Me emme saa hukata hetkeäkään kuhnailuun ja haikailuun. Kahden järjestelmän — sosialistisen ja kapitalistisen — välisen jättiläismäisen kilpailun kaudella paljon riippuu tempoista. Jokainen menestys, jokainen edistysaskel taloudellisella rintamalla onkin juuri kommunismin rakentamista.

Me uskomme lujasti, että rakennamme kommunistisen yhteiskunnan, parhaan kaikista yhteiskunnista maan päällä. Nuorisoliiton pitää kasvattaa niin sanoakseni työteliästä suhdetta kommunismin käsitteeseen.

Kommunistisessa yhteiskunnassa jokainen tulee työskentelemään kykyjensä mukaan ja saamaan tarpeittensa mukaan. Tämän klassillisen kaavan ajatus on se, että kukaan ihminen ei jää sivustakatsojaksi tai kommunismille hyvää toivovaksi henkilöksi. Jokainen käärii hihansa ja käy käsiksi työhön kuin uuden yhteiskunnan oikea uurastaja konsanaan. Elämä kommunismissa ei tule olemaan herraskaista laiskottelua ja joutilaisuutta, vaan työntäyteistä, ahkeroivaa ja kiinnostavaa kulttuuri-ihmisten elämää!..

...Jokainen työ tehtaassa tai kollektiivitaloudessa, teollisuuslaitoksessa tai neuvostotilalla tai virastossa, rehellinen, hyödyllinen työ yhteiskunnan hyväksi on pyhää työtä ja se on välttämätöntä jokaiselle ihmiselle, joka elää ja nauttii yhteiskunnan antimia.

Joka kykenee työhön ja voi tehdä työtä mutta ei tee sitä, varastaa niiltä, jotka tekevät työtä, toisin sanoen elää niiden kustannuksella, jotka luovat aineellisia ja henkisiä arvoja. Pitää luoda yleisen suvaitsemattomuuden ilmapiiri niitä kohtaan, jotka halveksivat työtä.

...Jokaisen kommunistisessa yhteiskunnassa elävän ihmisen tulee antaa työllään oma panoksensa tuon yhteiskunnan rakentamisen ja edelleen kehittämisen hyväksi.

Kasvavan polven valmistaminen elämään, hyödylliseen työhön, syvän kunnioituksen kasvattaminen nuorisossa sosialistisen yhteiskunnan periaatteita kohtaan — siinä tehtävä, jonka tulee muodostua koulumme tärkeimmäksi tehtäväksi. Nuorisoliitolla ja pioneerijärjestöllä on tässä asiassa kylliksi tilaa koetella voimiaan.

Neuvostokoulun tehtävänä on valmistaa monipuolisesti sivistyneitä ihmisiä, jotka ovat hyvin perehtyneitä tieteen alkeisiin ja samalla kykeneviä järjestelmälliseen työhön. Koulun tehtävänä on kasvattaa nuorisossa pyrkimystä tulla hyödylliseksi yhteiskunnalle, osallistua aktiivisesti yhteiskunnan tarvitsemien hyödykkeiden tuotantoon...

...Viehtymys romantiikkaan on ominaista nuorisolle. Se on hyvä. Mutta ei pidä unohtaa Leninin neuvoa, että jokaisessa kaupungissa, jokaisessa kylässä on joka päivä ratkaistava käytännössä jokin yhteiseen työhön kuuluva tehtävä, vaikkapa kaikkein vähäisin, vaikkapa kaikkein yksinkertaisin...

...Nuorisoliiton tehtävänä on ylläpitää ja kehittää nuorissa ihmisissä rakkautta ja kunnioitusta kaikenlaista kansalle tarpeellista työtä kohtaan, kaikenlaisia ammatteja kohtaan...

...Yhteisin ponnistuksin pitää auttaa ihmistä selviytymään arkielämän vaikeuksista ja vastoinkäymisistä, pitää valvoa, ettei hän pysähtyisi kehityksessään, peittyisi poroporvarillisuuden homeeseen. Ja jos niin tapahtuu, on rohkeasti vedettävä hänet toverillisen arvostelun

tuleen. Kun ihminen joutuu raikkaan elämän tuulen tuiverrettavaksi, sillä on erittäin hyvä vaikutus...

...Nuorisoliiton ylevänä velvollisuutena on kasvattaa neuvostonuorisoa proletaarisen internationalismin hengessä, opettaa sitä lujittamaan ja laajentamaan veljellisiä yhdyssiteitä sosialististen maiden nuorisoon, koko maailman nuorisoon, joka taistelee sen puolesta, että rauha ja demokratia vallitsisivat planeetallamme.

Olemme voittaneet monia vaikeita esteitä tiellä kommunismiin. Mutta puolue ei ole milloinkaan poikennut valitsemaltaan tieltä. Kommunistinen puolue on kaikkein vallankumouksellisin puolue... Se on aina nojannut ja nojaa laajojen kansanjoukkojen luottamukseen ja tukeen.

Puolue on aina huolehtinut ja huolehtii nuorten voimien kasvatuksesta, voimien jotka kykenevät jatkamaan sen suurta työtä ja viemään maineikkaan lippumme voittoisaan loppuun...

SELOSTUKSESTA „NEUVOSTOLIITON KANSANTALOUDEN KEHITTÄMISEN TAVOITELUVUT VUOSIKSI 1959—1965" NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTISEN PUOLUEEN YLIMÄÄRÄISELLE XXI EDUSTAJAKOKOUKSELLE

27. tammikuuta 1959

...Kommunismiin siirtymistä varten tarvitaan kehittyneen aineellisen ja teknillisen perustan lisäksi myös yhteiskunnan kaikkien kansalaisten korkeaa tietoisuustasoa. **Mitä tietoisempia miljoonaiset joukot ovat, sitä**

menestyksellisemmin täytetään kommunismin rakennustyön suunnitelmia. Juuri sen vuoksi työtätekevien ja varsinkin nousevan sukupolven kommunistisen kasvatuksen kysymykset saavat nyt erittäin tärkeän merkityksen.

Puolueemme ja valtiomme kaiken ideologisen työn tarkoituksena on kehittää neuvostoihmisten uusia piirteitä, kasvattaa heitä kollektiivisuuden ja työteliäisyyden, sosialistisen internationalismin ja patriotismin sekä uuden yhteiskunnan ylevien moraaliperiaatteiden hengessä, marxismin-leninismin hengessä. Päästäksemme kommunismiin, kaikkein oikeudenmukaisimpaan ja täydellisimpään yhteiskuntaan, jossa vapaan ihmisen kaikki parhaat siveelliset piirteet tulevat täydellisesti esille, meidän pitää jo nyt kasvattaa tulevaisuuden ihmistä. On kehitettävä neuvostoihmisissä kommunistista moraalia, jonka perustana on uskollisuus kommunismille ja leppymättömyys sen vihollisia kohtaan, yhteiskunnallisen velvollisuuden tunto, aktiivinen osallistuminen yhteiskunnan hyväksi tehtävään työhön, ihmisten yhteiselämän perussääntöjen vapaaehtoinen noudattaminen, toverillinen keskinäisapu, rehellisyys ja totuudellisuus, suvaitsemattomuus yleisen järjestyksen rikkojia kohtaan.

...Sosialismi vakiinnuttaa toisenlaisen moraalin — yhteistoiminnan ja kollektivismin, ystävyyden ja keskinäisen avunannon moraalin. Siinä nousee etutilalle huolenpito kansan yhteisestä hyvästä, ihmisyksilön kaikinpuolisesta kehityksestä sellaisen kollektiivin keskuudessa, jossa ihminen ei ole toisen ihmisen vihollinen, vaan ystävä ja veli.

Kommunismin esitaistelijoita innoittavat sellaiset jalot aatteet kuin kansanjoukkojen vapauttaminen pääoman ikeestä ja ihmiskunnan yhteisen hyvän palvelu. He ovat osoittaneet henkilökohtaisella esimerkillään ja käytöksellään suurta siveellistä voimaa. Kommunistit eivät ole milloinkaan säälineet voimiaan eivätkä henkeäänkään, he ovat menneet rohkeina kuolemaan ja kidutettaviksi ylevien ihanteiden toteutumisen nimessä. Pääoman maiden vankiloissa ja kidutuskammioissa viruu nytkin monia kommunisteja humanististen vakaumustensa tähden, sen tähden että he ovat olleet uskollisia kansalle ja taistelleet uhrautuvasti kansan onnen puolesta.

Kommunismin aatteiden suuri siveellinen vaikutus tulee sosialistisissa maissa selvästi ilmi miljoonien ihmisten aktiivisessa osallistumisessa uuden elämän rakentamiseen. Porvarilliset poliitikot eivät jaksa käsittää neuvostoihmisten patriotismia ja työinnostusta, kun nämä asettavat yhteiskunnan edut omien etujensa edelle käsittäen, että sosialismin aikana ihmisten hyvinvoinnin ja onnen turvaa koko yhteiskunta...

...Kasvatustyön pitää ennen kaikkea liittyä elimellisesti elämään, tuotantoon, joukkojen käytännölliseen toimintaan. Puolue pitää kasvatustyön keskeisimpänä tehtävänä kaikkien ihmisten työkasvatusta, tietoisen, kommunistisen työhön suhtautumisen kehittämistä. Me pyrimme saamaan aikaan sen, että työ, joka on kaikkien aineellisten ja kulttuuriarvojen luoja, muuttuu ihmisten ensimmäiseksi elämäntarpeeksi.

Kommunististen katsomusten ja käyttäytymisnormien vakiinnuttaminen tapahtuu taistelussa kapitalismin jäänteitä vastaan. Meillä on vielä ihmisiä, jotka suhtautuvat leväperäisesti yhteiskunnalliseen työhön, harjoittavat keinottelua, rikkovat kuria ja yleistä järjestystä. Ei voida odotella rauhallisina, milloin nuo kapitalismin

jäänteet katoavat itsestään, vaan on käytävä päättäväistä taistelua niitä vastaan, suunnattava yleinen mielipide kaikkinaisia porvarillisten katsomusten ja tapojen ilmauksia sekä epäyhteiskunnallisia aineksia vastaan.

Kaikessa kasvatustyössä puolue pitää erittäin suurimerkityksisenä nuoren sukupolven kasvatusta. V. I. Lenin on sanonut: „Nykyisen nuorison kasvatuksen, valistuksen ja opetuksen pitää kokonaisuudessaan olla nuorison moraalin kasvattamista kommunistiseksi."

Nuoriso rakentaa jo nyt kommunismia, ja tulee sittemmin elämään ja tekemään työtä kommunismissa, hoitamaan kaikkia yhteiskunnan asioita. Neuvostonuoriso pitää valmentaa täyttämään tuota ylevää tehtävää...

...Olemme aina seuranneet Marxin, Engelsin, Leninin suurta internationalistista oppia ja tulemme seuraamaan sitä tinkimättä vastaisuudessakin. Kuvaannollisesti sanoen kommunistinen puolueemme pitää itseään maailman kommunistisen liikkeen eräänä etujoukkona, joka ensimmäisenä nousee kommunismin kukkuloille. Noille kukkuloille noustessamme emme anna minkäänlaisten vyöryjen tai vieremien pysäyttää kulkuamme, mikään ei pysty kääntämään meitä pois kommunismiin johtavalta tieltä.

...Huolenpito riviemme yhtenäisyydestä ja lujuudesta on jokaisen kommunistisen puolueen ja työväenpuolueen korkein kansainvälinen velvollisuus. **Työväenluokan kansallisen asian menestys ei ole ajateltavissa ilman työväenluokan kaikkien osastojen kansainvälistä solidaarisuutta...**

NKPn KESKUSKOMITEAN KOKOUKSESSA PIDETYSTÄ PUHEESTA „MAAN TUOTANTOVOIMIEN JATKUVAN NOUSUN PUOLESTA, TEKNILLISEN EDISTYKSEN PUOLESTA KANSANTALOUDEN KAIKILLA ALOILLA"

29. kesäkuuta 1959

...Monet puhuivat minulle ja tunsin itsekin suurta iloa kuunnellessani erinomaisen nuorisoliittolaistyttömme, työryhmän vanhimman Valentina Gaganovan puhetta hänen esiintyessään Keskuskomitean kokouksessa Kalininin alueen Vyšni Volotšekin tehtaan työläisnaisten nimissä. Ymmärtäkää, toverit, sitä kannattaa ajatella — ihminen, jonka ajattelutapaa hallitsevat kapitalistiset elämän käsitteet, ei milloinkaan usko, että työläinen luopuu paremmin palkatusta työstä ja siirtyy vapaaehtoisesti huonommin palkattuun työhön ja alkaa ansaita vähemmän.

Lisäksi tämä työläisnainen ei siirtynyt jälkeenjäävään työryhmään sen vuoksi, ettei hänellä olisi ollut puutetta mistään.

Tämän ihmisen menettelyn arvo ja jalous ilmenee siinä, että häntä ei pakottanut siihen aineellinen kiinnostuneisuus, vaan aate, aatteellinen uskollisuus kommunistiselle järjestelmälle. Ja tämän järjestelmän vuoksi ihminen on valmis henkilökohtaisiin uhrauksiin! Totta kyllä, tämä henkilökohtainen uhraus on ohimenevää laatua, minkä Valentina Gaganova on itse todistanut. Meidän työläisemme ymmärtävät päämäärän, jota puolue palvelee — se päämäärä on kommunistisen yhteiskunnan rakentaminen —, ja ovat tarvittaessa valmiita henkilökohtaisiin aineellisiin uhrauksiin tämän päämäärän saavuttamiseksi...

OPETTAJAIN YLEISVENÄLÄISESSÄ KONFERENSSISSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

9. heinäkuuta 1960

...Meillä on nyt ratkaistavana kaksi historiallista tehtävää — kommunismin aineellis-teknillisen perustan luominen ja uuden ihmisen kasvattaminen. Se on itse asiassa yksi yhtenäinen prosessi. Jos jäämme jälkeen neuvostoihmisten koulutuksessa ja kasvatuksessa, se jarruttaa välttämättä kommunismin koko rakennustyötä.

Siksipä puolue ja hallitus hahmotellessaan laajamittaisen kommunistisen rakennustyön ohjelmaa ovatkin huolehtineet koulun ja käytännön välisen yhteyden lujittamisesta ja kansanopetuksen edelleen kehittämisestä. Puolueen tällä alalla suunnittelemat toimenpiteet ovat saaneet koko kansan kannatuksen ja niille on annettu valtakunnallisen lain voima.

Tärkeintä koululaitoksen uudestijärjestämisessä on opetuksen yhdistäminen yhteiskunnallisesti hyödylliseen tuotannolliseen työhön ja koulun harjoittaman kasvatustyön tehostaminen. Voidakseen taistella kommunismin puolesta neuvostoihmisen tulee kehittyä kaikinpuolisesti ja sopusuhtaisesti. Se taas merkitsee, ettei riitä, että hän vain omaksuu kaikki luontoa, tekniikkaa ja yhteiskuntaa koskevat tiedot, vaan hänen on myös opittava soveltamaan näitä tietoja käytäntöön voidakseen osallistua välittömästi työllään kommunismin rakentamiseen. Me emme tarvitse pelkkää tietojen omaksumista, vaan niiden pitää muuttua syvällisiksi aatteellisiksi vakaumuksiksi, sellaisiksi vakaumuksiksi, jotka herättävät voimakkaita tunteita ja ilmenevät toimintana, tekoina kansan hyväksi.

Yhteiskunnan uudistamisen suuret tehtävät vaativat nuorisolta laajoja tietoja, taitavia käsiä ja lämmintä

sydäntä. Halu työskennellä yhteiseksi hyväksi, rajaton uskollisuus kommunismin asialle on pyhimmistä pyhintä, se on elämän laki niille joiden osaksi on langennut onni jatkaa ja viedä päätökseen vanhempien sukupolvien vallankumouksellinen työ.

Sivistyksen antaminen on vain osa, vaikkakin erittäin tärkeä ja ensiarvoinen osa koulun ja opettajan työstä. Mutta kaikesta huolimatta pelkkä koulusivistys ei riitä. Pelkällä koulusivistyksellä ei voida kasvattaa korkean moraalin, kommunistisen ajattelutavan ja siveellisyyden omaavaa uutta ihmistä, ellei koululaisissa kehitetä yleishyödyllisen työnteon tottumuksia. Sellainen siveellisyys syntyy työssä, toiminnassa, teoissa ja käyttäytymisessä.

...Mutta tässä ei ole tärkeintä koululaisten työ sinänsä, eivät ainoastaan eivätkä niinkään paljon heidän valmistamansa tuotteet. Tärkeintä on, että käyttämällä oikein ja kaikinpuolisesti apuna tuotanto-opetusta kehitetään nuorisossa kiintymystä yleishyödylliseen työhön.

Koulun tulee kehittää oppilaissa kollektiivisen työskentelyn taitoa, toisin sanoen taitoa elää ja tehdä työtä kommunistiseen tapaan.

Muistattehan mitä Vladimir Iljitš Lenin sanoi kommunistisesta työnteosta jo vuonna 1920. Hän tähdensi, että se on vapaaehtoista työtä, normittamatonta työtä, jota tehdään palkkiota odottamatta, työtä tottumuksesta työskennellä kaikkien yhteiseksi hyödyksi, terveen elimistön kaipaamaa työtä. Sellaiseen työhön meidän tuleekin valmistaa lapsiamme, nuorisoamme!

...Kotikasvatusta on pidettävä eräänä erittäin tärkeänä puolueen toiminnan alana. Kaikissa työtätekevissä on kehitettävä vastuuntuntoa lasten kasvatukesta.

Kommunistien tulee näyttää tässä esimerkkiä kuten kaikissa muissakin asioissa. Puolueen jäsenen vastuullisena tehtävänä on kasvattaa oikein nuorisoa, kasvattaa niin, että sydän olisi rauhallinen: on kasvanut hyvä työihminen, kunnon kansalainen, isänmaanystävä ja suuren kommunistisen asiamme perijä...

ALUSTUKSESTA „MAAILMAN KOMMUNISTISEN LIIKKEEN UUSIEN VOITTOJEN PUOLESTA"

6. tammikuuta 1961

...Yksi tärkeimmistä kommunismin moraalisen voiman ja valtavan joukkovaikutuksen lähteistä on siinä, että kommunismi esiintyy lipunkantajana taistelussa rauhan puolesta. Nimenomaan rauhan lippu antaa meille mahdollisuuden koota ympärillemme mitä laajimmat kansanjoukot. Me saavutamme vielä suurempia menestyksiä, jos kannamme tulevaisuudessakin korkealla rauhan lippua.

Kommunistit katsovat pyhäksi velvollisuudekseen käyttää täydellisesti kaikkia mahdollisuuksia, joita nykyinen aikakausi tarjoaa kansoille imperialismin sotaisten voimien taltuttamiseksi, uuden sodan ehkäisemiseksi.

...Taistelu toisaalta kommunististen ja kaikkien kansan voimien sekä toisaalta imperialismin voimien kesken on siirtymässä uuteen vaiheeseen. Näissä olosuhteissa sosialistisen leirin ja koko kansainvälisen kommunistisen liikkeen rivien tiivistäminen saa ensiarvoisen merkityksen. Riviemme tiivistäminen marxismin-leninismin ja proletaarisen internationalismin periaatteiden pohjalla on tärkein ehto, jotta työväenluokka voisi saavuttaa

voiton imperialismista. Me pidämme pyhänä suuren Leninin neuvoa: on kuljettava eteenpäin tiukasti käsi kädessä. Riviemme yhtenäisyys kymmenkertaistaa kommunismin voimat. Rivien tiiviys, tiiviys ja vielä kerran tiiviys — sellainen on kansainvälisen kommunistisen liikkeen laki.

...Neuvostoliiton Kommunistinen Puolue ja neuvostoihmiset tekevät kaikkensa puolueittemme ja kansojemme yhtenäisyyden lujittamiseksi entisestäänkin, ei ainoastaan tuottaakseen pettymystä vihollisille, vaan aiheuttaakseen niille vielä suurempaa järkytystä yhtenäisyydellämme, toteuttaakseen suuren päämäärämme — kommunismin riemuvoiton.

Toverit! Me elämme mainiona aikana. Kommunismista on tullut aikakautemme vastustamaton voima. Kommunismin tulevat menestykset riippuvat suuressa määrin meidän tahdostamme, yhtenäisyydestämme, kaukonäköisyydestämme ja päättäväisyydestämme. Taistelullaan, työllään kommunistit ja työväenluokka toteuttavat kommunismin suuret päämäärät maan päällä.

Tulevaisuuden ihmiset, seuraavien sukupolvien kommunistit tulevat kadehtimaan meitä, tulevat aina palaamaan ajatuksissaan meidän päiviimme, jolloin puoluehymnimme säkeet: „Alas lyökää koko vanha maailma, ja valta teidän silloin on!" kajahtavat erikoisen voimakkaina.

Neuvostoliiton Kommunistinen Puolue on pysynyt, pysyy ja tulee pysymään uskollisena marxismin-leninismin opille, proletaariselle internationalismille ja kansojen väliselle ystävyydelle, tulee aina taistelemaan maailmanrauhan puolesta, taistelemaan kommunismin voiton puolesta, niin kuin suuri Lenin meitä opetti!

NKPn KESKUSKOMITEAN KOKOUKSESSA PIDETYSTÄ PUHEESTA „KANSAN HYVINVOINNIN KOHOTTAMINEN JA MAATALOUSTUOTTEIDEN TUOTANNON EDELLEEN LISÄÄMISEN TEHTÄVÄT"

17. tammikuuta 1961

...Meillä on vakiintunut hyvä kommunistinen traditio: kun annat sitoumuksen, täytä se. Neuvostoihmisillä ei ole tapana syytää sanoja tuuleen. Kollektiivitilojen viljelijät, miehet ja naiset, neuvostotilojen työmiehet ja työläisnaiset, maatalouden spesialistit työskentelevät uhrautuvasti pelloilla ja karjafarmeilla pyrkien täyttämään lupauksen, jonka ovat antaneet koko kansan edessä. Se on hyvä asia ja sitä meidän tulee tervehtiä.

...Johtajalla täytyy olla ylpeyttä. Jos hän näkee, ettei kykene suoriutumaan tehtävästään, hänen pitää tulla ja sanoa:

— Toverit, asiat ovat minulla menneet päin hongikkoa, en kykene johtamaan aluetta, olen saattanut itseni huonoon huutoon, me lupauduimme täyttämään kolme suunnitelmaa emmekä ole täyttäneet yhtäkään, antakaa minulle virkaero.

Silloin käsittäisin että se on ylpeyttä, se on itserakkautta, omanarvon kunnioitusta. Mutta hänpä aprikoi: no välikös sillä, lupasin enkä täyttänyt, välikös sillä — lupaan vielä kerran. Jos me otamme niin kevyesti itsellemme sitoumuksia ja jätämme ne täyttämättä, niin kuka meitä uskoo sen jälkeen; mikä puolue se on, jonka riveissä on lavertelijoita. Sellaista puoluetta lakataan kunnioittamasta. Siksi meidän, toverit, pitää taistella puolueemme kunnian puolesta, taistella niitä vastaan, jotka halventavat puoluettamme. Mittaa seitsemästi ja leikkaa kerran, mutta leikkaakin siitä kohdin mistä pitää...

NKPn KESKUSKOMITEAN TOIMINTASELOSTUKSESTA PUOLUEEN XXII EDUSTAJAKOKOUKSELLE

17. lokakuuta 1961

...Puolueen XX edustajakokouksen edellä oli kysymys siitä, tuomitseeko puolue avoimesti leniniläiseen tapaan J. V. Stalinin persoonan palvonnan aikana tehdyt virheet ja vääristymät, hylkääkö se ne puolue- ja valtionjohdon menetelmät, joista oli tullut kehityksen jarru, vai pääsevätkö puolueessa voitolle ne voimat, jotka tarrautuvat vanhaan ja vastustavat kaikkea uutta luovaa toimintaa. Juuri näin kärkevästi oli kysymys asetettu.

Oliko tarpeen arvostella niin jyrkästi ja avoimesti yksilönpalvontaan liittyneitä suuria virheitä ja raskaita seuraamuksia?

Kyllä se oli välttämätöntä. Paatuneen vihollisen ja seikkailijan Berijan paljastumisen jälkeen, kun oli huolellisesti seulottu ja syvällisesti tutkittu useita asiakirjoja, Keskuskomitealle paljastuivat kaikessa laajuudessaan mitä karkeimmat sosialistisen laillisuuden rikkomukset, vallan väärinkäyttö ja mielivalta sekä moniin rehellisiin ihmisiin, mm. puolueen ja neuvostovaltion huomattaviin toimihenkilöihin kohdistetut vainotoimenpiteet. Tajuten syvästi vastuunsa puoluetta ja kansaa kohtaan Keskuskomitea ei voinut lähteä peittelemään eikä salaamaan menneisyydessä tehtyjä virheitä ja väärinkäytöksiä. Leninin ohjeita seuraten Keskuskomitea päätti sanoa kansalle totuuden vallan väärinkäyttämisestä yksilönpalvonnan kaudella. Se oli puolueen ja sen johdon sisäinen moraalinen tarve ja velvollisuus. Se oli oikea ratkaisu. Sillä on ollut valtavan suuri merkitys puolueen kohtaloille ja kommunistiselle rakennustyölle.

Vladimir Iljitš Lenin kehotti puoluetta olemaan salaamatta virheitään, arvostelemaan ja korjaamaan julkisesti virheensä. „Poliittisen puolueen voimakkuuden", hän kirjoitti, „tärkeimpiä ja varmimpia kriteerioita on se, miten tämä puolue suhtautuu virheisiinsä ja täyttää **käytännössä** velvollisuutensa omaa **luokkaansa** ja työtätekeviä **joukkoja** kohtaan. Virheen julkinen tunnustaminen, sen syiden paljastaminen, tuon virheen aiheuttaneen tilanteen erittely, virheen korjaamiseksi tarvittavien keinojen huolellinen harkinta — juuri tämä on tunnusomaista vakavalle puolueelle, juuri täten puolue täyttää velvollisuuksiaan, juuri tämä on **luokan** ja edelleen myös **joukkojen** kasvattamista ja opettamista" (Teokset, 31. osa, s. 41).

Miten olisikaan puolueen ja maamme käynyt, ellei olisi tuomittu yksilönpalvontaa, ellei olisi voitettu sen vahingollisia seuraamuksia eikä puolueen ja valtion toiminnassa olisi palautettu oikeuksiinsa Leninin periaatteita? Se olisi uhannut eristää puolueen joukoista, kansasta, se olisi aiheuttanut neuvostodemokratian ja vallankumouksellisen laillisuuden vakavaa rikkomista, maan taloudellisen kehityksen pidättämistä, kommunistisen rakennustyön vauhdin hidastumista ja siis myös työtätekevien hyvinvoinnin huononemista. Kansainvälisten suhteiden alalla se olisi johtanut Neuvostoliiton aseman heikkenemiseen maailman areenalla, suhteiden huononemiseen muihin maihin, mistä olisi saattanut olla vakavia seuraamuksia. Tästä syystä oli yksilönpalvonnan arvostelulla ja sen seuraamusten voittamisella valtavan suuri poliittinen ja käytännöllinen merkitys.

Marxismi-leninismi on aina tuominnut ankarasti kaikenlaiset yksilönpalvonnan ilmenemismuodot, pitänyt niitä vieraina proletaariselle vallankumoukselliselle liikkeelle ja kommunismin hengelle. Marx, Engels ja

Lenin pitivät kansaa todellisena historian luojana, he korostivat työväenluokan puolueen johtavaa ja järjestävää merkitystä. Marxismi-leninismi ei kiellä työväenluokan johtajien tärkeää osuutta, mutta se vastustaa päättävästi joidenkin yksilöiden ylistämistä ja semmitenkin heidän jumaloimistaan. Yhden henkilön ylistäminen siirtää kiertämättä kansan ja puolueen takaalalle, mataloittaa puolueen ja kansan osuutta ja merkitystä...

...Leniniläisen puolueen jäsenen korkein kutsumus on kommunismin asian epäitsekäs palveleminen. Kommunistin tulee palaa, antaa verensä ja sydämensä kansan asialle. Ja ellei puolueen jäsen täytä korkeaa velvollisuuttaan, hänen paikkansa ei ole puolueen riveissä...

...Nyt kun käydään taistelua kommunismin puolesta, meidän tulee vaatia jokaiselta puolueeseen pyrkijältä osallistumista eturivin taistelijana kommunistiseen rakennustyöhön millä rintamalohkolla tahansa. Puolueen säännöt vaativat kommunistilta esimerkillistä kommunistista suhtautumista työhön, korkeaa aatteellisuutta ja leppymättömyyttä kaikkia epäkohtia, etuilua ja toisten kustannuksella elämistä kohtaan, herkkätuntoista ja huomaavaista suhtautumista ihmisiin, uskollisuutta puolueelle ja kansalle. Kommunistin tulee näyttää esimerkkiä taistelussa kommunistisen moraalin korkeiden periaatteiden voimaansaattamisen puolesta...

...Velvollisuutemme puoluetta ja kansaa kohtaan on uhrata elämämme tälle työlle tekemättä eroa suurten ja pienten asioiden välillä, olla huomaavaisia ihmisiä kohtaan riippumatta siitä, mille asialle he ovat tulleet luoksemme, suhtautua avarakatseisesti ja puolueen

periaatteiden mukaisesti asioihin, olla irtautumatta elämästä. Vain tällainen antaumuksellinen ja luova toiminta voi sytyttää ihmisten sydämet ja innostaa heitä suuriin urotekoihin työssä ja taistelussa...

...Yhteyksien lujittaminen joukkoihin, leniniläinen yhteisöhenki, pyrkimys olla ihmisten parissa, elää heidän elämäänsä ja jakaa heidän huolensa, puoluekantainen innokkuus taistelussa uuden puolesta — juuri tämä kuuluu johtavan puoluetyöntekijän olemukseen...

...Kommunismi ja työ kuuluvat erottamattomasti yhteen. Suuri periaate „joka ei työtä tee, ei hänen syömänkään pidä" pysyy voimassa kommunisminkin vallitessa ja siitä tulee todella kaikille pyhä periaate. Ihmistä kaunistaa ja kiittää hänen työnsä, hänen tekonsa, se mitä hän on luonut ja saanut aikaan. Työssä ilmenevät ihmisten kyvyt ja lahjat, ihmisen nerous, työssä on ihmiskunnan kuolemattomuus.

Ihmisen valmentaminen työntekoon, ihmisten karaiseminen työssä, heidän kasvattamisensa siten, että he pitäisivät työstä ja kunnioittaisivat sitä ensimmäisenä elämäntarpeena, onkin juuri kaiken kommunistisen kasvatustyön olemus, sen ydin.

Uuden ihmisen kasvattaminen on mutkallinen ja aikaa vaativa prosessi. Ihmisiä ei voida siirtää mekaanisesti kapitalismin valtakunnasta kommunismin valtakuntaan. Kommunismiin ei voida ottaa ihmistä, joka kasvaa kauttaaltaan kapitalististen ennakkoluulojen sammalta. Ennen kaikkea on huolehdittava siitä, että hänet vapautetaan menneisyyden painolastista. Taistelu ihmisten tajunnassa esiintyviä kapitalismin jäänteitä vastaan, miljoonien ihmisten vuosisataisten tottumusten ja käsitysten muuttaminen, jonka vallankumouksemme pani alulle, on aikaa vaativa ja vaikea tehtävä. Menneisyyden jäänteet ovat hirvittävä voima, joka painajaisena kahlehtii ihmisten ajatuksia. Ne säilyvät elämässä ja miljoonien ihmisten tajunnassa vielä kauan aikaa senkin jälkeen, kun niitä synnyttäneet taloudelliset olosuhteet ovat kadonneet...

...Kommunistinen kasvatus edellyttää, että tajunta vapautetaan uskonnollisista ennakkoluuloista ja taikauskosta, jotka yhä vieläkin estävät eräitä neuvostoihmisiä käyttämästä täydellisesti luovia voimiaan. Tarvitaan harkittua ja eheää tieteellisen ateistisen kasvatuksen järjestelmää, joka käsittäisi kaikki väestökerrokset ja -ryhmät ja estäisi uskonnollisten katsomusten leviämisen, varsinkin lasten ja alaikäisten keskuuteen...

...Uuden ihmisen, suurten ihanteiden ja korkeiden moraaliperiaatteiden ihmisen kasvattaminen on puolueen tärkeimpiä saavutuksia. Vastustajiamme pelottaa neuvostoihmisten poliittinen ja sivistyksellinen kasvu, heidän uskollisuutensa kommunismin asiaa kohtaan. Se ei tietenkään ole tullut itsestään, vaan se on puolueen monivuotisen kasvatustyön tulos. Me voimme nyt tuoda esiin ja toteuttaa ihmisten välisissä suhteissa ne mitä ylevimmät periaatteet, joista työtätekevien monet sukupolvet ovat haaveilleet. Nämä periaatteet on muotoiltu kommunististen moraalisääntöjen konkreettisissa kohdissa.

Kommunistisen rakennustyön edut vaativat, että kommunistisen kasvatustyön kysymykset olisivat jokaisen puoluejärjestön ja kaikkien yhteiskuntapiirien huomion ja toiminnan keskiönä.

NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTISEN PUOLUEEN OHJELMASTA

18. lokakuuta 1961

...Kommunistisella yhteiskunnalla tulee olemaan käytettävissään mitä kehittynein tekniikka, mitä kehittynein ja järjestynein tuotanto, mitä parhaimmat koneet. Mutta koneita ohjaa ihminen. Ilman ihmistä koneet ovat kuolleita. Sen vuoksi tarkkuus, järjestyneisyys ja kurinalaisuus ovat jokaiselle työihmiselle pyhä sääntö, ehdoton käyttäytymisnormi. He tulevat täyttämään velvollisuutensa ei nälkäruoskan pakottamina, kuten kapitalismin vallitessa, vaan tietoisesti ja vapaaehtoisesti. Jokainen on käsittävä velvollisuutensa ja auttava omalla työllään niin aineellisten kuin henkistenkin hyödykkeiden luomista. Kaikkien neuvostoihmisten tulee työskennellä niin, että sitten kun kommunismin valoisa rakennus on pystytetty, jokainen voi sanoa: tässä on osana minunkin panokseni...

...Kommunistit eivät pane säilöön eivätkä ikuista kansallisia eroavuuksia. Me tuemme kommunismia rakennettaessa vapaaehtoisuuden ja demokratismin pohjalla tapahtuvaa kansakuntien ja kansojen entistä suuremman lähentymisen objektiivista prosessia. On tehostettava joukkojen kasvatusta proletaarisen internationalismin ja neuvostoisänmaallisuuden hengessä. Vähäisimmätkin nationalismin jäännökset on kitkettävä pois kaikella bolševistisella leppymättömyydellä.

Neuvostoliiton kansojen ystävyys on suurenmoinen saavutuksemme. Varjelkaamme sitä kuin silmäterää!..

...Meidän on pyrittävä siihen, että uudet siveelliset vaatimukset muuttuisivat kaikkien neuvostoihmisten

sisäiseksi tarpeeksi. Meidän on tehtävä vielä paljon työtä menneisyyden jäänteiden poistamiseksi. Yhteiskunnallisessa elämässä uutta ja edistyksellistä ei ole erotettu aidalla vanhasta ja takapajuisesta. Edistyksellinen voittaa loppujen lopuksi, mutta menneisyyden jäänteet jarruttavat eteenpäinmenoa. Hyvän esimerkin vaikutus voimistuu, se on kasvatuksemme perustana. Mutta kuten tunnettua, rikkaruohot leviävät nopeasti, ellei niitä kitketä ajoissa.

Kansalaispiirien on kiinnitettävä yhä suurempaa huomiota ihmisten käyttäytymiseen ja korotettava vaatimuksia sen suhteen. Tuomittavia tekojahan tekevät ihmiset, joista suurin osa on jonkin kollektiivin, jonkin järjestön, ammattiliiton, nuorisoliiton, kollektiivitalouden, kulttuuri- ja valistusliiton tai -yhdistyksen jäseniä, toisinaan puolueemmekin jäseniä. On käytettävä aktiivisemmin yleisen mielipiteen moraalista vaikutusta ja arvovaltaa taistelussa sosialistisen yhteiselämän normien ja sääntöjen rikkojia vastaan.

Haluamme tehdä kaikista ihmisistä monipuolisesti kehittyneitä. Mikä muu luokka kuin työväenluokka, mikä muu hallitseva puolue kuin kommunistinen puolue on asettanut tehtäväkseen **kaikkien** työtätekevien kykyjen ja lahjojen kehittämisen?..

LOPPULAUSUNNOSTA NKPn XXII EDUSTAJAKOKOUKSESSA

27. lokakuuta 1961

...Me kommunistit annamme suuren arvon oikean ja kypsän johtoelimen arvovallalle ja tuemme sitä. Meidän on varjeltava puolueen ja kansan tunnustuksen saaneiden johtajien arvovaltaa. Mutta jokaisen johtajan on

käsitettävä asian toinenkin puoli — hän ei saa koskaan pöyhkeillä asemallaan, hänen on muistettava, että tietyssä johtotoimessa ollessaan hän on vain puolueen ja kansan tahdon toteuttaja ja että puolue ja kansa valvovat aina hänen toimintaansa, uskokootpa ne hänelle kuinka suuren vallan hyvänsä...

PUHEESTA „KAIKKI VOIMAT NKPn XXII EDUSTAJAKOKOUKSEN HISTORIALLISTEN PÄÄTÖSTEN MENESTYKSELLISEEN TOTEUTTAMISEEN"

16. marraskuuta 1961

...Meillä ihminen on ihmiselle ystävä, toveri ja veli. Kaikki neuvostokansat ovat yhdenvertaisia, ja me tulemme edelleenkin lujittamaan kansojen ystävyyttä, sosialististen kansakuntien veljellistä ystävyysliittoa, joka on meille kalleinta...

VSFNTn EI-MUSTANMULLAN VYÖHYKKEEN ALUEIDEN JA AUTONOMISTEN TASAVALTOJEN MAATALOUSTYÖNTEKIJÄIN NEUVOTTELUKOKOUKSESSA MOSKOVASSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

14. joulukuuta 1961

...Jokaisen puolueenjäsenen ja varsinkin johtajan tulee kantaa kunnialla kommunistin nimeä ja ennen kaikkea osoittaa työnsä tuloksilla olevansa tuon nimen

arvoinen. Kansamme luottaa leniniläiseen puolueeseen. Se sanoo puolueemme ohjelmaa — kommunistisen rakennustyön ohjelmaa — omaksi ohjelmakseen. Miksi kansa nimittää sitä niin? Siksi, että se näkee ohjelmassamme omien ihanteittensa toteutuman, näkee uuden, vielä valoisamman elämän.

...Oikea kommunisti, oikea kommunismin rakentaja, joka todellakin taistelee yhteisen asiamme puolesta, ei milloinkaan poistu paikaltaan ennen kuin on täyttänyt tehtävän, jonka puolue on hänelle antanut.

...On työntekijöitä, jotka ottavat jokaisen, jopa pienimmänkin huomautuksen visusti varteen, pyrkivät korjaamaan puutteensa. Ja on sellaisiakin työntekijöitä, joita sanotaan tyhjäntoimittajiksi, mutta jos joku kysyy sellaiselta työntekijältä: arvosteltiinko sinua, hän vastaa että ei, tehtiin vain huomautus. Näin erilaista saattaa olla arvostelun tajuaminen, näin erilaista ihmisten moraali.

Meidän tulee kasvattaa jokaisessa ihmisessä korkeita moraalisia ominaisuuksia, omanarvontuntoa, ylpeyttä, kykyä uuden omaksumiseen, uskollisuutta koko kansan eduille. Mutta niin kauan kuin sellaisia ominaisuuksia ei vielä ole juurrutettu kaikkiin, on otettava lukuun reaalinen todellisuus. Moraali moraalina, mutta vaativaisuuden tulee olla vaativaisuutta. Jos kyseisen työntekijän tietoisuus ei ole vaatimusten tasalla, vaadi häntä lain voimalla tekemään niin kuin kuuluu. Sinä elät ihmisen työllä, nautit sen antimia ja olet niin muodoin velvollinen antamaan oman panoksesi yhteiseen kattilaan, siihen kattilaan, josta itse ammennat ja josta elät...

KOMMUNISTISEN NUORISOLIITON XIV EDUSTAJAKOKOUKSESSA PIDETYSTÄ PUHEESTA

19. huhtikuuta 1962

...Jokainen ajatteleva ihminen haluaa elää elämänsä niin, että hänestä jäisi hyvä muisto, että hänen työstään maan päällä jäisi hyvä jälki. Tällainen elämänkatsomus on erityisesti ominainen neuvostoihmiselle, rakentajalle, taistelijalle, ihmiselle, joka ei huolehdi vain omasta henkilökohtaisesta onnestaan, vaan myös yleisestä hyvästä. Mutta hyvän jäljen jättäminen maan päälle merkitsee muutakin kuin vain tiettyjen aineellisten arvojen luomista. Aineelliset arvot ovat erittäin tarpeellisia yhteiskunnan kehittämiseksi, koska ilman aineellisten arvojen luomista yhteiskunta ei voi mennä eteenpäin, kehittyä, kulkea kommunismiin, sillä kommunismi edellyttää ennen kaikkea aineellisten ja henkisten hyödykkeiden yltäkylläisyyttä kaikille ihmisille, koko yhteiskunnalle. Mutta sen lisäksi jokainen ihminen toivoo voivansa kasvattaa itselleen kelvollisen seuraajan.

Jos tämä jalo inhimillinen halu tulkitaan yhteiskunnallisten ihanteiden kielelle, se merkitsee, että jokainen yhteiskunta, jolla on korkeat päämäärät ja toimintaohjelma näiden päämäärien saavuttamiseksi, toivoo nuoren sukupolven omaksuvan kaiken parhaan siitä, mitä ihmiskunta on luonut.

Siksi me kommunistit, kaikki neuvostoihmiset, pyrimme siihen, että nuorisostamme tulisi vanhemman sukupolven kelvollinen seuraaja, että tähän seuraajaan voitaisiin luottaa kaikissa suhteissa. Siksi meistä kaikista on mieluista, että kommunistien vanhemmalla sukupolvella on näin erinomainen seuraaja...

...Osallistuminen kommunismin rakennustyöhön ei merkitse vain suurta onnea, vaan myös suunnatonta vastuuta. Puolueemme edustajakokouksessa tähdennettiin aivan oikein, että kommunismi luodaan miljoonien työllä, työllä ja vain työllä...

...Aikakautemme mainio liike — kommunistisen työn liike — esittää tärkeää osaa taistelussa korkeimman työn tuottavuuden puolesta. Se on todellinen työsankaruuden koulu, uuden ihmisen kasvatuksen, ihmisten välisten kommunististen suhteiden kasvatuksen koulu. Monet tuotantolaitokset ja lukuisat työryhmät ovat jo saavuttaneet kommunistisen työn kollektiivin kunnianimen. Sellaiset kollektiivit ovat tavallaan kuin majakoita, on pyrittävä niiden rinnalle, otettava oppia niistä. Ei ole epäilystäkään siitä, että tämä erinomainen liike laajenee edelleenkin, sekä leveys- että syvyyssuuntaan.

Haluan tähdentää erityisen painokkaasti työn tuottavuuden kohottamisen tärkeyttä.

Huolenpito työn tuottavuuden kasvusta merkitsee, että tehdään kaikki sen hyväksi, että kansan työllä luotava maan rikkaus kasvaisi. Korkea työn tuottavuus, työn oikea järjestely, miljoonien työllä luotavien hyödykkeiden järkevä hyväksikäyttö ovat kommunismin rakennustyössä perustojen perusta...

...Ei se ihminen ole onnellinen, joka kauan elettyään ja työskenneltyään kenties hyvinkin, alkaa jo ennakolta laskea, että hänellä on jäljellä niin ja niin monta vuotta tai kuukautta siihen päivään, jolloin hän siirtyy eläkkeelle, ja olettaa: silloin minun vasta kelpaa elellä! Se on suuri erehdys, sellainen ihminen ei enää elele, sillä ihminen voi elää vain luovassa työssä. Eläminen on työntekoa, työnteko on elämistä! Kun ihminen lakkaa

tekemästä työtä, hän lopettaa silloin luovan elämän, hän ei silloin saa hyvää kosketusta niihin, joiden keskuudessa elää...

...Synnyinmaan ja kommunismin palvelus merkitsee, että opiskellaan hyvin ja väsymättä, työskennellään uhrautuvasti, käytetään hyväksi kaikkea tovereiden kokemusta työosastolla, tehtaassa, kollektiivitaloudessa, neuvostotilalla, ammennetaan yhä uusia tietoja tieteen ja tekniikan saavutuksista. Nimenomaan nuorella iällä ihmisen tulee nousta vankasti jaloilleen, löytää paikkansa voidakseen elää elämänsä niin kuin erinomainen kirjailija Nikolai Ostrovski * sanoi, tarvitsematta myöhemmin hävetä tarkoituksettomasti elettyjen vuosien takia.

Se merkitsee, että komsomol-nuorisomme tulee edelleenkin ahkeroida tunnollisesti Synnyinmaan hyväksi, haaveilla rohkeasti ja toimia päättäväisesti, työskennellä järkevästi, säästeliäästi ja tuottoisasti, työskennellä niin kuin sitä vaatii tämä erinomainen aika, jota me elämme.

Kun palvellaan Synnyinmaata, kommunismin asiaa, se merkitsee, että opiskellaan sitkeästi, ammennetaan tietoja marxismin-leninismin ehtymättömästä lähteestä, tunkeudutaan tieteen ja tekniikan salaisuuksiin, omaksutaan nykyajan kulttuurin aarteita.

Kun palvellaan Synnyinmaata, kommunismin asiaa, se merkitsee, että on oltava eturivin taistelijana kaikkialla ja kaikessa — tehtaassa, pellolla, maineikkaiden Aseellisten voimien riveissä, Synnyinmaamme turvallisuuden vartiossa, tieteessä ja tekniikassa, taiteessa ja kulttuurissa, yhteiskunnallisessa, nuorisoliitto- ja puoluetoiminnassa.

Kun palvellaan Synnyinmaata, kommunismin asiaa, se merkitsee, että on oltava loppuun saakka uskollinen puolueen suurelle asialle, kannettava korkealla kommunismin aatteellisuuden lippua, haluaisin sanoa, varjeltava ja kartutettava neuvostoihmisen kunniaa ja mainetta, hänen henkistä kauneuttaan — työn ja taistelun edelläkävijän, uuden maailman rakentajan kauneutta...

...On kasvatettava nuorisoliittolaisissa, kaikissa neuvostoihmisissä uusia luonteenominaisuuksia — uuden, kommunistisen maailman ihmisten luonteenominaisuuksia. Ja sitä pitää tehdä jo lapsuusvuosista eikä vain nuorisoliittolaisiästä alkaen. Tässä suhteessa tekee mieli mainita siitä suuresta ja hyödyllisestä työstä, jota leniniläinen nuorisoliitto tekee nuorten pioneerien kasvatuksen alalla. Niin, toverit nuorisoliittolaiset, työnne pioneerien keskuudessa on erittäin vastuullinen tehtävä, jonka puolue, kansa ja Synnyinmaa ovat teille antaneet, ja teidän tulee aina pitää se mielessänne...

...Sosialistinen neuvostoyhteiskuntamme on voimakas kollektiivisuutensa ansiosta, silloin kun kaikki ovat yhden puolesta ja jokainen erikseen on kaikkien puolesta, koko yhteiskunnan etujen puolesta. Kommunistinen aatteellisuus, horjumaton luottamus kommunismin korkeiden ihanteiden voittoon ei nyt ole abstraktinen käsite, vaan koko elämämme sisältö...

...Yhteiskuntajärjestelmämme voima on nimenomaan siinä, että neuvostoihmisen tulee millä paikalla ja millä toimialalla tahansa nähdä ja hän näkee edessään kor-

* Nikolai Ostrovski (1894—1936) — etevä venäläinen neuvostokirjailija, laajalti tunnetun nuorisoromaanin *Kuinka teräs karaistui* tekijä.

kean elämäntavoitteen omassa, yhteiskunnalle erittäin tarpeellisessa työssään...

...Jos ihmisellä on lujat aatteelliset vakaumukset, jos hän on omaksunut aseekseen marxismin-leninismin edistyksellisen teorian, jos hän on todellinen taistelija, jos hän näkee selvästi päämäärän, johon me pyrimme, niin sellainen ihminen saa elämästä suurta moraalista ja poliittista tyydytystä.

On erittäin hyvä, että nuorisoliitto ottaa nuoren polven kasvatustyössä kaiken toimintansa perustaksi kommunismin rakentajan moraalisäännöstön, joka on muotoiltu puolueen ohjelmassa. Tähän säännöstöön on kiteytetty ne siveellisyysnormit, joita edistykselliset yhteiskuntavoimat, varsinkin työväenluokka ja sen leniniläinen puolue, ovat kehittäneet vuosisatojen kuluessa; nämä normit ilmentävät periaatteita, jotka vallankumous ja kommunismin puolesta käytävän taistelun nykyvaihe ovat synnyttäneet.

Moraalisäännöstö on humanismin ja kollektivismin jalojen aatteiden läpitunkema. Ajatelkaa, kuinka mieleenvetoavan kutsuvasti sointuvat periaatteemme. „Yksi kaikkien, kaikki yhden puolesta!", „Ihminen on toisen ihmisen ystävä, toveri ja veli". Meidän säännöstömme on taistelijan ja vallankumousmiehen taisteluhenkinen elämänohjelma, sellaisen ihmisen elämänohjelma, jolle on luonteenomaista korkea kommunistinen aatteellisuus, hehkuva isänmaanrakkaus, sosialistinen internationalismi, suvaitsemattomuus epäkohtia kohtaan.

Leniniläinen nuorisoliitto tekee suuren työn, jos se järjestää nuorison kasvatuksen sillä tavoin että moraalisäännöstön periaatteet muuttuvat nuorten ihmisten henkilökohtaisiksi vakaumuksiksi ja käyttäytymisohjeiksi, muuttuvat tottumuksiksi.

Meidän tulee päästä siihen, että jokainen nuori ihminen oppii pitämään kansan etua tärkeimpänä henkilökohtaisena etunaan, toisin sanoen, että hän muuttuu aatteellisesti vakaumukselliseksi taistelijaksi.

...Yhteiskuntamme ei voi suvaita eikä tule suvaitsemaan ihmisiä, jotka viettävät loismaista elämää. On kasvatettava suvaitsemattomuutta sellaisia rujoja ilmiöitä kohtaan, jotta jokaisen neuvostoihmisen katse polttaisi loiseläjiä, jotka haluavat viettää hyviä päiviä, mutta eivät halua antaa omaa työpanostaan sen hyväksi, että saataisiin pikemmin aikaan kommunistinen elämä maamme kaikille ihmisille.

Yhteiskuntamme elämän lakina on sääntö: ken ei työtä tee, hänen ei syömänkään pidä. Se on hyvä ja oikea elämämme periaate. Kuitenkin on vielä kuokkavieraita, jotka eivät itse tee työtä, mutta syövät toisin ajoin paremmin kuin ne jotka käyvät työssä. Pitää voimistaa taistelua loiseläjiä, kaikenlaisia veijareita, huligaaneja, kaikkia yhteiskunnanvastaisia aineksia vastaan. Meidän on järjestettävä paremmin koko se työ, jota suoritamme tässä mielessä. Tarkoitan myös valtiokoneistoa. Valtionelintemme voima on siinä, että ne nojaavat kansanjoukkojen yksimielisyyteen ja kannatukseen...

...Nousemalla päättäväiseen taisteluun loiseläjiä vastaan me suojelemme valtiokoneistoamme sosiaaliselta ruosteelta, suojelemme sosialistista yhteiskuntaamme joutumasta loismaisten ainesten saastuttamaksi. Meidän tehtävänämme on vapauttaa yhteiskunta sellaisista ihmisistä, tehdä kaikki sen hyväksi, että rehelliseen, työteliääseen elämään kykenevät ihmiset palautettaisiin yhteiskunnalle hyödylliseen työhön ja estettäisiin toisia

joutumasta rappiolle. Loiseläjiä on sentään yhteiskunnassamme vain aniharvassa. Mutta me emme voi suvaita sellaisiakaan ilmiöitä...

...Kun puhutaan neuvostonuorison aatteellisesta vakaumuksellisuudesta, sen korkeista moraalisista ja poliittisista ominaisuuksista, niin juuri se ennen kaikkea raivostuttaakin kommunismin vihollisia. He käsittävät, että neuvostoyhteiskunnan voima piilee kansan moraalisessa ja poliittisessa yhtenäisyydessä, siinä että neuvostoyhteiskunta antaa nuorisolle paljon tietoja, mahdollisuuden kiinnostavaan työhön, fyysilliseen ja kulttuurilliseen kehitykseen, siinä että neuvostoyhteiskunta on antanut ja antaa nuorelle sukupolvelle suuren päämäärän sen elämässä, antaa sille tavallaan kuin voimakkaat siivet innoituksentäyteistä työtä ja taistelua varten...

...Suuri sanataiteen mestari Maksim Gorki havaitsi tarkkanäköisesti ja ilmaisi kuvaavasti erään erinomaisen piirteen uuden, sosialistisen maailman ihmisissä. Luonnehtiessaan Leniniä hän sanoi, että Vladimir Iljitšissä oli ehtymättömästi nuorekasta kiihkeyttä. Ja tätä nuorekasta kiihkeyttä Lenin jakoi oman sukupolvensa ihmisille, koko kansallemme, neuvostonuorisolle.

Elähdyttäköön tuo ehtymätön leniniläinen luomistarmo aina nuorukaisiamme ja neitosiamme uusiin urotekoihin työssä ja taistelussa. Päämäärämme ovat selvät, näköpiiri on kirkas, huomispäivään johtaa leveä ja suora tie. Pankaamme siis liikkeelle kaikki voimamme, koko nuoruudeninto toteuttaaksemme käytännössä leniniläisen puolueen suuret ennakkohahmotelmat...

ASIAHAKEMISTO

SISÄLTÖ

K. MARX ja F. ENGELS

V. LENIN

MORAALI- JA KASVATUSKYSYMYKSET NEUVOSTOLIITON KOMMUNISTISEN PUOLUEEN OHJELMASSA

F. DZERŽINSKI

M. KALININ

S. KIROV

N. KRUPSKAJA

N. HRUŠTŠEV

LUKIJALLE

Kustannusliike Edistys pyytää lukijoita esittämään mielipiteensä tästä kirjasta, suomennoksen laadusta ja kirjan asusta. Kustannusliike on kiitollinen myös muista ehdotuksista ja toivomuksista.

Osoitteemme:

Zubovski bulvar, 21
Moskova, Neuvostoliitto.